PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 64 (9369)

TRST, sreda, 17. marca 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

EVROPSKA DENARNA KRIZA JE NAJBOLJ PRIZADELA ITALIJANSKO LIRO

Vrednost dolarja včeraj dosegla 850 lir
Vlada razpravlja o novih davčnih ukrepih

Od 20. januarja do včeraj se je lira razvrednotila za 23 od sto - Močan pritisk špekulantov tudi na francoski frank in funt šterling - Zaskrbljenost gospodarskih krogov

RIM, 16. — Vrtoglavi padec vrednosti lire vzbuja izredno veliko zaskrbljenost v vseh italijanskih političnih in gospodarskih krogih. Danes je lira izgubila na vrednosti več kot katerakoli druga tuja valuta. Vrednost lire je padla tako v odnosu do dolarja, kot do vseh ostalih zahodnoevropskih valut, tudi do francoskega franka in funta šterlinga, ki sta pod močnim pritiskom špekulantov na vseh svetovnih denarnih trgih.

V Milanu in Rimu je danes ameriški dolar veljal poprečno 842 lir. Pri nekaterih menjavah po zaprtju uradnega trga so dolar plačevali celo po 850 lir. To pomeni, da se je lira od 20. januarja letos do danes razvrednotila za 23 odst. Če primerjamo vrednost lire 9. februarja 1973, se je ta do danes razvrednotila za 31 odst. v odnosu do dolarja, za 34,7 odst. v odnosu do vseh ostalih trdnih valut in za 38,15 odst. v odnosu do valut gospodarske skupnosti.

Zanimivo je, da so na današnjem prostem menjalnem trgu zamenjali sorazmerno malo lir v tuje devize. Izredno velike posle pa so predvsem v Milanu opravili preko bank. Domnevajo, da je «Banca d'Italia» precej močno posredovala, da bi se vrednost lire še bolj ne zmanjšala. Zato pričakujejo, da se bo njen položaj v prihodnjih dneh poslabšal, saj italijanska vlada še ni sprejela nobenega gospodarskega ukrepa, ki bi vlil zaupanje gospodarskim krogom.

Zaradi nastalega položaja na valutnem področju so danes gospodarski ministri ves dan zasedali skupno s predsednikom vlade. Zasedanja se je udeležil tudi guverner «Banca d'Italia» Baffi skupno s svojimi najožjimi sodelavci in glavni ravnatelj državnega zaklada Ventriglia. Navzočnost najvišjih predstavnikov državne banke opravičuje domnevo, da na srečanju niso govorili samo o zakonodajnih ukrepih, ki naj bi jih obravnavali na prihodnji vladni seji, temveč tudi o takojšnjih odločitvah na denarnem področju. Poleg tega je bil sestanek posvečen predvsem davčnim vprašanjem, s katerimi namerava vlada trenutno zavreti sedanjo denarno in gospodarsko krizo. Po izjavah nekaterih ministrov, naj bi na nocojšnjem sestanku sklepali tudi o povišanju nekaterih alikvot IVA na uvoz «luksuznega blaga», o povišanju raznih državnih pristojbin in davka na alkoholne pijače. Predsednik vlade in ministri so zasedali pozno v noč.

Po izstopu francoskega franka iz tako imenovane «valutne kače», se pravi iz dogovorjenega drsenja vrednosti valut med vedno držav gospodarske skupnosti, je bilo tudi včeraj zelo živahno na vseh mednarodnih valutnih trgih. Zvečer so ugotovili, da sta francoski frank in funt šterling zaključila brez zgube in z nekaterimi ugodnimi točkami v odnosu do italijanske lire. Zanimivo je, da je bila danes lira na vseh trgih najbolj prizadeta. To pomeni, da je lira zelo močno občutila včerajšnji padec francoskega franka in politično krizo, ki je nastala v Veliki Britaniji z odstopom Wilsona. Italijansko gospodarstvo je najšibkejše v okviru gospodarske skupnosti in to pogojuje tudi vrednost domače valute.

Včeraj je bila objavljena vest, da so se cene potrošnega blaga v februarju povišale za 1,7 odst. v primerjavi s cenami v januarju, kar pomeni najvišje mesečno povišanje v zadnjem letu. V gospodarskih krogih menijo, da je temu vzrok zmanjšanje vrednosti lire. Zato se vsi bojijo, da se bodo cene povišale tudi v marcu, saj lira stalno zgublja na vrednosti, obenem pa so industrija in druge gospodarske veje v vedno večjih težavah zaradi podražitve denarja, omejitve kreditov in sedaj zaradi manjše vrednosti lire.

O vseh teh vprašanjih bodo jutri razpravljali na izvršnem svetu Confindustrie. Danes pa je Confindustria objavila sporočilo, ki pravi, da je v zadnjih dneh dobila veliko število obvestil svojih članic, ki se pritožujejo proti ukrepom, ki jih je vlada do sedaj sprejela na gospodarskem področju. Industrijci menijo, da so ti ukrepi povzročili zmanjšanje vrednosti lire in velike težave proizvajalnim podjetjem. Pričakujejo, da se bo denar za podjetja v najkrajšem času še bolj podražil in se bojijo, da bo vlada v kratkem sprejela nove ukrepe, ki bodo še bolj omejili kredite. Zato industrijci zahtevajo, da se začenja vlada končno resno ukvarjati z gospodarsko politiko in ne samo z denarnimi ukrepi, ki ne morejo biti učinkoviti, ko je gospodarstvo v krizi.

Tudi zveza trgovcev izraža v imenu svojih članov izredno zaskrbljenost zaradi zaostritve položaja na mednarodnem menjalnem trgu. Za trgovce je največja nevarnost nastajanja velikih razlik v vrednosti valut gospodarske skupnosti in se zato bojijo, da bo vse to še bolj omejilo trgovske posle in konkurenčnost italijanskega blaga na tujih tržiščih. V bistvu gre za zaskrbljenost pred tako imenovano «mednarodno trgovinsko vojno», se pravi tekmo med nekaterimi industrijskimi državami v razvrednotenju svojih valut za utrditev konkurenčnosti pri izvozu. Trgovci hkrati menijo, da izguba vrednosti denarja odpravlja dejansko vse tiste ugodnosti, ki so veljale za zunanjo trgovino držav gospodarske skupnosti z odpravo carine pri uvozu blaga. Poleg tega pa ustvarja zmanjšanje vrednosti lire najboljše pogoje za zaostritev inflacije zaradi visokih cen uvoženega blaga.

RIM, 16. — Na ministrstvu za javno upravo so ministri Morlino, Toros in Colombo podpisali s predstavniki avtonomnega sindikata javnih uslužbencev dogovor, ki je bil sklenjen 26. januarja, na osnovi katerega bodo državni uslužbenci dobili s 1. julijem 20.000 lir več na mesec.

Bo Lacij šesta «rdeča dežela»?

RIM, 16. — Vse kaže, da bo še konec prihodnjega tedna Lacij imel novo levičarsko deželno vlado. Takoj po kongresu so namreč socialdemokrati sporočili, da so pripravljeni vstopiti v koalicijo in novi deželni odbor s socialisti in komunisti. Govori se, naj bi novemu levičarskemu deželnemu odboru Lacija predsedoval komunist Maurizio Ferrara, medtem ko bi socialist Palleschi predsedoval deželnemu svetu. PRI bo verjetno podpria odbor od zunaj ali pa se vzdržala. Predstavniki strank v deželnem svetu so se tudi dogovorili, da bodo razpravo o deželni krizi zavlekli za nekaj dni, da bi vest o izvolitvi levičarske vlade in nastanku šeste «rdeče dežele» ne dregnila v občutljivost kongresa KD, ki bo trajal do ponedeljka.

OBISK JUGOSLOVANSKEGA PREDSEDNIKA V LATINSKI AMERIKI

V Panami pogovori o okrepitvi političnogospodarskih odnosov

Panamski predsednik Guerrero pripenja predsedniku Tito najvišje panamsko odlikovanje.

PANAMA, 16. — Jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito in predsednik panamske revolucionarne vlade Omar Torrijos Herrera sta danes nadaljevala, skupaj s sodelavci, politične pogovore o mednarodnih in dvostranskih vprašanjih. V dosedanjih jugoslovansko - panamskih pogovorih so v treh skupinah razpravljali o notranjem političnem in gospodarskem razvoju v obeh državah, o zunanjepolitičnih vprašanjih in o gospodarskem in drugem sodelovanju med Jugoslavijo in Panamo.

Jugoslovanski tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić je v pogovoru z vršilcem dolžnosti panamskega zunanjega ministra Carlosom Ozoresom med drugim izjavil, da je jugoslovanska podpora panamskim stališčem do prekopa, ki si ga lastijo Združene države Amerike, popolnoma razumljiva ob upoštevanju osnovnih načel neuvrščenosti in ob spoštovanju ozemeljske nedotakljivosti in suverenosti. Pogovori v tej delovni skupini so bili v veliki meri namenjeni tudi obravnavi priprav na vrhunsko konferenco neuvrščenih v Colombu, tako da bodo v nadaljevanju razpravljali o nekaterih najbolj perečih problemih v mednarodnih odnosih. V razpravo o nekaterih mednarodnih vprašanjih, tistih z gospodarskega področja, so posegli tudi v delovni skupini, ki sta jo vodila zvezni tajnik za zunanjo trgovino Emil Ludviger in minister za gospodarstvo in industrijo Julio Sosa. Vendar pa sta ministra razpravljala predvsem o gospodarskem in znanstveno - tehničnem sodelovanju med Jugoslavijo in Panamo. Po obojestranskem mnenju je treba povečati prizadevanje za tesnejše povezovanje jugoslovanskega in panamskega gospodarstva, kajti doslej je gospodarsko sodelovanje v glavnem ostajalo na ravni trgovinske menjave. Svetla izjema je delo jugoslovanskega podjetja «Energoprojekt» na velikem jezu na reki Bayano, kjer gradijo veliko hidroelektrarno.

Panamski tisk posveča Titovemu obisku veliko pozornost. Današnje časopisje opozarja na jugoslovansko podporo panamskemu boju za suverenost nad prekopom. Tako na primer časnik «Matutino» v naslovu poudarja, da lahko panamsko ljudstvo računa na vso podporo Jugoslavije. Časniki objavljajo zdravice s slovesne večerje, ki jo je panamski predsednik Demetrios Lacas v nedeljo zvečer priredil v čast predsednika Tita.

JUTRI ZAČETEK KONGRESA KD

Zaccagnini računa na 53 % delegatov

Možen kompromis med nasprotujočima si skupinama

RIM, 16. — Še zadnje izjave, zadnji interni spopadi pred kongresom. Zaključili so račune in ugotovili, da ima Zaccagnini za seboj približno 52 - 53 odst. delegatov, vendar upata obe glavni skupini, da bosta lahko še «ukradli» drugi nekaj delegatov. Vendar bi to ne smelo spremeniti notranjega ravnovesja. Bo torej zmagovalec kongresa moral vladati stranki, ki je razbita na pol? Flaminio Piccoli, ki vodi dorotejce trdi, da «KD ni razdeljena v nasprotujoče si bloke» in dodaja, da «tudi Zaccagnini odklanja tako prikazovanje stanja v stranki». Prepričan je namreč, da bi frontalni spopad med dvema skupinama, kot če bi to bili «dve duši» stranke, nezadržno oškodoval KD.

Zdi se, torej, kot če bi Piccoli in dorotejci bili pripravljeni na sporazum? Piccoli po kratki pavzi dodaja: «Vendar ne pozabite, da gremo na kongres s pomembnim volilnim uspehom (misli uspeh dorotejske struje, op. ur.), ki ga bomo vsekakor uveljavili s svojimi idejami in predlogi. Če pa nas bodo drugi, s svojim obnašanjem prisilili, tedaj bomo šli ponosno v boj.» Glede bodočnosti vlade pa Piccoli meni, da je «po socialističnem kongresu politični položaj zelo krhek». Če bi «hipotetično» morali iti na predčasne volitve — nadaljuje Piccoli — «tedaj ne bo po naši krivdi».

Zaccagnini pa molči. Odšel je neznano kam in piše uvodno poročilo kongresu. Njegovi sodelavci namigujejo samo na to, da utegne prejeti Zaccagnini več glasov delegatov, kot pa je misliti. Bolj elastično od Piccolija pa misli Galloni, ki je med televizijsko debato s socialistom Manco dejal: «Mi ne iščemo mrzlično sodelovanja s socialisti, ki nas ne marajo. KD ima svojo politiko in to je soočenje z drugimi strankami.» Manca pa odgovarja: «Upajmo, da bodo v KD zmagale napredne težnje. Ne želimo, da bi zmagale nazadnjaške sile proti naprednim. A ne želimo si niti, da bi zmagale napredne težnje kot kritje zmernih izbir.» Tu očitno namiguje na možnost ponovne izvolitve Zaccagninija v okviru posredovanja in sporazumevanja med obema nasprotujočima si skupinama. Mnogi so prepričani, da se na tem kongresu KD lahko zgodi vse, kar je možnega. Kongres se prične v četrtek v rimski športni palači EUR. Najprej se bo sestal osrednji vsedržavni svet stranke, ki mora po statutu odobriti rešitev nedavne vladne krize. Zaccagnini bo nato spregovoril ob 17. uri popoldne. Pravijo, da bo govoril poldrugo uro. Potem se pa bo začel spopad.

Delegatov bo 738, vsega pa bo v veliki dvorani 3800 ljudi. Mnogo je namreč povabljencev, poleg tega pa imajo pravico do udeležbe na kongresu vsi parlamentarci, pokrajinski in deželni tajniki in mnogo povabljencev.

Zakonski ukrep za kritje primanjkljajev krajevnih uprav

RIM, 16. — Poslanska komisija za finance in zaklad je danes odobrila na zakonodajni ravni zakonski ukrep, ki določa podaljšanje norm za dopolnitev primanjkljajev občinskih in pokrajinskih uprav za leto 1976 in 1977. Ukrep je bil odobren z nekaterimi popravki, ki so jih predlagali komunistični predstavniki. Na osnovi ukrepa bodo za letošnje leto nakazali nadaljnjih 230 milijard lir za kritje primanjkljajev krajevnih uprav.

Pogajanja za obnovitev delovne pogodbe kovinarjev

RIM, 16. — Izvršni odbor sindikalne federacije kovinarjev je danes razpravljal o poteku pogajanj za obnovitev delovne pogodbe kovinarjev zaposlenih v podjetjih z državno udeležbo in v zasebnih podjetjih. Odbor je ugotovil ugoden potek pogajanj z Intersindom, med katerimi so se že dogovorili o prvem delu sindikalnih zahtev, nkrati pa negativno ocenil potek pogajanj z zasebnimi delodajalci, ki ne dajajo nobenega upanja za čimprejšnji dogovor.

LABURISTIČNI LEADER TRDI, DA ODHAJA, KER MU JE 60 LET

NEPRIČAKOVAN ODSTOP HAROLDA WILSONA ZAPLETA BRITANSKO GOSPODARSKO KRIZO

Konservativci zahtevajo predčasne volitve - Med razlogi za odstop verjetno tudi upor levih laburistov proti politiki krčenja javnih izdatkov
Med kandidati za Wilsonovo nasledstvo Callaghan, Jenkins in Williamsova

Dolgoletni predsednik britanske vlade Harold Wilson

LONDON, 16. — Pod tančico «humorja», s katerim skušajo Angleži prikrivati globlja čustva, je britanska zbornica sprejela vest, da je Harold Wilson sporočil kraljici Elizabeti, da zapušča mesto predsednika vlade. Prvemu začudenju in hudomušnim komentarjem pa sledijo sedaj zaskrbljene reakcije, ki jih spremlja vprašanje, kdo bo nasledil Wilsona in če bo imel dovolj moči, da prebrodi hude finančne in gospodarske težave, ki tarejo Veliko Britanijo celo v večji meri kot druge evropske partnerje.

Harold Wilson je javnosti sporočil, da zapušča vsa vodilna mesta v vladi in laburistični stranki, ker namerava ostati «navaden poslanec», kot pred 31 leti, ko je začel svojo politično kariero. «Star sem 60 let», poudarja Wilson, «in sem prepričan, da sem predolgo vladal, naj pridejo drugi, mlajši in uveljavijo svoj stil.» O kontinuiteti svoje politike nima dvomov, čeprav se v Londonu govori tudi o predčasnih volitvah, ki pa za Angleže niso travma, pač pa običajna praksa, ko hoče novi premier tudi osebno preveriti ljudsko podporo.

Wilson je pred sporočilom javnosti obvestil sindikalno centralo «Trade Unions», ki mu je bila zvesta, nato je predsedoval 472 sejo svoje vlade, jo seznanil z odstavko in se podal h kraljici Elizabeti. Slednja je pozneje povedala, da je za Wilsonov odstop vedela že od novoletnih praznikov.

Komentatorji se zavedajo, da je odhod tako pomembne osebnosti, ki je vodila britansko vlado celih osem let, 12 let pa laburistično stranko (nihče ni Angliji vladal tako dolgo, niti Churchill) pomemben dogodek in ga ne kaže poenostavljati. Zato menijo, da je Wilsonov sklep res bil sprejet že pred časom, je pa gotovo dozorel zadnje dni, ko se je v parlamentu znašel v manjšini. Tedaj se mu je namreč upria skupina levih laburistov, ki niso glasovali za krčenje javnih izdatkov v okviru protiinflacionistične politike. Wilson je sicer pozneje prejel zaupnico, toda njegova oblast se je omajala.

Drugi so preverili, kako reagira trgovski in industrijski svet na novico. Takoj ko je na londonski borzi odjeknila vest, je kotacija funta šterlinga padla za nekaj točk. Po skočila je cena sladkorja, prav tako so se podražile kovine in druge surovine. Za več penijev so padli tudi tečaji delnic najpomembnejših britanskih družb, medtem ko ohranjajo svojo vrednost državne obveznice.

V britanski spodnji zbornici je voditelj konservativcev, gospa Thatcher, najprej pohvalila Wilsona kot briljantnega politika, takoj nato pa postavila v dvom možnost, da bo njegov naslednik lahko užival podporo volivcev. Zahtevala je razpis predčasnih volitev pred koncem leta (sicer bodo sredi 1978). Wilson je «obredno» odgovoril, da nasprotuje volitvam, sicer pa naj o tem odloča njegov naslednik.

Prav o imenu naslednika velja največja negotovost. O kandidaturi za predsednika vlade bo morala prihodnji teden odločati laburistična stranka. Zaenkrat krožijo kandidature zunanjega ministra Callaghana (64 let), notranjega ministra Roya Jenkinsa (55 let), zakladnega ministra Denisa Healeya in pa ministrice za cene Shirley Williamsove (45 let).

Favoritov zaenkrat ni. Wilson je sam namignil, da utegne biti premier tudi ženska in s tem posredno podprl kandidaturo Williamsove, ki je zelo popularna. Ni pa storil usluge Callaghanu, ki je starejši, ko je dejal, da bi se morali politiki po 60. letu starosti umakniti. Roy Jenkins ima prav tako črno senco, ker je odločno nasprotoval vstopu Velike Britanije v EGS.

Neglede na to, kdo bo kandidat in novi premier, pa drži, da se bo moral spoprijeti z negodovanji laburistične levice in ostro opozicijo konservativne stranke, ki upa, da ji bo pot na oblast po odhodu «možnega» Wilsona sedaj olajšana. Ni izključeno, torej, da bo moral novi premier nujno sklicati nove volitve, da utrdi svoj prestiž.

Poslanska zbornica zaključila splošno razpravo o splavu

Razprava o posameznih členih novega zakona se bo nadaljevala 29. marca - Dosedanje stališče demokristjanov

RIM, 16. — V poslanski zbornici se je nocoj zaključila splošna razprava o zakonskem osnutku o prekinitvi nosečnosti. Med razpravo so vse stranke obrazložile svoje stališče do tega koćljivega in važnega vprašanja. Poslanska zbornica bo za sedaj prekinila razpravo o posameznih členih zaradi kongresa krščanske demokracije, ki se začne v četrtek. Zato bo začela ponovno o tem razpravljati v ponedeljek, 29. marca, ko bodo potegnili zaključke splošne razprave pravosodni minister Bonifazio in poročevalci.

Med splošno razpravo so laične stranke jasno dokazale, da je treba odobriti novi zakon o prekinitvi nosečnosti, da se omogoči ženski, da odloča o svoji usodi. Novi zakon mora odpraviti dosedanjo podrejeno vlogo ženske v sodobni družbi tudi na področju materinstva. O tem je obširno govoril danes socialistični poslanec Fortuna, ki je eden od pobudnikov kampanje za novo zakonsko ureditev prekinitve nosečnosti. Zato je Fortuna poudaril, da je treba preprečiti, da bi v parlamentu sprejeli takšen zakon, ki bi omogočil nadaljnje prikrite splave z vsemi hudimi posledicami za življenje in zdravje ženske. Zato je treba ženski omogočiti, da bo imela na razpolago zdravstvene ustanove, ki ji bodo nudile vso pomoč pri prekinitvi nosečnosti, kadar ogroža njeno zdravstveno ali psihično stanje.

Po drugi strani pa je bila večina demokrščanskih poslancev, ki so posegli v razpravo, proti novemu zakonu, ki naj bi prepustil ženski, da odloča o svoji usodi. Zato so tudi danes nekateri demokristjanski poslanci izjavili, da prekinitev nosečnosti mora še vedno ostati «kaznivo dejanje».

Zveza ital. žena je danes poslala pismo vsem ženskam, ki so v parlamentu, naj se zavzamejo, da bo čimprej in na najboljši način rešeno dramatično vprašanje splava, ki zanima milijone žensk. V tej zvezi Zveza italijanskih žena priporoča čimprejšnjo odobritev zadevnega zakona, ki naj prepreči referendum in pozitivno reši vprašanje prekinitve nosečnosti.

S prekinitvijo nosečnosti in z zakonom, ki je v razpravi v parlamentu, se ukvarja tudi «Osservatore romano» s člankom, v katerem trdi, da je «dolžnost demokratične države, da ima prekinitev nosečnosti za kaznivo dejanje.»

Iz razprave v zbornici in iz izjav, ki so jih do sedaj dali nekateri demokristjanski voditelji je razvidno, da se krščanska demokracija dokončno še ni odločila, kaj bo pravzaprav storila glede tega zakona. Obenem pa prevladujejo do sedaj stališča, ki so nasprotna zakonu v razpravi, kar zna povzročiti, da zakon ne bo pravočasno odobren in da bo nujno prišlo do referenduma. Proti novemu zakonu, tudi v vsebini, kakršno so odobrile pristojne parlamentarne komisije, je bila na pobudo večine vodstva demokrščanske poslanske skupine izglasovana resolucija, ki jo zdaj podpisujejo posamezni poslanci. Do danes zvečer je to resolucijo podpisalo skoraj sto poslancev.

Sestanek na vrhu o javnem redu

RIM, 16. — V zvezi z nedavnimi neredi v Rimu in Milanu zlasti pa še z umorom inž. Marotte v Rimu, ki je postal žrtev strela iz samokresa nekega policista, je bil danes na notranjem ministrstvu sestanek med ministrom Cossigo, poveljnikom policije ter glavnim poveljnikom in načelnikom štaba karabinjerjev, na katerem so proučili položaj javnega reda v državi.

Na italijanskem valutnem trgu je dolar včeraj veljal poprečno 842 lir. Pri nekaterih menjavah po zaprtju uradnega trga so dolar plačali celo po 850 lir. To je največja zguba vrednosti lire. Od 20. januarja do danes, se pravi v manj kot dveh mesecih, je lira zgubila na vrednosti 23 od sto. Zato so se že v februarju tudi cene potrošnega blaga povišale za 1,7 odst. v primerjavi z januarjem. Industrijci se bojijo, da bodo zabredli še v večje težave, zaradi podražitve denarja, omejitve kreditov in visokih cen surovin ter ostalega predelovalnega blaga, ki ga uvažajo iz tujine. Sedanji resen gospodarski položaj je bil predmet včerajšnje celodnevne razprave gospodarskih ministrov s predsednikom vlade. Ministri so zasedali pozno v noč in govorili predvsem o novih davčnih ukrepih, o povišanju raznih državnih pristojbin in o davku na alkoholne pijače.

V Londonu je premier Harold Wilson nepričakovano sporočil, da odstopa. Zdi se, da je za njegovim sklepom zavest o hudi gospodarski krizi in negodovanju laburistične levice. Konservativci zahtevajo takoj nove volitve medtem ko išče laburistična stranka Wilsonovega naslednika.

Jutri se v Rimu prične vsedržavni kongres KD, na katerem računa Zaccagnini na 53 odstotkov delegatov. To pomeni, da bi le s težavo vladal razdeljeni stranki in bo moral — kot vse kaže — iskati podporo tudi pri nasprotnikih. Dorotejci te želje ne skrivajo, medtem ko zaskrblja socialiste, ki so mnenja, da bi dialog s tako KD bil še težji.

DANES

DVE TRETJINI DELEGATOV PROTI TANASSIJU

Levim strujam absolutna večina v novem CK PSDI

Za disidente iz skupine MUIS se italijanski socialdemokrati niso spremenili, zato bodo šli v PSI

FIRENCE, 16. — Z nočnim glasovanjem o političnih dokumentih in za nove člane centralnega komiteja (teh je skupno 106) se je kongres PSDI, ki je likvidiral Tanassija, zares zaključil.

Najprej nekaj podatkov o Tanasijevem porazu. Pred petimi dnevi, ko je prebral poročilo pred polno dvorano, je Tanassi imel za sabo 40 odst. delegatov, sedaj pa jih ima komaj 32 odst. Drugi so se porazgubili ali so, iz previdnosti presedlali k zmagovalcem. Tako se je lahko zgodilo, da je «koalicija» levičarskih struj, ki se sklicuje na Saragata, prejela več kot 51 odst. glasov, čeprav ni imela na začetku kongresa absolutne večine. To se pač na teh kongresih rado dogaja.

Glasovanje, s katerim je kongres «zavrnil» Tanassijevo poročilo, pa je bilo — kljub temu — plebiscitarno: 420 proti 201. Levici PSDI pa je uspelo odobriti, brez odločilnega prispevka Pretijeve skupine, politični dokument, ki obvezuje stranko do prihodnjega kongresa in v katerem je tudi nekaj novosti (od ugotovitve, da je levi center mrtev do dopuščanja koalicij s KPI) ter predvsem predlog o «zasilni vladi» ter «demokratični in socialistični alternativi» tako KPI kot KD.

Vendar je vprašanje politične linije manj pomembno, saj bo o tej odločal centralni komite, ki so ga izvolili prejšnjo noč. V njem je razdelitev sledeča: 33 je pristašev Tanasija, 19 «socialdemokratske levice» (Ferri), 18 skupine Orlandija, 17 skupine Pretija in 17 skupine Nicolazzija. Člani centralnega komiteja so tudi vsi bivši tajniki stranke.

Kongres PSDI so zaenkrat komentirali samo pristaši milanskega občinskega odbornika Pilliterija, ki so ga izključili iz stranke, ko je glasoval za levičarsko upravo. Pilliteri, ki vodi MUIS, je dejal, da PSDI ostaja, kljub vsem naporom to, kar je dejal norveški premier Olof Palme: «Nič socialdemokratskega ni v njej, pač pa je zelo konservativna.» MUIS napoveduje vstop v PSI.

Kopica sodnih pozivov za nacistične veljake

Dodatna preiskava o zločinih v uničevalnem taborišču pri Sv. Soboti je pred pomembnim razpletom: vse kaže, da bo preiskovalni sodnik dr. Sergio Serbo že danes odposlal kopico sodnih pozivov nacističnim veljakom, ki so bili, posredno ali neposredno vpleteni v zločinsko dejavnost v Rižarni. Zaenkrat ni še znano, koliko je teh pozivov in tudi ne, kdo so naslovniki, ker je molčečnost preiskovalcev v tem pogledu neprodirna. Dosedanji uspeh pa je vsekakor osnovan na dokumentih, ki jih je preiskovalcem izročil pred dvema tednoma ljubljanski zgodovinar dr. Ferenc in ki neizpodbitno dokazujejo, kako je vsakršno ločevanje med «nedolžnimi» in «krivimi» žrtvami nacističnega in fašističnega nasilja nesprejemljivo.

Poročilo o razpletu preiskave na zadnji strani.

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE O AVTOPORTU PRI FERNETIČIH

Sedanja lokacija je v nasprotju z interesi gospodarskih dejavnikov

Pri uresničitvi postajališča je treba upoštevati novo nastale razmere - Nujna organizacijska preosnova združenja in razširitev njegovega delovanja na Goriško

Pereči gospodarski položaj v državi, težave, v katerih se nahajata deželno gospodarstvo in zunanja trgovina, nerealna lokacija avtoporta pri Fernetičih, preosnova združenja in preverjanje uspelih akcij so bile teme predsinočnje seje glavnega odbora SGZ.

Sejo je odprl predsednik S. Bole z daljšim posegom o stanju gospodarstva v državnem in v deželnem merilu, zlasti v luči osimskega sporazuma s predvideno uresničitvijo proste industrijske cone na kraški planoti. Prav ob tem problemu se je Bole dalj časa zaustavil z analizo pozitivnih in negativnih plati, ki jih ustanovitev take cone prinaša; naglasil je zlasti potrebo, da se to vprašanje podrobno preuči glede na etnično prizadetost kraškega področja.

Predsednik Slovenskega gospodarskega združenja je nato navezal problem industrijske cone s tovornim postajališčem pri Fernetičih. O slednjem je poudaril, da je bilo stališče slovenskih gospodarskih operaterjev do izgradnje tega objekta vedno pozitivno, ker je Trstu taka infrastruktura nujno potrebna, seveda pa ne pod pogojem, da se močno oškodujejo prizadeti lastniki razlaščenih zemljišč in da se popolnoma zatre naravni razvoj Fernetičev. Prav to pa sedanji načrt posredno nakazuje. V primeru, da bo obveljal sedanji načrt, bodo Fernetiči poplavljeni s številnimi cestnimi infrastrukturami. Pri tem bodo najbolj oškodovani krajevni gospodarski operaterji — člani SGZ — ki so si ustvarili svoja podjetja, ki so danes lepo vpeljana, a so obsojena na neizogiben propad. Za to ogromno škodo pa ni predvidena nobena odškodnina. Odškodnine za razlaščena zemljišča pa so smešno nizke.

V razpravo o tem vprašanju je prvi posegel dr. Vito Svetina, ki je problem poglobil s tehtnimi podatki. Prikazal je tudi veliko etnično škodo, ki bi jo utrpela celotna repentabrska občina v primeru, da bi bil objekt popolnoma zgrajen. Za to škodo pa ni predvidena nobena etnična odškodnina, kot je bilo predhodno zagotovljeno. Poleg tega pa bi lahko del stroškov za to gradnjo prihranili s prenosom avtoporta na drugo stran ceste v tržaško občino. To pa zato, ker je na tej strani predvidena nova industrijska cona, ki bo potrebovala nekatere infrastrukture kot carinarnico, stražarnico za finančne stražnike, mehanične delavnice, itd. prav tako kot tovorno postajališče. Skupna gradnja bi te stroške občutno zmanjšala. Glede na lokacijo jugoslovanskega suhozemskega terminala v Sežani pa bi se prihranila precejšnja finančna sredstva, ker je tudi slednji na desni strani ceste in bi tako odpadle kompliciranje cestne povezave z nadvozi in podvozi, za katere je sedaj predvideni strošek, ki gre v milijarde. Svetina je zaključil, da ne gre te možnosti zanemarjati prav v trenutku, ko se država bori s hudimi finančnimi težavami. V razpravo so nato posegli še dr. Oblak, ki je navedel sorazmerne številke stroškov za izgradnjo postajališča na Kokovem in Fernetičih in iz katerih je lepo razvidno, da je predvideni strošek za tržaško postajališče pretiran glede na razvoj prometa, s krajšimi posegi pa še dr. Bercé in Grgič.

Glavni odbor je nato soglasno sprejel sklep, «da predsedstvo naredi pri pristojnih organih vse korake, da zaščiti interese svojih oškodovanih članov pri Fernetičih, obenem pa da se zavzame za čimboljšo rešitev za izgradnjo tovornega postajališča pri Fernetičih, ker je z nastankom industrijske cone nastal nov moment, ki ga ne gre zanemarjati, saj se lahko prihranijo velika sredstva in poveča učinkovitost objekta. Obenem pa se Fernetičem zagotovi tisti razvoj, ki si ga želijo, brez nasilnega poseganja v etnično sestavo ozemlja».

V nadaljevanju seje je Bole ocenil še posvete o gospodarstvu in o uporabi slovenskega jezika v izvoljenih organih, nakar je navedel vrsto pobud, ki jih je SGZ prevzelo v zadnjem obdobju na raznih področjih. Pri navajanju uspelih akcij v zunanji trgovini je naglasil težavnost sedanjega položaja malih in srednjih operaterjev tega sektorja, ki jih pestijo razvrednotenje denarja in gospodarske restrikcije. O tem vprašanju in o stanju maloobmejnih avtonomnih računov se je razvila razprava, v katero so posegli Vižintin, Brezigar, Nanut in Mermolja. Sprejet je bil sklep, da si bo SGZ še nadalje prizadevalo pri iskanju novih poti na tem področju.

Pozornost so prisotni nato posvetili uspehom obrtniške sekcije, ki je dosegla javno uveljavitev kot sindikalna organizacija in si priborila predstavništvo tudi v deželnem odboru za obrništvo, kjer jo zastopa kot izvedenec dr. Klobas. S posegi Klobasa, Kocjančiča, Nanuta, Mermolje in Boleta se je nato razvila razprava o upravni preureditvi SGZ, ki je glede na čedalje večje potrebe članstva tako na davčnem kot na sindikalnem področju nujna. Zato bodo v kratkem dokončani popravki statuta, ki jih bo nato predsedstvo predložilo občnemu zboru združenja, ki bo maja meseca. S tem v zvezi je živo občutena potreba po ustanovitvi SGZ tudi na Goriškem. Prisotni goriški predstavniki so zagotovili, da bo ustanovni občni zbor sklican takoj, ko bo na razpolago nov statut združenja, ki predvideva enotno organizacijo za celotno deželo Furlanijo - Julijsko krajino. V. K.

SINOČI V ŠKEDENJSKI KINODVORANI

PROTESTNI KONCERT TPPZ ZA SPOMENIK NOB V ŠKEDNJU

Obsodba zadržanja občinske uprave, ki noče izdati dovoljenja za lokacijo spomenika - Govora predstavnikov VZPI-ANPI Dušana Košute in Artura Calabrie

Odbor za postavitev spomenika padlim borcem in aktivistom iz bivšega tržaškega IV. okraja, to je iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca, je priredil sinoči v sodelovanju z VZPI - ANPI slavnostni koncert Tržaškega partizanskega pevskega zbora, ki je dosegel pomemben jubilej — 100. javni nastop. V škedenjski kinodvorani, ki je bila za to priložnost do kraja natrpana, je vladalo posebno vzdušje, kajti prireditev je bila predvsem protestnega značaja. S to manifestacijo je prebivalstvo Škednja in okolice ogorčeno obsodilo zadržanje tržaške občinske uprave, ki trmasto odreka zahtevano zemljišče, na katerem bi moral stati spomenik padlim. Istočasno pa je ljudstvo Škednja, Sv. Ane in Kolonkovca še enkrat potrdilo trdno voljo, da pobudo gradnje spomenika izpelje do konca ter globoko prepričanje, da bo v tem odločnem prizadevanju tudi uspelo, pa naj se pristojne oblasti še tako postavljajo po robu. Nabiralna akcija je namreč v polnem teku. Vse prireditve so posvečene tej pobudi in tudi sinočnji koncert Tržaškega partizanskega zbora je bil del te akcije.

Manifestacijo je odprl predsednik odbora Dušan Kodrič ter poudaril njen namen, nakar sta spregovorila predstavnika VZPI - ANPI Dušan Košuta in Arturo Calabria. Oba govornika sta naglasila protestni značaj manifestacije ter dejala, da je zadržanje občinske uprave glede gradnje spomenika v Škednju protidemokratično in potuha tistim silam, ki bi rade preokrenile kolo zgodovine. Oba sta se navezala tudi na Rižarno ter na sedanji proces proti zločincem, ki odkriva umazano plat kolaboracionističnega Trsta, ki bi jo radi nekateri prikrili. V tem kaže trdovratna odklonitev dovoljenja za postavitev spomenika nepretrgano vez med všerajšnjimi in današnjimi sovražniki sožitja in prijateljstva med tu živečima narodnostima ter med sosednjima državama.

Košuta je v svojem govoru posebej omenil še nekatera specifična vprašanja, ki tarejo našo narodnostno skupnost, kot so nerešeno vprašanje o globalni zaščiti naše skupnosti in prepoved rabe slovenskega jezika v izvoljenih svetih, zaključil pa je z zahtevo, da bi se dokončno rešilo vprašanje priznanja statusa borca.

Manifestacijo je nadaljeval partizanski zbor z znano Partizansko balado, ki je še enkrat ogrela in navdušila občinstvo. Svoj navdušujoči nastop je zaključil z Internacionalo. Izvajalcem je na koncu čestitala ter se jim zahvalila predstavnica odbora za postavitev spomenika Marta Volk.

Zaradi vremenskih razmer in na željo odjemalcev

PODALJŠUJEMO

KNJIŽNI TEDEN

ŠE JUTRI, 18. MARCA

NE ZAMUDITE

Tržaška knjigarna

Ulica sv. Frančiška 20 — tel. 732-487

Gledališča

Stalno slovensko gledališče v Trstu gostuje danes, 17. marca, ob 20. uri v Idriji; jutri, v četrtek, 18. t.m., ob 20. uri v Izoli in v petek, 19. t.m., ob 20. uri v Novi Gorici s tragikomedijo Alda Nikolaja «Stara garda».

VERDI

Danes ob 20. uri ponovitev Donizettijeve opere «Lucia di Lammermoor» (red B/A) v premierski izvedbi.

***

Na pobudo gledališča Verdi se v tržaškem Avditoriju v Ul. Tor Bandena prične jutri ciklu baletnih predstav za osnovne in srednje šole naše dežele. Ta zanimiva manifestacija obsega devet predstav, med katerimi so trije baleti koreografa Alberta Mora, ki jih je sestavil po glasbi J. Straussa, J. S. Bacha in P. I. Čajkovskega. Baletne predstave se bodo pričele ob 11.30. Vse zainteresirane šole lahko zaprosijo v tiskovnem uradu gledališča (tel. 62-931) za brezplačne vstopnice.

ROSSETTI

Jutri, 18. t.m., ob 20.30 bo milanski Piccolo Teatro predstavil Goldonijev «Il Campiello». Režija Giorgio Strehler. Pri osrednji blagajni rezervacije za prvih 6 predstav.

AVDITORIJ

Drevi, 17. marca, ob 20.30 «Le mani sporche» J. P. Sartra. Cooperativa dei giovani. Veljajo odrezki Rassegna in popusti abonentom. Zadnja predstava.

SLOVENSKO AMATERSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Dario Fo

BURKAŠKI MISTERIJ

(MISTERO BUFFO)

Burkasta štorija v dveh delih

Prvič v slovenščini

Predstavo so pripravili:

Boris Kobal burkež; **Sergij Cerkvenič** slepec, Bonifacij VIII. **Branko Sulčić** pijanec; **Darij Frandolić** kmetavz, kvartopirec; **Danilo Kolau** pohabljenec, kvartopirec; **Milica Kravos** smrt, Ivanka, angel; **Lidija Sosić** angel, Marija; **Marina Gulin** krčmarica, Magdalena; **Silvana Gulin** Veronika; **Sergej Verč** režija in dramaturška priredba; **Drago Jurca - Giorgi** scena in kostumi; **Atilij Kralj** glasba; **Marina Gulin, Boris Kobal, Lidija Sosić, Sergej Verč** prevod; **Marko Kravos, Sergej Verč** prepesnitev songov; **Boris Kobal** ponašitev misterijev; **Mira Sardoč** lektorica; **Franc Meula** vodja predstave; **Alenka Cepar** šepetalka; **Dario Košuta** tehnično vodstvo in razsvetljava

Predstave v dvorani PD «Ivan Cankar» — Ulica Montecchi 6

Premiera: jutri, 18. marca, ob 20.30

Ponovitvi: v soboto, 20. marca, ob 20.30

v nedeljo, 21. marca, ob 18. uri

V prostorih gledališča bosta odprti dve razstavi: «Pet let SAG» ter razstava slik Draga Jurca - Giorgia.

Kino

La Cappella Underground 19.00—21.30 «Ventimila leghe sotto terra». Barvni film režiserja T. Tourneurja. Igra Vincent Price.

Ariston Danes zaprto. Jutri ob 16.30 «Gang». Barvni film režiserja Roberta Altmana. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Mignon 16.00, 19.00, 22.10 «My fair lady», barvni film za vse.

Grattacielo 16.00 «In tre sul Lucky Lady». Barvni film. Igrajo Liza Minelli, Gene Hackman in Burt Reynolds.

Fenice 15.30 «Cadaveri eccellenti», režija Francesco Rosi, barvni film za vse.

Excelsior 16.00 «Come una rosa al naso», igrata V. Gassman in Ornella Muti. Barvni film.

Nazionale 16.00 «Torna 'el grinta», igra John Wayne in Katharine Hepburn, barvni film za vse.

Eden 16.00 «La furia del drago», v katerem igra Bruce Lee.

Ritz 16.00 «Colpo da un miliardo di dollari», barvni film, igra Robert Shaw.

Aurora 16.30 «L'infermiera». Barvni film, v katerem igra Ursula Andress. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Capitol 16.00 «Gente di rispetto», igra Franco Nero, barvni film za vse.

Cristallo 16.30 «Dai papà, sei una forza!», igra B. Crone, barvni film za vse.

Moderno 16.30 «Sono stato io». Barvni zabavni film. Igrata Giancarlo Giannini in Silvia Monti.

Filodrammatico 15.45 «Le pornomanie di un guardone», barvni film, prepovedan mladini pod 18. letom.

Ideale 16.00 «L'usignolo e l'allodola». Barvni film. Igra Sylvia Kristel. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Impero 16.30 «Africa Express», igra Giuliano Gemma, barvni film za vse.

Vittorio Veneto 16.30 «Piange il telefono». Barvni film. Igrata Domenico Modugno in Francesca Guadagno.

Radio 16.00 «Non guardate in cantina». Barvni film. Grozljivka. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Astra 16.30 «La notte dei generali». Barvni film. Igrata Peter O'Toole in Omar Sharif. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Abbazia 16.00 «Rubare alla mafia è un suicidio». Barvni film. Igrajo: Anthony Quinn, Yaphet Kotto, Anthony Franciosa.

Razstave

V **središčni** galeriji Tribbio 2 na Starem trgu - Piazza Vecchia je odprla svojo razstavo znana tržaška umetnica Eva Ronay, ki bo razstavljala do 26. t.m. Za razstavo je Eva Ronay pripravila več svojih olj in grafik, seveda v svojem tipičnem, abstraktnem stilu.

Po pismu svetovalca PRI Foscarinija

V kratkem kriza pokrajinske uprave?

Kaže, da je tudi tržaška pokrajinska uprava pred krizo: svetovalec PRI Foscarini je namreč poslal časopisom daljše pismo, v katerem naglaša, da po njegovem mnenju ni resnih možnosti, da bi izglasovali proračun za leto 1976. Foscarini ugotavlja, da je po odstopu socialistov iz večine in prehodu Slovenske skupnosti v opozicijo Zanettijeva uprava brez večine in zato tudi Foscarini odreka svojo podporo enobarvnemu demokrščanskemu odboru, dokončno pa podreja sklepu pokrajinskega kongresa republikanske stranke, ki bo v začetku aprila v Trstu.

Po drugi strani pa trdi vodstvo PRI, da je Foscarinijevo pismo «osebnega značaja» in da ne odraža sklepa strankinega vodstva, ki mu v tržaški pokrajini načeluje komisar. Vsekakor je sedaj Zanettijev enobarvni odbor zelo šibak, saj uživa le podporo socialdemokratskega svetovalca Devescovija, ki pa se ji bo moral po vsej verjetnosti odpovedati zaradi sklepov, ki jih bo PSDI sprejela na osnovi izida vsedržavnega kongresa, ki se je zaključil včeraj v Firencah.

Zasedanje o vprašanjih deželnega založništva

Na pobudo revije «L'Asterisco» in v sodelovanju z Avstrijskim kulturnim inštitutom v Rimu, Italijansko-avstrijskim krožkom v Trstu ter odborom založnikov pri gospodarski zbornici Socialistične republiki Slovenije v Ljubljani, bo v Trstu v dneh od 18. do 20. marca t.l. zasedanje o vprašanjih založništva v naši deželi.

Program predvideva za prvi dan, 18. marca ob 18. uri v umetnostni galeriji Lanterna v Ul. S. Nicolò 4 odprtje razstave ksilografij za praški triptih Johannesa Urzidila Antona Franza Svobode, slik za literature, risb slovenskega slikarja Jožeta Ciuhe in Pozovih risb in olj. Zvečer istega dne ob 21. uri bo v Veliki dvorani Krožka za kulturo in umetnost v Ul. S. Carlo 2 koncert Mozarteum Quartetta iz Salzburga.

Zasedanje samo se bo začelo 19. marca ob 9.30 v časnikarskem krožku na Korzu Italia 12, kjer bodo podali poročila direktor Primorskega tiska iz Kopra Črtomir Kolenc, prof. rimske univerze Gottfried Stix, direktor Avstrijskega kulturnega inštituta v Rimu dr. Walter Zettl in glavni urednik revije Sodobnost ter šef redaktor RTV Ljubljana pesnik Ciril Zlobec.

V ULICI PONDARES

Danes otvoritev novega sedeža zavoda Sandrinelli

V Ul. Pondares bodo danes dopoldan odprli nov sedež državnega profesionalnega trgovskega zavoda «Scipione de Sandrinelli». Slovesnosti, med katero bodo zavodu izročili zastavo, bo prisostvoval tudi tržaški župan Spaccini.

Slovenski taborniki v Italiji

ROD MODREGA VALA

Sporočamo odhode avtobusa za izlet v Kanalsko dolino v petek, 19. marca:

Trst — Foro Ulpiano ob 5.45
Dolina — županstvo ob 6
Opčine — openski tramvaj ob 6.15
Doberdob — spomenik ob 7
Gorica — Travnik ob 7.15

Prosimo za točnost!

S taborniškim srečno.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 17. marca
JERICA

Sonce vzide ob 6.13 in zatone ob 18.13 — Dolžina dneva 12.00 — Luna vzide ob 20.21 in zatone ob 6.36.

Jutri, ČETRTEK, 18. marca
EDVARD

Vreme včeraj: Najvišja dnevna temperatura 11,4 stopinje, najnižja 6,8, ob 19. uri 10, zračni pritisk 1010,2 narašča, vlaga 77-odstotna, nebo malo oblačno, brez vetra, morje mirno, temperatura morja 7,7 stopinje.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 15. marca 1976 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 18 oseb.

Umrli so: 88-letna Orsola Godina vd. Sanzin, 84-letni Ezio Bernardoni, 76-letna Xenia Meneghini, 67-letna Irma Kersovan, 82-letna Maria de Thianich por. Verri, 33-letni Pietro Triolo, 45-letni Aurelio Coslovich, 71-letni Emilio Bernetti, 95-letna Adelina Fatale vd. Ingiò, 78-letni Domenico Palisca, 90-letna Caterina Kralj vd. Jurdana, 64-letni Gino Piazza, 76-letni Nereo Agolanti, 84-letna Antonia Vukov vd. Tabuli, 85-letni Giovanni Zivec, 50-letni Virgilio Belletti, 65-letni Giovanni Opassich.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Al Corso, Korzo Italia 14; Prendini, Ul. T. Vecellio 24; Serravallo, Trg Cavana 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All' Esculapio, Ul. Roma 15; Al Cammello (INAM), Drevored 20. septembra 4; Alla Maddalena, Istrska ulica 35.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. štev. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

Šolske vesti

Šola Glasbene matice v Trstu vabi ljubitelje glasbe na nastop gojencev, ki bo jutri, 18. marca, ob 20. uri v Ul. R. Manna 29. Nastopijo gojenci oddelkov za klavir, violino, klarinet ter kitaro in godalni kvartet. Vstop prost.

Razna obvestila

Odbor TPPZ sporoča, da bo odhod zbora iz Bazovice v Trbovlje, kjer bo nastopil z abonmajskim koncertom za mladino in nato s koncertom za odrasle v petek, 19. marca, ob 12.15.

Narodna in študijska knjižnica v Trstu

sporoča, da bo drugo predavanje iz

ZGODOVINE SLOVENSKE GLASBE

danes, 17. marca, ob 18.30 v Mali dvorani Kulturnega doma v Ul. Petronio 4.

Predaval bo prof. JOŽE SIVEC o slovenski glasbi od srede 18. stoletja do začetka 20. stoletja.

Vstop prost.

Krožek za družbene in politične vede «Pinko Tomažič» v Trstu

Danes, v sredo, 17. t.m., ob 20. uri bo v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu, Ul. Petronio 4, večer posvečen temi

30 LET SLOVENSKEGA FILMA

Govoril bo filmski režiser FRANCE ŠTIGLIC - TUGO dekan Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, predsednik Društva slovenskih filmskih delavcev.

VLJUDNO VABLJENI.

Odbor

Prosveta

ŠPDT Tabor Opčine vabi člane, nečlane in prijatelje društva na redni občni zbor, ki bo v sredo, 24. t.m., ob 20. uri (drugo sklicanje pol ure kasneje) v Prosvetnem domu na Opčinah.

BCIB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - 61-446

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 16. 3. 1976

Ameriški dolar:	debeli	845.—
	drobni	820.—
Funt šterling		1612.—
Švicarski frank		328.—
Francoski frank		178,90
Belgijski frank		19,90
Nemška marka		329.—
Avstrijski šiling		46.—
Kanadski dolar		830.—
Holandski florint		314.—
Danska krona		135.—
Švedska krona		190.—
Norveška krona		150.—
Drahma:	debeli	20.—
	drobni	21.50
Dinar:	debeli	42.—
	drobni	42.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

Prispevki

Za bolnega Marija Ivašiča darujejo:

Družina Vidonis 5.000 lir.

Namesto cvetja na sveži grob Maria Škerlavaja darujejo njegovi prijatelji 22.500 lir nabranih v društveni gostilni na Opčinah.

V počastitev spomina Maria Škerlavaja darujeta Mila in Rafael Perko 3.000 lir za Dijaško matico.

PD «France Prešeren» iz Boljunca

vabi na

PREŠERNOVO PROSLAVO

ki bo v prostorih osnovne šole danes, 17. marca, ob 20.30.

Sodelujejo osnovnošolski otroci, člani SSG in Glasbene matice. Častni gost, profesor Avgust Černigoj, se bo razgovarjal s Frankom Vekjetom o letošnji Prešernovi nagradi.

Večer bo zaključil nastop mešanega pevskega zbora F. Prešeren.

VABLJENI !

VČERAJ NA ŽUPANSTVU V NABREŽINI

Predstavniki demokratičnih strank izpopolnili program za leto 1976

Devinsko-nabrežinska sekcija PSI pozitivno ocenjuje srečanja med predstavniki strank ustavnega loka

Na sedežu devinsko-nabrežinske občine so se včeraj ponovno sestale delegacije strank ustavnega loka, ki so zastopane v občinskem svetu in sicer KPI, KD, SS, PSI in PSDI; na dnevnem redu je bila proučitev upravnega programa za leto 1976. Občinski odbor je uvodoma sporočil, da je sprejel vse popravke, ki so jih k programu predlagale stranke ustavnega loka že na zadnjem sestanku, ki je bil preteklo sredo, poleg tega pa je uprava osvojila nekaj predlogov, ki so izšli iz včerajšnjega srečanja. Ob koncu sestanka so prisotni soglašali o koristnosti postopka, po katerem so sodelovali pri izdelavi programa predstavniki vseh političnih demokratičnih sil, ki so se tudi obvezali za čim uspešnejše izvajanje sinočnjih sklepov. Predstavniki občinskega odbora pa so naglasili željo, naj bi skupni sestavi programa sledilo tudi dejansko povečanje števila strank, ki podpirajo občinski odbor, kar bi omogočilo hitrejše reševanje problemov, ki zadevajo prebivalstvo devinsko-nabrežinske občine.

Devinsko-nabrežinska sekcija PSI je v posebnem poročilu pozitivno ocenila dosedanja srečanja demokratičnih političnih sil v občini ter njihove stvarne prispevke k razpravi o upravnem programu za leto 1976. Glavni cilj socialistov je bil in je, da se prepreči nekoristne razkole, kar bi pomenilo zavračanje tiste vsebine, ki jo je izpričal volilni izid lanskega junija. Vodstvo sekcije je obenem poudarilo, da ni razlogov za spreminjanje te linije predvsem v trenutku, ko se splošen položaj v državi zaostruje in so zato potrebne večje sile za njegovo izboljšanje. Prav zato so bila prizadevanja devinsko-nabrežinskih socialistov doslej usmerjena k utrjevanju sodelovanja med vsemi demokratičnimi silami in odpiranju upravne večine temu sodelovanju. V tem okviru je ravno razprava o občinskem proračunu preizkusni kamen in priložnost prevzemanja jasnih odgovornosti. V tem okviru tudi ni prostora za uvajanje drugačnih političnih sestavov, je rečeno v poročilu, ki se zaključuje z zagotovilom, da je socialistična stranka pripravljena na sodelovanje s tistimi silami, ki so pripravljene sprejeti odgovornosti ob programski razpravi v duhu zadnjega volilnega izida. Ob tem pozitivno ocenjuje svoje dosedanje sodelovanje v upravni večini.

Občinski svet odobril jamstvo na posojilo SSG

Med običajnim administrativnim delom je tržaški občinski svet z glasovi vseh strank ustavnega loka sinoči odobril jamstvo na posojili, ki ga bosta najeli Stalno slovensko gledališče in Tržaško stalno gledališče v letu 1976. Gre za sklep upravnega značaja, ki ga občinski svet odobri vsako leto; vsekakor bodo o gledališčih v tržaški občini govorili na prihodnji seji občinskega sveta, ko bo temu vprašanju namenjena širša razprava.

Deželni odbor je na zadnji seji nakazal ustanovi za razvoj kmetijstva ERSA nadaljnje nakazilo 1 milijarde lir po zakonu štev. 15 iz leta 1972. Gre za letno nakazilo, s pomočjo katerega opravlja ERSA naloge, ki izhajajo iz njenega statuta.

DRUGE VESTI NA ZADNJI STRANI

PREDSTAVNIKI OSEBJA PRI COMELLIJU IN PITTONIJU

Tržaški sedež RAI je treba usposobiti za nove naloge

Uvesti je treba tudi televizijske oddaje v slovenščini, ki jih predvideva zakon o preosnovi radiotelevizijske službe

Sindikalni predstavniki osebja in člani uredniškega odbora tržaške radiotelevizijske postaje so na dveh ločenih sestankih (prvi je bil v ponedeljek, drugi pa včeraj dopoldne) orisali predsedniku deželnega odbora Comelliju in predsedniku deželne skupščine Pittoniju zahteve, ki so jih postavili 8. marca letos in ki se nanašajo predvsem na naslednji dve točki: na tržaškem sedežu RAI-TV je nameščenih premalo ljudi, tehnične naprave pa so že tako zastarele, da je sedež nepripravljen na to, da prevzame nove naloge povezane z decentralizacijo radijskih in televizijskih strojev, ki jih predvideva zakon o preosnovi RAI v Italiji..

Predstavniki delavcev in nameščencev ter časnikarjev so pozvali deželne organe, naj bi se pobliže in konkretno zavzeli za rešitev omenjenih vprašanj in za okrepitev tržaškega sedeža RAI. Preosnova radijske in televizijske službe — so poudarili — se ne sme omejiti na določene spremembe na vrhu podjetja, ne da bi prišlo tudi do decentralizacije, ki jo predvideva zakon o preosnovi RAI in ki jo zahtevajo družbene sile, sindikalne organizacije in italijanske dežele. Upravni svet RAI je poleg tega dolžan zagotoviti deželnim sedežem ustrezna organizacijska in menedžerska vodstva.

V tem okviru je treba vpeljati televizijske oddaje v slovenščini, so poudarili, ki jih predvideva člen 19 zakona o preosnovi RAI, in zagotoviti, da se bodo te oddaje pripravljale in sestavljale v Trstu, in to kot izraz in sad družbeno-kulturne realnosti slovenske manjšine. Vpeljati je treba tudi televizijske oddaje deželnega značaja, predvsem pa je treba izvoliti člane deželnega odbora za radiotelevizijsko službo, ki ga predvideva člen 5 omenjenega zakona o preosnovi RAI.

V kratkem začetek nadgradnje liceja «France Prešeren»

Odbornik za šolstvo pri tržaški pokrajini dr. Paolo Sbisà je prejšnji teden obvestil ravnateljstvo in zavodski svet znanstvenega liceja «France Prešeren» v Trstu, da je dežela končno odobrila varianto regulacijskega načrta tržaške občine, ki je na osnovni tega sklepa izdala gradbeno dovoljenje za nadgradnjo poslopja pri Sv. Ivanu, v katerem je sedež liceja.

Pokrajinska uprava mora sedaj razpisati dražbo za oddajo del, nakar bodo končno lahko začeli z deli. Odbornik Sbisà v svojem dopisu zagotavlja vso zavzetost za čim hitrejšo izvedbo del.

● **Drevi** ob 20.30 bo v dvorani gostilne v Gabrovcu sestanek zgoniških občinskih upraviteljev z vaščani. Jutri zvečer bo sestanek v šolski telovadnici v Saležu.

Z VČERAJŠNJE SEJE DEŽELNE KPI

Poudarjen kritičen odnos do deželnega načrta 76-79

V ponedeljek bodo predstavniki stranke obrazložili časnikarjem stališče, ki ga bodo zavzeli v skupščini

Včeraj so se v Trstu sestali člani svetovalske skupine KPI v deželnem svetu in člani deželnega vodstva stranke, da bi se dogovorili o stališčih, ki jih bodo predstavniki KPI v deželni skupščini zavzeli do štiriletnega razvojnega načrta Furlanije - Julijske krajine, o katerem bo v kratkem stekla razprava v deželnem svetu.

Uvodno poročilo o tem vprašanju je podal svetovalec S. Zorzenon, nakar je sledila živahna in poglobljena razprava. Ob koncu so prisotni potrdili prvotno stališče, ki so ga komunisti zavzeli do deželnega načrta še preden je o njem razpravljala pristojna komisija deželne skupščine in nato še na sejah same komisije. Tako proračun za poslovno leto 1976 kakor tudi razvojni načrt za štiriletje 1976 - 79 — so poudarili — se ne ujemata s smernicami, ki jih nakazuje težaven gospodarski in družbeni položaj v naši deželi in v vsej državi. Proračun in načrt se dalje ne ujemata z zahtevami sindikalnih organizacij, kakor tudi ne s priporočili socialnih organizacij in izvoljenih organov v Furlaniji - Julijski krajini.

Deželni odbor — so naglasili predstavniki KPI — se ni posvetoval v zadostni meri s predstavništvi deželnega prebivalstva, poleg tega pa so bila ustrezna priporočila v glavnem zanemarjena. Končno so prisotni ugotovili, da preveva tako proračun za leto 1976 kakor tudi štiriletni razvojni načrt očitna podrejenost smernicam, ki prihajajo iz Rima, tako da gre zlasti pri razvojnem načrtu 1976-79 za dokument, ki je vse premalo prežet z duhom pravega načrtovanja. Predvsem pa je v obeh dokumentih opaziti, da se deželni organi nikakor ne nameravajo spustiti na pot decentralizacije, bodisi kar zadeva upravne in druge pristojnosti, bodisi kar zadeva sodelovanje pri naložbah razpoložljivih finančnih sredstev.

Ob koncu posvetovanja so člani svetovalske skupine KPI v deželnem svetu sklenili, da bodo prihodnji ponedeljek ob 11. uri priredili posebno tiskovno konferenco, na kateri bodo orisali predstavnikom tukajšnjega in deželnega tiska svoja stališča do deželnega proračuna za letošnje leto in do razvojnega načrta za štiriletje 1976-79.

Seji konzult za zahodni Kras in za Sv. Ivan

Na svojem sedežu na Proseku 220 se bo drevi ob 20.30 sestala rajonska konzulta za zahodni Kras. Dnevni red predvideva razpravo o slovenskem otroškem vrtcu v Križu, o družinskih posvetovalnicah ter o vrtcih v Ul. S. Nazario.

Ob 20. uri pa se bo na sedežu na Rotondi del Boschetto sestala rajonska konzulta za Sv. Ivan, ki bo obravnavala šolska vprašanja.

Odposlanstvo ZK Hrvatske v našem mestu

Predsednik deželnega sveta A. Pittoni je včeraj na sedežu skupščine sprejel predstavnika Zveze komunistov SR Hrvatske, tajnico v Izvršnem svetu predsedstva Emo Derosi-Bjelajac in člana sveta Ivico Račan, ki se v okviru širšega odposlanstva Zveze komunistov SR Hrvatske mudita na našem področju, kjer so se člani odposlanstva srečali s predstavniki deželne KPI. Goste iz sosedne republike sta spremljala deželni tajnik KPI Cuffaro in pokrajinski tajnik Rossetti, srečanja na sedežu deželnega sveta pa sta se udeležila tudi podpredsednika skupščine Bettoli in Varisco. V prijateljskem razgovoru je predsednik Pittoni poudaril vzdušje sodelovanja in dobrega sožitja, ki se je razvilo med našo deželo in sosedno republiko v okviru politike miru in vsestranskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo in ki jo je še posebej utrdil nedavno podpisani sporazum v Osimu. Odposlanstvo se je tudi v spremstvu gen. konzula SFRJ Renka in konzula Kovačiča poklonila žrtvam Rižarne. *(na sliki)*

S SESTANKA VODILNEGA SVETA FIST-CGIL

Srednjeročni deželni načrt zanemarja vprašanja prometa

V deželi potrebna večja koordinacija na področju prevozov - Prizadevanja za enoten nastop sindikalnih organizacij - Stavka v prometu od 23. do 26. marca

Pretekli četrtek se je v Gorici sestal vodilni svet italijanske sindikalne zveze FIST - CGIL za deželo Furlanijo - Julijsko krajino. Sindikalna zveza FIST - CGIL združuje delavce in nameščence, zaposlene na železnici, v luki, v pomorskem in cestnem prometu, težake, avtoprevoznike in delavce, zaposlene na letališčih in pri letalskih družbah. Daljše poročilo o najbolj perečih problemih kategorije je podal deželni tajnik zveze D. Varin, glavne misli pa je ob zaključku zasedanja povzel vsedržavni tajnik D. Orlandi.

Na seji so poudarili nujnost zagotovitve večjega vpliva sindikalnih organizacij na gospodarsko in družbeno politiko deželnega odbora, zlasti kar zadeva postopno uresničevanje srednjeročnega razvojnega načrta za štiriletje 1976-79. Na to vprašanje nameravajo opozoriti deželne organe s stavko, ki bo v času od 23. do 26. marca, to je tedaj, ko bo deželni svet predvidoma razpravljal o omenjenem srednjeročnem načrtu. S stavko nameravajo prizadeti delavci opozoriti tudi na svoje zahteve, ki izhajajo iz enotne platforme kategorije, sprejete na posvetu z dne 9. decembra lanskega leta.

Sindikalna zveza namreč ugotavlja, da so deželni organi pri sestavljanju načrta za štiriletje 1976-79 sicer upoštevali nekatere zahteve in priporočila sindikalnih organizacij, kljub temu pa je načrt premalo usklajen z razvojnimi smernicami, ki jih postavlja v ospredje sedanji gospodarski in socialni položaj v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Deželni razvojni načrt je pomanjkljiv zlasti kar zadeva naslednje točke, ugotavljajo sindikalne organizacije: v njem ni predvidene primerne preosnove razpoložljivih zakonskih inštrumentov; v načrtu bi zaman iskali izraz trdnejše volje kar zadeva urejevanje odnosov med deželo in državo; prav tako medlo je v njem začrtana deželna volja glede reševanja vprašanj v zvezi z zaposlenostjo in gibanjem cen za osnovne življenjske potrebščine; načrt je nadalje pomanjkljiv kar zadeva večkrat napovedano koordinacijo prometnih zvez in sredstev; končno je iz načrta le slabo razvidno, za katere pobude so na voljo državna in za katere deželna finančna sredstva.

Vodilni svet sindikalne zveze se je zato na seji dogovoril, da bo poveril deželni zvezi CGIL - CISL - UIL skrb za ustanovitev posebnega enotnega organa za koordinacijo posegov na področju prevozov v Furlaniji - Julijski krajini. Svet je nadalje prevzel nalogo, da bo nastopil pri deželni upravi z zahtevo, naj slednja pripravi poseben načrt za razvoj prevozov v Furlaniji - Julijski krajini: ta načrt naj bi po eni strani predstavljal učinkovit inštrument za okrepitev tega specifičnega področja, po drugi pa naj bi predstavljal tudi sredstvo za izvajanje potrebnih pritiskov na osrednjo vlado. Pri sestavi deželnega načrta za prevoze, naglaša nadalje vodilni svet FIST - CGIL, naj tesno sodelujejo krajevne ustanove in sindikalne organizacije. Kar zadeva razsežnosti načrta, pa naj bo zagotovljeno, da bodo njegove smernice zajele bodisi potniški kakor tudi blagovni promet ter tudi vprašanja, ki zadevajo okrepitev prometnih infrastruktur.

Vodilni svet FIST - CGIL je ob koncu sklenil povabiti sindikalni organizaciji CISL in UIL k sodelovanju pri organizaciji razširjene deželne konference o sindikalnih problemih s področja prometa. Ta konferenca, na kateri bi razpravljali predvsem o ustanovitvi deželnega koordinacijskega organa za prometna vprašanja, naj bi bila že v letošnjem aprilu. Drugo konferenco pa bi morali sklicati posebej za probleme, ki zadevajo blagovni promet v deželnem merilu.

Na Colu uspel praznik žensk

Praznik žena je res že za nami, vendar pa še svež v naših spominih, ker so se letošnja praznovanja zavlekla zaradi slabega vremena. Tako so žene repentabrske občine prireditelje prijetno slavje prejšnjo soboto, 13. t.m., ko so se v velikem številu zbrale v gostilni na Colu. O položaju žene v sodobni družbi je spregovorila Marinka Piščanc, Božica Križman pa je predstavila častnega gosta Atilija Kralja, ki je s svojimi šaljivkami v narečju zabaval družbo ves večer. Prijetno presenečenje je pripravil župan Colja, ki je prišel čestitat zbranim ženam in jim poklonil šop cvetja. Med odličnim razpoloženjem je padel tudi predlog za nabiralno akcijo. V kratkem so žene zbrale 64.000 lir: polovico vsote bodo poklonile bolnemu Mariju Ivašiču, drugo polovico pa so namenile v počastitev spomina komandanta bazoviške brigade Franca Nemgarja, ki je pokopan na pokopališču pod Tabrom.

Sestanek bivših borcev dolinske občine

V ponedeljek so se v Dolini sestali bivši borci v NOB iz občine. Prisotne je pozdravil tudi predstavnik Vsedržavne zveze borcev Italije — ANPI. Med drugim so se dogovorili o ponovni obnovitvi občinske in nekaterih vaških sekcij zveze borcev. Govor je bil tudi o odličju za bivše borce in padle. Za prošnje bo za interesirane iz Doline na razpolago uradnik v soboto, 20. t.m., od 17. do 20. ure. Prosilci drugih vasi v občini bodo prišli na vrsto kasneje.

V. L.

V Dolini priprave za Primorsko poje

V ponedeljek so se na županstvu v Dolini sestali predstavniki občinske uprave, predstavnika SPZ iz Trsta in koordinacijskega odbora prosvetnih društev. Razpravljali so o organizaciji prireditve «Primorska poje», ki bo letos prvič v dolinski občini in sicer v občinski telovadnici v soboto, 27. t.m. Prireditev bo potekala pod pokroviteljstvom dolinske občine.

Ob zaključku sestanka je bil govor o sodelovanju s pobrateno kočevsko občino, predvsem glede na bližnje gostovanje gimnazijskega orkestra iz Kočevja 10. in 11. aprila.

V. L.

PO DOLGEM MRTVILU

V podlonjerskem društvu lepa Prešernova proslava

Nastop domačih recitatorjev in dolinskega pevskega zbora

Prosvetno društvo Zvezda iz Podlonjerja je priredilo v nedeljo popoldne v društvenih prostorih Prešernovo proslavo. Na sporedu so bile recitacije, priložnostni govori in nastop moškega pevskega zbora «Valentin Vodnik» iz Doline. S to, sicer skromno, a prijetno in pomenljivo, prireditvijo je prosvetno društvo Zvezda obnovilo svojo kulturno dejavnost, ki je pred leti skoraj popolnoma izumrla. Nedeljska proslava je bila zato tudi nekakšna obveza, da ne smejo ostati takšne pobude, kakršne smo imeli priložnost gledati v nedeljo le muhe enodnevnice, temveč da mora postati ljudskokulturno življenje v Podlonjerju nekaj stvarnejšega in trajnejšega. Te misli je v odprtju proslave poudaril v svojem pozdravnem nagovoru predstavnik društva Andrej Kranjec, ki je med drugim omenil bogato kulturno tradicijo svojega kraja, ki je postalo danes že predmestje Trsta in izgubilo svojo pristno slovensko podobo.

Te misli je dopolnil v svojem priložnostnem govoru tudi tajnik Slovenske prosvetne zveze Dušan Kalc, ki je posebej poudaril pomen Prešerna v naši kulturi ter pomen proslavljanja dneva slovenske kulture. Ob tem je naglasil povezavo med vrednotami, ki sta jih poveličevala Prešeren in Cankar, katerega stoletnico proslavljamo ravno letos in vrednotami, ki so plemenitile boj našega ljudstva v narodnoosvobodilni borbi, ter poudaril, da morajo te vrednote bogatiti našo zavest in dejanje tudi v današnjem boju za naše narodnostne pravice, ki nam jih še vedno odrekajo za družbeno pravičnost in proti vsakršnemu novemu porajanju fašizma.

Sledil je kulturni spored z nastopom mladih domačih recitatorjev Daniele Čok, Graciele in Franka Giudicija, Brane Cergol in Elizabete Malalan, ki so prebrali nekaj Prešernovih poezij ter odlomek iz Cankarja. Spored je zaključil moški pevski zbor «Valentin Vodnik» iz Doline, ki je pod vodstvom Ignacija Ote zapel nekaj narodnih in borbenih pesmi ter zaključil s Prešernovo «Zdravljico». Slavje se je nato nadaljevalo pozno v večer s prijetno družabnostjo ter lepim petjem dolinskih fantov, s katerimi so povzeli tudi navdušeni domačini.

Tržaška občina išče kopališke mojstre

Tudi med letošnjo poletno sezono bo tržaška občina zaposlila več kopaliških mojstrov. Zainteresirani, ki morajo seveda imeti dovoljenje za opravljanje te službe, morajo predložiti prošnjo za zaposlitev uradu za osebje (soba št. 93. drugo nadstropje) tržaške občine. Tisti, ki bi pa želeli dobiti dovoljenje za službo kopališkega mojstra, naj se za podrobne informacije obrnejo na urad tržaškega pristaniškega poveljništva.

● **Drevi ob 20.30 se bo v Ul. S. Ermacora 3 sestala rajonska konzulta za Rojan, Greto in Barkovlje. Na dnevnem redu bo diskusija o srednji šoli na Greti.**

Drevi javno zborovanje o družinskih posvetovalnicah

Vprašanje družinskih posvetovalnic, ki je v zadnjih tednih privedlo do vrste razprav in polemik, bo tema javnega zborovanja, ki bo drevi ob 19. uri v kongresni dvorani tržaške trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 5. Pobudniki zborovanja so mestne rajonske konzulte, ki skušajo sensibilizirati javnost o tem perečem problemu.

Zborovanje bo nedvomno priložnost za oceno dosedanjih pobud in ukrepov za uvedbo družinskih posvetovalnic, ki morajo postati učinkovita javna služba.

Vrsta natečajev tržaške univerze

Tržaška univerza je razpisala natečaj za podelitev dveh zlatih kolajn v spomin S. S. Slataperja. Na natečaj se lahko priglasijo absolventi tehnične fakultete. Rok zapade 31. marca 1976.

Univerza razpisuje tudi natečaj za nagrado 200.000 lir v spomin prof. G. Bonifacia, in sicer za tezo, sprejeto na gospodarski fakulteti v akademskem letu 1974-75. Rok zapade 31. marca 1976. Končno je univerza razpisala natečaj za podelitev 25 študijskih štipendij po 300.000 lir za študente vseh tržaških fakultet z nadpoprečnim učnim uspehom in katerih družine ne razpolagajo z visokimi dohodki. Pogoj za priglasitev je namreč čisti letni dohodek do največ 3,780.000 lir. Rok zapade 22. marca ob 11. uri.

Na tržaškem kazenskem sodišču

Oprostitev Goričana: ni osleparil države

Pred tržaškim prizivnim sodiščem se je moral včeraj zagovarjati voznik podjetja Petrolifera Goriziana, Pietro Visintin iz Gorice, ki se je po vsej verjetnosti znašel na zatožni klopi zaradi dokaj nenavadne igre usode. 3. oktobra 1972 je prepeljal s cisterno omenjenega podjetja nekaj manj kot poldrugi stot petroleja. V Trstu ga je ustavila finančna straža in ga prijavila sodišču, ker ni imel predpisanega dovoljenja za prevoz omenjene količine vnetljive tekočine.

Prvostopenjska razprava, na kateri so Visintina obsodili na 4 mesece zapora in 1.370.000 lir globe, je bila dokaj površna; o tem priča dejstvo, da je prizivno sodišče na zahtevo branilcev ponovno zaslišalo vse priče. Na osnovi tega zaslišanja je državni tožilec sklepal, da je nameraval Visintin s prevozom petroleja oslepariti finančno upravo, medtem ko je zagovornik naglasil, da je petrolej ostal v tovornjaku zaradi okvare na napravah za pretakanje. Sodišče se ni odločilo za nobeno od teh dveh stališč in je Visintina oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov.

Med Prešernovo proslavo v Podlonjerju

PO VEČLETNIH STIKIH NA OBČINSKI RAVNI

Zastopniki Krmina in jugoslovanskih Brd hočejo navezati stike med prebivalstvom

Župan Zar in drugi zastopniki občine so se sestali s predstavniki krajevnih skupnosti v Dobrovem - 22. maja bo večja ljudska manifestacija pri Peternelih - Stiki med šolami na obeh straneh meje

Krminski občinski upravitelji se zavzemajo za širše sodelovanje z jugoslovanskimi Brdi. Čeprav spadajo vsa jugoslovanska Brda v območje novogoriške občine, so se na sestanku upraviteljev krminske občine in briških krajevnih skupnosti domenili, da bodo stike razširili in se celo pobratili. To naj bi bilo v kratkem; predlagali so že datum 22. maja, ko bi organizirali množično ljudsko prireditev pri Peternelih, kraju ki spominja na skupno prelito kri slovenskih in italijanskih partizanov v času narodnoosvobodilne borbe.

V Dobrovem je bil pred nekaj dnevi prvi sestanek. Krminsko delegacijo je vodil župan Gianbattista Zar, v njej sta bila odbornika Mauri in Gironcoli, svetovalca Mavrič in Spessot in tajnik krminske sekcije PSI Nunin. V Dobrovem so se sestali z zastopniki briških krajevnih skupnosti. Da bi uresničili program so izbrali šestčlanski odbor, v katerem so trije Krmičani in trije Brici. Ta odbor se bo sestal že prihodnji teden, še pred sejo krminskega občinskega sveta in bo dal konkretne predloge za že omenjeni praznik pri Peternelih kot tudi za druga prijateljska srečanja.

Na sestanku je bil govor o obmejnem prehodu na Plešivem. Predstavniki obeh strani so se domenili, da bodo stvar sprožili na pristojnih mestih v želji, da bi ta obmejni prehod povišali v kategorijo, ki bi dovoljevala tudi prehod ljudi s potnimi listi. Govor je bil tudi o kulturnih pobudah na obeh straneh meje. Predlagano je bilo, da bi prišlo do prijateljskih stikov med šolarji in dijaki ter profesorji in da bi organizirali športne tekme, kulturna srečanja, itd. Vendarle pa bo treba za vse to dobiti dovoljenja od pristojnih oblasti, kar je na italijanski strani vezano na precejšnjo birokracijo. Na sestanku pa so govorili tudi o gospodarskih vprašanjih, kot so sodelovanje v konzorciju za zavarovanje proti toči.

Stiki med občino Krmin in Novo Gorico ter Brdi segajo že v preteklo leta. Vendarle pa so doslej bili ti stiki vezani bolj na občinske in politične upravitelje. Sedaj hočejo krminski upravitelji dati sodelovanju širše obeležje. Ne smemo pa pozabiti to kar je bilo v preteklosti že napravljeno, saj so briški zbori prišli na razne prireditve v Krminu, zlasti še na slovenske večere, širši sestanki so bili tudi ob priliki raznih partizanskih praznikov. Poleg tega imamo še vspominu masovno prireditev, ki je bila na Plešivem pred leti, ob priliki odprtja tamkajšnjega mejnega prehoda. Prav pa je, da se da stvari širša organizirana oblika, zlasti je še važno da pride do sodelovanja med šolami, saj je prav, da se bo prav mladina z obeh strani meje spoznavala in navezovala prijateljske stike.

Razdeljene funkcije v mestnem odboru KPI

Na sestanku novoizvoljenih odbornikov mestne sekcije KPI so za političnega tajnika potrdili Borisa Coceanija. V tajništvu so še Italico Chiarion, ki odgovarja za tisk in rajonske konzulte, Gianna Pirella, ki odgovarja za socialne službe, Bianca Marega, ki je odgovorna za tovarne, Padovan, ki je odgovoren za administracijo in Marzio Lamberti, ki je referent za gospodarska vprašanja. Poleg teh članov tajništva so v sklopu širšega odbora porazdelili še druge funkcije: Zalateu je odgovoren za delo med delavci, Fidalmo Ulian za organizacijo, Nereo Battello za občinski svet, Lorenzo Menichino kot poslanec, Silvino Poletto za kmetijstvo in zadružna vprašanja, Ivan Bratina in Miriam Koren za vprašanja manjšine, Rosaria Di Dato Busolini za ženska vprašanja, Licia Cassanego por. Lamberti za šolstvo, Roberto Busolini za urbanistiko, Liliana Ulian Ardit za stanovanjska vprašanja, Maurizio Salomoni za mladinska vprašanja, Rino Terrida in Roberto Drioli za vprašanja tiska. Predsednik razsodišča je Mario Galasso.

Urnik mejnih prehodov druge kategorije

Poveljstvo obmejne policije nam je poslalo urnik goriških mejnih prehodov druge kategorije.

MIRNIK: od 7. do 19. ure.
JENKOVO: od 6. do 19. ure (ob nedeljah od 6. do 20. ure).
PLEŠIVO: od 6.30 do 19. ure (ob nedeljah od 6.30 do 20. ure).
VIPOLŽE: od 6.15 do 19. ure (ob nedeljah od 6.15 do 20. ure).
ŠTEVERJAN: od 6.15 do 19. ure (ob nedeljah od 6.15 do 19.30).
PODSABOTIN: od 6.15 do 18.30 (ob nedeljah od 6.15 do 19. ure).
SOLKAN 1: od 6.00 do 19.30.
RAFUT: od 6. do 19. ure (ob nedeljah od 7. do 19. ure).
ŠEMPETER: od 6. do 19.30 (ob nedeljah od 7.00 do 19.30).
MIREN: od 6.30 do 19. ure (ob nedeljah od 7.30 do 19. ure).
DEVETAKI: od 6. do 19. ure.
JAMLJE (Klariči): od 6.15 do 19. ure (ob nedeljah od 7. do 19. ure).

Še o samoupravljanju na tržiškem liceju

Na znanstvenem liceju Buonarroti v Tržiču včeraj ni bilo pouka, ker so hoteli dijaki s to akcijo poudariti svoje zahteve po samoupravljanju v šoli. Vedno v včerajšnjih jutranjih urah so se na liceju sestali profesorji te šole ki so ocenili zahteve dijakov. Po vsej verjetnosti bo v prihodnjih dneh prišlo do srečanja med dijaki in profesorji.

V CENTRU «STELLA MATUTINA»

Osebna razstava slikarja A. Hoheneggerja v Gorici

Bavarski umetnik prepojen z italijansko kulturo

Kulturni center «Stella matutina» v Gorici ima ta mesec v gosteh nemškega slikarja in grafika Alfreda Hoheneggerja. Razstavo je omogočil Inštitut za mittelevropska srečanja. V nekem pogledu je torej ta prireditev še nekakšen odmev zadnjega kulturnega srečanja v Gorici, ki je obravnavalo ravno temo o mittelevropskem slikarstvu od l. 1890 do 1930. Da bi se bila razstava uresničila nekoliko prej, bi imela prav gotovo večji pomen in širši odmev. Pa je kljub temu dobrodošla in v marsičem poučna.

Hoheneggerja je kritika označila kot mittelevropskega slikarja. Iz razstavljenih del se nam to v resnici prav zgovorno potrjuje. Gre za slikarja doma in Münchna, ki je torej zrasel v bavarski slikarski tradiciji, ta pa nosi v sebi še precej ekspresionistične soka in grafičnega poudarka. In Hoheneggerju se to dobro pozna. Pozna se mu tudi, da se je srečal s severnim kakor z južnim nemškim ekspresionizmom: med tem še posebno z Noldejem, Beckmannom in Kokoško. Toda iz vsega tega ozadja izstopa še posebno nekakšna barvna mistika v očrtanem prostoru. Po tej začetni domači izkušnji se je Hohenegger odpravil v Rim (l. 1954) in se tu nastanil, in tu živi še danes. Verjetno se je Hoheneggerju v Rimu pripetilo nekaj podobnega, kar se je nekoč pripetilo Dürerju v Benetkah: tudi tu je šlo za srečanje in «razodetje» mediteranskega likovnega prostora, njegove daljne preteklosti in dolge razvojne poti, ki se je po Hoheneggerjevem zadnjič sklenila v tako imenovanem «Novecento italiano». Pri tem je bil našemu slikarju duševno najbližji Mario Sironi, ki v tej italijanski skupnosti izstopa hkrati po «plastičnih vrednotah italijanske tradicije» in pa po ekspresionistični ostrini. In tako se Hohenegger giblje med domačo tradicijo, ki ga zvablja pretežno v grafične izraze in pa italijansko, ki ga sili v monumentalnejše formate in barvne zamahe. Slednje je slikar raztegnil pretežno na platna, deloma celo na les, in se tu ves predal oljnati odnosno mešani tehniki, medtem ko se je pri grafiki zaustavil povečini pri lesorezu in risbi.

Celoten pregled del označuje obdobje, ki gre od l. 1960 do danes, medtem ko je Hohenegger začel razstavljati l. 1952 (l. 1954 in 1955 se je on udeležil tudi «Bienale mladih» v Gorici): očividno nas torej ustvarjalno obdobje, ki nam ga tu slikar predstavlja, opozarja na zrelega in izkušenega umetnika takega pač, ki se že «zavestno» oprijemlje dveh kulturnih prostorov, katera dajeta sok njegovemu ustvarjalnemu razpoloženju. Toda medtem ko mu italijanska klima vosreduje neko romantično vnemo nad preteklostjo, ga označuje njegova grafika in risba kot mojstra, ki mu ekspresionistična podlaga omogoča večjo poglobitev v obravnavani tematiki.

Vsekakor je ta «mittelevropski popotnik» zanimiv tudi za nas, ki smo se pogosto znašli v podobnih pogojih kot on. In razstava, ki nam jo je posredoval Inštitut za srednjeevropska srečanja zasluši vso pozornost, ker nam zgovorno priča, da se še posebno likovna govorica razvija le v pretakanju različnih «podnebij».

m. r.

Taborniki RMV priredijo v petek, 19. marca, izlet na sneg v Ovčjo ves (Valbruna). Vabljeni so člani, starši, bivši člani in prijatelji. Prijave in informacije na sedežu Slovenske prosvetne zveze, tel. 24-95.

V četrtek v «La bottega» odprtje Dugove razstave

V razstavni galeriji «La bottega» v Gorici bo v četrtek, 18. marca, ob 18.30, otvoritev razstave goriškega slikarja in grafika Franca Duga. Doslej je razstavljal na skupnih razstavah in tudi na samostojnih v raznih krajih Italije in tudi Avstrije, povabljen pa je bil da se udeleži razstave INTART, ki bo letos v Celovcu, Ljubljani in Vidmu.

ŽUPAN NI IZPOLNIL PRIČAKOVANJ

Na prihodnji teden odložena razprava o šolskih okrajih, konzulti in napisih

Brez pristanka občinskega sveta ne bo odbor naročil dvojezičnih tabel za goriška predmestja - Ponovna seja bo v ponedeljek

Kot smo že včeraj omenili ni župan De Simone dal na ponedeljkovi seji občinskega sveta v razpravo točk o šolskih okrajih in o drugih vprašanjih, ki zanimajo slovensko manjšino, češ da bi ta vprašanja zahtevala daljšo debato in da je zaradi tega bolje vse skupaj odložiti na prihodnjo sejo, ki bo v ponedeljek. Proti temu so se postavili predstavniki PSI in KPI, vendar so načelniki večinskih skupin podprli županov predlog in tako se je delo občinskega sveta nadaljevalo z obravnavo nezanimivih točk. Povedati je sicer treba, da so na tak način svetovalci spravili z dnevnega reda celo vrsto točk manjše važnosti, ki so ostali od vseh sej od 2. februarja letos dalje. Imenovali so enega zastopnika sindikata v občinsko komisijo za trgovinske obrtnice, nekaj zastopnikov v občinsko komisijo za ugotavljanje revežev, ki imajo pravico do brezplačne zdravniške oskrbe. Svetovalci so tudi potrdili prodajo občinskega zemljišča podjetju sovodenjske predilnice, podjetju Total pa so dali dovoljenje, da namesti na trgu pred županstvom še en bencinski rezervoar.

Pri goriški posojilnici bo imela goriška občina možnost najeti do milijarde lir blagajniškega posojila, za izposojene vsote bo morala plačati 12-odstotne obresti. Več debate je bilo okrog sklepov odbora o zasegi po zemljiščih, kjer bodo gradili razne hiše. Gre za zemljišča, o katerih je bilo v zadnjem času v občinskem svetu precej govora. V zvezi z znanim zemljiščem v Ločniku je bil svetovalec Nanut mnenja, da se je občina prenaglila ko je izdala odlok o zasedbi zemljišča letos 23. februarja, sklep o gradnji pa je bil sprejet v občinskem svetu šele naslednjega dne. V glavnem so za vse zgoraj omenjene sklepe glasovali vsi svetovalci, pri posameznih pa so se svetovalci levice vzdržali.

Prihodnja seja bo torej v ponedeljek. Na dnevnem redu so točke o nakupu dvojezičnih obcestnih tabel za goriška predmestja, o šolskih okrajih, o izvolitvi občinske konzulte za slovenska vprašanja. Poleg tega je na dnevnem redu še varianta štev. 12 k regulacijskemu načrtu. Svetovalci bodo morali nato izvoliti še revizorje v mestni glasbeni šoli, zastopnike v svet za upravljanje proste cone, revizorje za lanski obračun mestnega podjetja, revizorje za lanski obračun občine, revizorje za lanski obračun mestne lekarne. Ker so v ponedeljek izročili svetovalcem tudi poročilo o letošnjem proračunu je verjetno, da bo to poročilo obrazložil na prihodnji seji odbornik za finance Ciuffarin.

V NOČI OD PONEDELJKA NA TOREK

NESREČA V KOPRIVNEM: 6 OSEB V BOLNIŠNICO

Dva ponesrečenca so v videmski bolnišnici sprejeli s pridržano prognozo

Prevelika hitrost na spolzki cesti je v noči od ponedeljka na torek, okoli 2. ure v Koprivnem, botrovala hudi prometni nesreči, pri kateri se je ranilo 6 oseb, ki so se vozile v fiatu 125 GO 40544, last 28-letnega Pietra Di Mattea iz Gorice, Ulica Del Prato 22, ki je avtomobil tudi šofiral. Vzroke, ki so povzročili nesrečo, je treba iskati tudi v prenatrpanem avtomobilu, saj se je vozilo kar šest odraslih oseb in jasno torej, da ni imelo vozilo običajne stabilnosti.

Vseh šest so takoj po nesreči sprejeli v goriško bolnišnico. Gre za Pietra Di Mattea, ki je utrpel hujši udarec v trebuh ter možganski pretres, zaradi česar so ga odpeljali v videmsko bolnišnico, kjer so si zdravniki pridržali prognozo. V videmsko bolnišnico s pridržano prognozo so sprejeli tudi potnika avtomobila, 22-letnega Luigija Cecconija, Ulica Garzarolli 56, ki je pri nesreči dobil možganski pretres. Ostali štirje ponesrečenci so: 20-letni Roberto Trobini, Ulica Degli Scogli 57, kateremu so v bolnišnici nudili le prvo pomoč, 23-letni Giuseppe Gianlorenzi iz Ulice Garzarolli 24, ki se bo zaradi poškodbe na desni roki zdravil 4 dni, 18-letni Mario Ometto iz Verdijevega korza 56, ki se bo v bolnišnici zdravil 20 dni zaradi udarca v prsni koš in verjetnega zloma levega ramena ter 19-letni Maurizio Milotti iz Ulice Borgo Castello 18. Njemu so zdravniki ugotovili lažji možganski pretres, zaradi česar se bo zdravil 7 dni.

Kot so nam sporočili s poveljstva cestne policije v Tržiču, je De Matteo vozil avtomobil iz Vidma proti Gorici, ko je v Koprivnem izgubil oblast nad vozilom, ki ga je zaradi prevelike hitrosti zaneslo več metrov s ceste, kjer se je večkrat prevrnilo in se končno ustavilo na dvorišču bližnje hiše.

Vesti iz bolnišnice

V goriški bolnišnici so včeraj popoldne sprejeli 61-letnega upokojenca Maria Gria iz Šlovrenca ob Soči, Ul. Udine 51, kateremu so ugotovili poškodbe po celem telesu zaradi česar se bo moral zdraviti 15 dni. Gri se je isti popoldan ponesrečil na Trgu sv. Frančiška v Gorici. Upokojenec je z vespo vozil proti šempetrskemu obmejnemu prehodu, ko je trčil v tovornjak, ki je privozil iz Ul. Faiti. Šofer tovornjaka, 48-letni Luciano Ersettis iz Zdravščine je prvi ponesrečencu priskočil na pomoč ter poklical rešilec.

V Romansu ob Soči se je z mopedom ponesrečil 32-letni Franco Valdemarin, katerega so v goriški bolnišnici sprejeli za 10 dni na zdravljenje zaradi udarca na levi roki.

V papirnici v Štivanu se je v jutranjih urah med delom ponesrečil 53-letni Bruno Asquini iz Tržiča, Ul. Argonavti 21, kateremu so v tržiški bolnišnici ugotovili poškodbe na prstih desne roke, zaradi česar se bo zdravil 20 dni.

Prispevajte za

DIJAŠKO MATICO

Prazniki žena tudi v Števerjanu in na Vrhu

Včeraj smo poročali o uspelih praznikih žena v Gorici in na našem podeželju. Danes lahko tu posredujemo fotografijo z nedeljskega praznika v Kulturnem domu v Sovodnjah, kjer so nastopile v recitalu s prazniku primerno vsebino sovodenjske žene in dekleta, ki so za to priliko tudi domačim moškim dovolile, da so sodelovali na njihovem prazniku.

V soboto zvečer pa je uspešno potekal tudi ženski praznik v dvoranici prosvetnega društva «Briški grič» v Števerjanu. Zbrane žene in dekleta ter nekatere moške, ki so do kraja napolnili društveni sedež, je v imenu društva pozdravil predsednik Silvan Pittoli, nakar je priložnostni govor o pomenu 8. marca imela Danica Mizerit. Omenila je glavna vprašanja, ki danes tarejo ženske v svetu in v Italiji, posebni poudarek pa je dala domačim, slovenskim vprašanjem. Na sporedu so bile nato recitacije, ki so jih izvajale Loreta Maraž, Sandra Maraž, Neva Humar in Mirjam Terpin. Dobrodošli gostje pa so bili ob tej priliki v Števerjanu pevci skupine «Prijatelji» iz Dobrovega. Gre za dobro, sicer maloštevilno skupino pevcev iz Dobrovega, ki so se v zadnjem času precej afirmirali. Ne bi bilo slabo, če bi jih še kakšno naše društvo kdaj povabilo v goste. Po kulturnem delu programa pa so se domače žene in dekleta zadržale na društvenem sedežu v prijetni domači zabavi.

Prejšnji teden so 8. marec praznovale tudi žene na Vrhu. Zbrale so se v gostilni «Pri Čotovih», na skupno večerjo. Prosvetna delavka Boža Devetak je najprej pozdravila vse prisotne, priložnostni govor o pomenu 8. marca pa je imel predsednik prosvetnega društva «Danica» prof. Leopold Devetak, ki je govoril o emancipacijskem boju žensk ter o njih uveljavitvi v današnji družbi. Za razvedrilo so imele vrhovske žene tudi orkestralno glasbo, v sklad za gradnjo domačega prosvetnega doma pa so zbrale 65.000 lir. O domačinkah, ki so padle med narodnoosvobodilno borbo je nato govorila Pepca Devetak, vrhovske žene so nato položile šop rdečih nageljnov na domači spomenik padlim

Kino

Gorica

VERDI 16.30—22.00 «Un sorriso, uno schiaffo, un bacio in bocca». Antologija italijanskih filmov.
CORSO 17.15—22.00 «Soldato blu». C. Berger in P. Strauss. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.
MODERNISSIMO 17.15—22.00 «Uno sparo in fabbrica». U. Poikoerlainen in A. Hakulinen. Barvni film.
CENTRALE 17.15—21.30 «Il seme dell'odio». S. Poatier in M. Caine. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «La sensualità è un attimo di vita». M. Lee in G. Tinti. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedan.

Tržič

EXCELSIOR 16.00—22.00 «Dove vai senza mutandine?». Barvni film.
PRINCIPE 17.30—22.00 «Il soldato di ventura». Barvni film.

Z Novogoriškega

SOČA (Nova Gorica) «Billy Kid je bil pobalin», ameriški barvni film ob 18.30 in 20.30.
SVOBODA (Šempeter) «Mož z avtoriteto», ameriški barvni film ob 18.00 in 20.00.
DESKLE «Karambol», italijansko-ameriški barvni film ob 19.30.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Enrico Degano, Alessandro Cimador, Manuel Valberghi, Alessandro Simonetti, Claudio Greatti.

SMRTI: 74-letna gospodinja Mercede Visintin por. Trombini, 69-letni upokojenec Michele Tarantino, 77-letni Giovanni Battista Gnot, 89-letna nuna Marija Kalin, 93-letna gospodinja Teresa Jocca vd. Mallamo, dojenka Simona Fronk, 70-letni delavec Primo Martin, 79-letna trgovka Maria Demartin vd. Calligaris, 72-letni bolnik Rodolfo Širok, 63-letna Slvilja Ferdinanda Visintin, 63-letni upokojenec Guido Bressan, 69-letna gospodinja Gisella Brollo por. Medeot, 69-letna gospodinja Marina Craselli.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Pontoni & Bassi, Raštel 52, tel. 83-349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Alla Salute, Ul. Cosulich, tel. 72-480.

Prosvetno društvo Oton Župančič iz Štandreža izreka družini Ožbat iskreno sožalje ob smrti očeta in nonota Franca Uršiča iz Mirna.

OB SEDANJEM PROCESU O RIŽARNI PRED TRŽAŠKIM POROTNIM SODIŠČEM

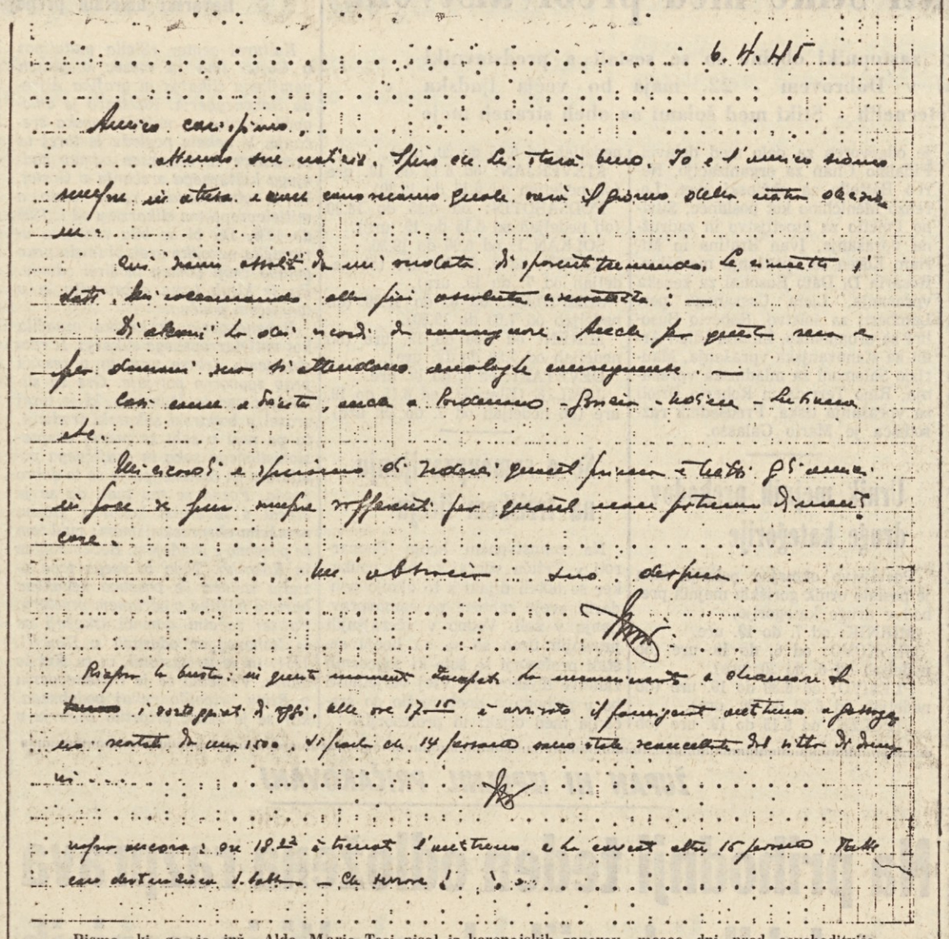
«Ob 17.15 je prišel zloglasni tovornjak na plin baje je bilo 14 oseb črtanih za jutrišnji obrok»

Nekatere priče, svojci žrtev, so na procesu proti krivcem zločinov v Rižarni izjavili, da so za smrt svojih dragih izvedeli po Rdečem križu Jugoslavije. Milan Bolčič pa je na pričanju na procesu povedal, kako je pod nacistično okupacijo ilegalno deloval v Trstu, na sedežu Mednarodnega Rdečega križa, tudi partizanski Rdeči križ, ki ga je vodil pokojni Roman Pahor.

Da bi pomagal jetnikom in njihovim svojcem ter zbiral potrebno dokumentacijo, je Roman Pahor vzpostavil zvezo tudi z omenjenimi zapori, od koder je dobival sporočila in kamor je pošiljal pomoč. Prav gotovo je nabral precej gradiva, ne ve pa se, kje je shranjeno in koliko ga je sploh ostalo.

Izmed redkih listin in seznamov, ki so se ohranili in zadevajo snov sedanjega procesa o Rižarni, objavljamo pismo, ki ga je iz koronejskih zaporov poslal ing. Aldo Mario Tosi. Tosi je bil zaprt v koronejskih zaporih, čakal je na proces in delal v pisarni. Romanu Pahorju je pošiljal tudi sezname zapornikov, ki so jih iz koronejskih zaporov odvedli v Rižarno in tam umorili. Iz pisma je razvidno, kakšno je bilo vzdušje ob velikonočnih praznikih leta 1945 in kako so tedaj odvažali jetnike v Rižarno. Vsak komentar bi bil odveč. Pazljivo preberite vsako vrstico.

A. Bubnič

Pismo, ki ga je inž. Aldo Mario Tosi pisal iz koronejskih zaporov mesec dni pred osvoboditvijo

Prevod pisma:

6. 4. 1945

Dragi prijatelj.

Pričakujem vaše novice. Upam, da se imate dobro. Jaz in prijatelj sva še vedno v pričakovanju in ne veva za dan, ko bodo odločali o naju.

Tu nas tlači val groznega strahu. Pošiljam vam podatke. Priporočam vam najstrožjo tajnost.

Od nekaterih imam spomine, da se izročijo. Tudi za drevi in za jutri zvečer se pričakujejo podobne posledice.

Tako kot v Trstu, tudi v Pordenonu, Gorici, Vidmu, Ljubljani itd.

Spominjajte se name in upajmo, da se vidimo čimprej in vsi prijatelji v miru, čeprav vedno z bolečino po tistih, ki jih ne bomo mogli pozabiti.

Objem, vaš vdani

(podpis nečitljiv)

Spet odpiram kuverto: v tem trenutku je Zucapeti (?) začel klicati tiste, ki so bili danes izžrebani. Ob 17.15 je prišel zloglasni tovornjak na plin, v spremstvu neke 1500. Govori se, da je bilo 14 oseb črtanih za jutrišnji obrok hrane ...

(podpis nečitljiv)

Odprem ponovno: ura je 18.02, vrnil se je tovornjak in natovorili so drugih 15 oseb. Vsi namenjeni k Sv. Soboti. Kakšna groza!

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

SOMMERSET MAUGHAM

OSTRINA BRITVE

V Parizu rojeni angleški pisatelj Sommerset Maugham (1874 - 1965) je večino svojega življenja preživel izven svoje ožje domovine. Živel je v Parizu, v Ameriki, zadnji del svojega življenja pa na francoski rivieri in si tako ustvaril sloves svetovljana. Napisal je veliko število del, zlasti romanov, s katerimi je doživel veliko slavo. Prav zaradi tega ga literarna kritika smatra za enega najbolj branih pripovednikov XX. stoletja, čeprav se prav zaradi svojih popularnih romanov ni uvrstil v sam vrh svetovnega slovstva. Ker pa se njegova dela zaradi odlične pripovedne tehnike, zanimivosti in poglobljenosti vendarle uvrščajo med najbolj znana dela sodobne svetovne literature, velja S. Maugham za pisatelja, ki ga povsod veliko prevajajo. Tudi pri nas smo izdali v zadnjem času dva njegova romana, zdaj pa nam je ista založba, ki je izdala dva teksta, Mladinska knjiga pripravila še izdajo slovenskega prevoda romana OSTRINA BRITVE.

V romanu Ostrina britve *nam pisatelj pripoveduje o svetovljanski družbi Američanov, ki žive v Parizu. Osrednja osebnost pripovedi sta dva moška, Larry in stric njegove zaročenke Elliot. Larry, ki je bil med vojno ameriški pilot na zahodnem bojišču, se po odpustu iz vojske nikakor ne more vključiti v življenje. Zaročen je z nečakinjo bogataša Elliota, vendar se ne more odločiti za zakon in bi rad še študiral in spoznaval svet. Zato tudi pretrga svojo zaroko z Isabel in odide najprej za delavca v francoski rudnik, potem se klati po Nemčiji, študira filozofijo v Indiji, pa se potem spet vrne v Pariz, kjer znova sreča svojo zaročenko, to pot kot ženo propadlega gospodarstvenika. Obenem s prikazom življenja Larryja in Isabel, pisatelj, ki pripoved pripoveduje v prvi osebi kot prijatelj vse te družbe, prikazuje tudi Elliota kot ljubitelja umetnosti.*

Sommerset Maugham je bil sam svetovljan, poznavalec sveta in svetovljanske družbe in kot tak je lahko napisal roman o ljudeh, ki jih je sam pobliže spoznal. Sam se je v tem delu odlično vživel v ljudi, o katerih pripoveduje in te ljudi ter njihovo življenje prikazal zanimivo, plastično in duhovito. Pravzaprav se v vsem romanu, razen umora postranske osebe, ne zgodi nič posebnega. Pisatelj pripoveduje o vsakdanjih dogodkih in na videz nepomembnih srečanjih, vendar je ta njegova pripoved tako zanimiva, da nas vseskozi priteguje in drži v napetosti. Pisatelj je proniclјiv proučevalec duševnosti svojih junakov, obenem pa je do njih prizanesljiv, rahlo posmehljiv, toda zna pošteno prikazati dobre in slabe strani tako, da jih na koncu spoznamo kot resnične, žive ljudi, ki niti ne morejo drugače ravnati kot ravnajo. Pisatelj je pri tem v preprosti zgodbi vseskozi poglobljen, tako da je (citiramo poročilo založbe) Ostrina britve *delo velikega pisatelja, ki se je odločil povedati resnico v taki obliki, da je sprostil vso svojo izrazno umetnost. V resnici odseva iz dela vsa pisateljeva izkušenost, njegovo svetovljansko poznavanje sveta in ljudi, njegova filozofija in modrost pa pisateljska spretnost, ki navaja bralca, da vztraja pri zanimivi knjigi, polni človeških zgodb in navadnih, a vendar svojevrstnih usod, plastično prikazanih ljudi.*

Sl. Ru.

Slovenski komorni orkester v Portorožu

V dvorani avditorija v Portorožu je bil 8. t. m. koncert slovenskega komornega orkestra iz Ljubljane, ki ga vodi Anton Nanut. Datum sicer zaradi praznovanja dneva žena ni bil srečno izbran pa tudi nepričakovano slabo vreme je doprineslo svoje, da dvorana ni bila polna. Vendar je koncertu prisostvovalo primerno število ljudi. Slovenski komorni orkester se je predstavil v svojem nekoliko spremenjenem godalnem sestavu, za katerega pa lahko rečemo, da v skupinah prvih in drugih violin deluje enotnejše in bolj čisto kakor poprej tako, da se z desnim, že od nekdaj dobrim delom orkestra, staplja v enovito in zvočno bolj uravnoteženo celoto. To seveda pogojuje večji estetski učinek same igre, ter večje možnosti za pronicanje do vrednote glasbenih del in za njihovo čim bolj plastično izoblikovanost. In tega smo bili deležni na zaznavnem nivoju v sporedu, ki je obsegal Concerto grosso Antonia Vivaldija, Religioso iz suite za orkester Slavka Osterca ter Malo nočno glasbo W. A. Mozarta, ki je zlasti z zadnjim, v sproščenem zagonu interpretiranim stavkom, učinkovito zaključila prvi del koncerta.

V drugem delu smo najprej poslušali koncert za violino, oboo in orkester v d-molu J. S. Bacha, v katerem sta nastopila violinist Konstantin Kirkov in oboist Stojan Dokuzov. Orkester je zaključil koncert s Preprosto simfonijo (Simple Symphony) Benjamina Brittna, ki je zapustila vtis interpretacijsko najbolj razgibane skladbe večera in je našla tudi najmočnejši odziv pri poslušalcih.

Ivan Silič

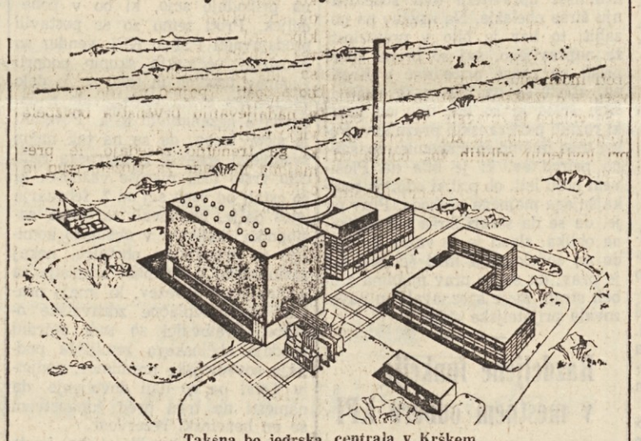
NADALJNJI RAZVOJ JUGOSLAVIJE ODVISEN OD NOVIH ENERGETSKIH VIROV

V prihodnjih 8 letih 35 novih central za 50 milijard kWh elektrike na leto

Trenutno je že v gradnji 26 central, med katerimi je tudi jedrska v Krškem

V nekem zagrebškem dnevniku smo pred nedavnim videli zelo posrečeno in hkrati zgovorno karikaturo. Oče, ki je speljaval curek vode iz žleba, je naročal svojemu pagiavcu, naj pogleda, kje je najbližja hidrocentrala, da bi ono malo vode, kar je je pritekalo po žlebu s strehe, speljal k hidrocentrali. Ta sicer zelo posrečena šala je bila in je hkrati tudi odraz nič kaj povoljnih energetskih razmer v Jugoslaviji, kjer so do pred nekaj dnevi močno omejili porabo električne energije in se hkrati spraševali, kaj bo, ko bodo zaradi pomanjkanja padavin hidrocentralam pošle še zadnje rezerve voda. Sedaj, kaže, so se razmere izboljšale, kajti prišlo je do obilnejših padavin, ki bodo prav gotovo napolnile zajetja hidrocentral. Toda s tem problem še ni rešen in bo jugoslovansko gospodarstvo, predvsem njegov nadaljnji razvoj, prihodnja tri leta močno pogojen od «prirodnih razmer», to se pravi od zadostnih padavin, kajti gradnja energetskih virov je v Jugoslaviji nekoliko v zamudi glede na dejanske potrebe in je Jugoslavija glede tega v precejšnjem zaostanku za ostalimi razvitejšimi deželami. Kaže, da so v ustreznih krogih zanemarjali to tako pomembno področje, oziroma da niso pravilno načrtovali, kajti globalni načrt gradnje energetskih virov ni tako pomanjkljiv glede obsega, pač pa glede časa.

Po podatkih, ki izhajajo iz kompetentnih krogov, je sedaj v gradnji v Jugoslaviji nič manj kot 26 elektrarn s skupno zmogljivostjo 6786 megavatov. Ko bodo vse te centrale začele obratovati, bodo dale v poprečju 30 milijard kilovatnih ur električne energije na leto. To je veliko, vendar pa ne preveč, celo dovolj ne. Zaradi primerjave bomo navedli nekaj številk: Leta 1939 so vse jugoslovanske termične in hidrocentrale dale 1 milijardo 240 milijonov kWh elektrike, leta 1975 so imele vse jugoslovanske hidro in termocentrale zmogljivost 9072 megavatov in so dale 41 milijard 325 milijonov kWh električne energije, to se pravi za štirideset milijard kWh več kot pred vojno. Toda kljub temu elektrike primanjkuje in morajo pri gradnji centrale pospešiti dejavnost, da bi dohiteli zamujeno.

Takšna bo jedrska centrala v Krškem

Od 26 elektrarn, ki so v gradnji, je 17 termoelektrarn in bodo vse imele zmogljivost kakih 4000 megavatov. Gre za naslednje obrate: Največji obrat je termoelektrarna v Obrenovcu, pravzaprav njena dva obrata TE III. in TE VI s skupno zmogljivostjo 1240 megavatov, sledi ji termocentrala v Šoštanju s 335, reška s 320, Ugljevik s 300 ter Tuzla III z 215 megavati. Sledijo nato centrale v Kostolcu, Sisku, Bitolju, Negotinu, Gatskem in Plevlju z zmogljivostjo po 210 megavatov, končno je še vrsta manjših termocentral v kompleksih Kolabara, Kakanj itd.

Med termocentrale spada pravzaprav tudi jedrska centrala, ki jo gradijo v Krškem in ki bo imela zmogljivost 632 megavatov, toda o tej centrali bomo govorili nekoliko več pozneje. Za sedaj se vrnimo h glasičnim centralam.

Potem ko smo zgoraj navedli termocentrale v gradnji, se ustavimo za trenutek še pri hidrocentralah. Sedaj gradijo 8 hidrocentral s skupno zmogljivostjo 2144 megavatov. Največja med temi je tako imenovana reverzibilna centrala Bajina Bašta z zmogljivostjo 615 megavatov. Posebnost te centrale je v tem, da bo v konicah, to se pravi v času največje porabe električne energije in se hkrati spraševali, kaj bo, ko bodo zaradi pomanjkanja padavin hidrocentralam pošle še zadnje rezerve voda. Sedaj, kaže, so se razmere izboljšale, kajti prišlo je do obilnejših padavin, ki bodo prav gotovo napolnile zajetja hidrocentral. Toda s tem problem še ni rešen in bo jugoslovansko gospodarstvo, predvsem njegov nadaljnji razvoj, prihodnja tri leta močno pogojen od «prirodnih razmer», to se pravi od zadostnih padavin, kajti gradnja energetskih virov je v Jugoslaviji nekoliko v zamudi glede na dejanske potrebe in je Jugoslavija glede tega v precejšnjem zaostanku za ostalimi razvitejšimi deželami. Kaže, da so v ustreznih krogih zanemarjali to tako pomembno področje, oziroma da niso pravilno načrtovali, kajti globalni načrt gradnje energetskih virov ni tako pomanjkljiv glede obsega, pač pa glede časa.

Po podatkih, ki izhajajo iz kompetentnih krogov, je sedaj v gradnji v Jugoslaviji nič manj kot 26 elektrarn s skupno zmogljivostjo 6786 megavatov. Ko bodo vse te centrale začele obratovati, bodo dale v poprečju 30 milijard kilovatnih ur električne energije na leto. To je veliko, vendar pa ne preveč, celo dovolj ne. Zaradi primerjave bomo navedli nekaj številk: Leta 1939 so vse jugoslovanske termične in hidrocentrale dale 1 milijardo 240 milijonov kWh elektrike, leta 1975 so imele vse jugoslovanske hidro in termocentrale zmogljivost 9072 megavatov in so dale 41 milijard 325 milijonov kWh električne energije, to se pravi za štirideset milijard kWh več kot pred vojno. Toda kljub temu elektrike primanjkuje in morajo pri gradnji centrale pospešiti dejavnost, da bi dohiteli zamujeno.

Od 26 elektrarn, ki so v gradnji, je 17 termoelektrarn in bodo vse imele zmogljivost kakih 4000 megavatov. Gre za naslednje obrate: Največji obrat je termoelektrarna v Obrenovcu, pravzaprav njena dva obrata TE III. in TE VI s skupno zmogljivostjo 1240 megavatov, sledi ji termocentrala v Šoštanju s 335, reška s 320, Ugljevik s 300 ter Tuzla III z 215 megavati. Sledijo nato centrale v Kostolcu, Sisku, Bitolju, Negotinu, Gatskem in Plevlju z zmogljivostjo po 210 megavatov, končno je še vrsta manjših termocentral v kompleksih Kolabara, Kakanj itd.

Med termocentrale spada pravzaprav tudi jedrska centrala, ki jo gradijo v Krškem in ki bo imela zmogljivost 632 megavatov, toda o tej centrali bomo govorili nekoliko več pozneje. Za sedaj se vrnimo h glasičnim centralam.

Potem ko smo zgoraj navedli termocentrale v gradnji, se ustavimo za trenutek še pri hidrocentralah. Sedaj gradijo 8 hidrocentral s skupno zmogljivostjo 2144 megavatov. Največja med temi je tako imenovana reverzibilna centrala Bajina Bašta z zmogljivostjo 615 megavatov. Posebnost te centrale je v tem, da bo v konicah, to se pravi v času največje porabe električne energije in se hkrati spraševali, kaj bo, ko bodo zaradi pomanjkanja padavin hidrocentralam pošle še zadnje rezerve voda. Sedaj, kaže, so se razmere izboljšale, kajti prišlo je do obilnejših padavin, ki bodo prav gotovo napolnile zajetja hidrocentral. Toda s tem problem še ni rešen in bo jugoslovansko gospodarstvo, predvsem njegov nadaljnji razvoj, prihodnja tri leta močno pogojen od «prirodnih razmer», to se pravi od zadostnih padavin, kajti gradnja energetskih virov je v Jugoslaviji nekoliko v zamudi glede na dejanske potrebe in je Jugoslavija glede tega v precejšnjem zaostanku za ostalimi razvitejšimi deželami. Kaže, da so v ustreznih krogih zanemarjali to tako pomembno področje, oziroma da niso pravilno načrtovali, kajti globalni načrt gradnje energetskih virov ni tako pomanjkljiv glede obsega, pač pa glede časa.

Po podatkih, ki izhajajo iz kompetentnih krogov, je sedaj v gradnji v Jugoslaviji nič manj kot 26 elektrarn s skupno zmogljivostjo 6786 megavatov. Ko bodo vse te centrale začele obratovati, bodo dale v poprečju 30 milijard kilovatnih ur električne energije na leto. To je veliko, vendar pa ne preveč, celo dovolj ne. Zaradi primerjave bomo navedli nekaj številk: Leta 1939 so vse jugoslovanske termične in hidrocentrale dale 1 milijardo 240 milijonov kWh elektrike, leta 1975 so imele vse jugoslovanske hidro in termocentrale zmogljivost 9072 megavatov in so dale 41 milijard 325 milijonov kWh električne energije, to se pravi za štirideset milijard kWh več kot pred vojno. Toda kljub temu elektrike primanjkuje in morajo pri gradnji centrale pospešiti dejavnost, da bi dohiteli zamujeno.

(Nadaljevanje na 6. strani)

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 17. MARCA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA
Prvi kanal

12.30 *Poljudna znanost: Michelangelo, poslednji velikan*, ponovitev tretjega nadaljevanja
12.55 *Kmetijska oddaja: posebna oddaja za agrotehniko*
13.25 *Vremenska slika*
13.30 DNEVNIK in *Danes v parlamentu*
16.45 *Program za najmlajše: Uoki - Toki*
17.15 *Program za mladino: Rio Bravo*, film
18.10 *Četrti mušketir*
18.15 *Poljudna znanost: ženski problemi*
18.45 *Barbra Streisand in drugi glasbeni inštrumenti*
19.28 *Kratke TV vesti*
20.00 DNEVNIK
20.45 L'OPERA SELVAGGIA, četrto nadaljevanje
Znani dokumentarist Fredric Rossif se s svojo kamero vrača v Venezuelo. «Strast spominov» je tako za živali kot za človeka nekaj posebnega. Spominja jih, da so prišli «od drugod». Za človeka je lahko ugotovljivo, od kod je prišel, oziroma kje je tisti «od drugod». V San Franciscu del Yare blizu Caracasa je na telovo velik praznik. Tega dne se vsi oblečejo v pražnje in plešejo po ulicah. Tu je očiten «spomin» na afriško poreklo ljudi. Običaj je pa pomešan z nabožnimi motivi, ki jih je prinesla cerkev.
Za žival pa je to povsem drugače. Znanstvenik se bo za to ali ono živo bitje, ptico, metulja, plazilca spraševal, od kod je sem prišel, kajti tudi ta živa bitja so prišla v Južno Ameriko «od drugod», toda davno preden je sem prišel človek, še veliko prej kot so sem prignali črnskega človeka iz Afrike kot sužnja. Dokumentarist Rossif razpravlja o tem
21.45 *Športna sreda*
Kronike glavnih športnih dogodkov iz Italije in tujine
Ob koncu DNEVNIK in *Danes v parlamentu*

Drugi kanal

18.00 VAM UGAJA ITALIJA? Prvo nadaljevanje
Gre za program v nekakšnem optimističnem tonu, za program, ki prikazuje prijetnejšo plat dežele in z intervjuji tujih umetnikov, vidnih ljudi in športnikov dopolnjuje celotno podobo. Vendar pa oddaja ne obravnava teme izključno z vesele plati. Nasprotno.
Oddaja s tem naslovom pa se ne zaključi danes, pač pa se bo nadaljevala skozi trinajst nadaljevanj in bo govorila o italijanskem Jugu, o italijanskem človeku, o Benetkah in Rimu, o velikih umetniških ustvarjalcih in še o marsičem
18.30 RUBRIKE TV DNEVNIKA
19.00 *Kratke TV vesti*
19.02 *Tajnosti morja:* MORSKI PES — ŠE VEDNO NEZNANKA
19.30 *TV dnevnik* — ODPRTI STUDIO
20.45 *Sem te vzel, zaradi veselja*
Film je režiral Luciano Salce in igrajo v njem Monica Vitti, Maria Grazia Bucella, Rossella Como, Giorgio Albertazzi, Michel Bardinet itd.
22.25 *Baletka: nastopa Maja Plisetskaja*
Slovita ruska plesalka bo nastopila ob glasbeni spremljavi simfoničnega orkestra moskovskega gledališča Bolšoj
Ob koncu VEČERNI TV DNEVNIK

JUGOSLOVANSA TELEVIZIJA
Ljubljana

8.10 in 10.00 *TV šola*
Primorje, Varstvo okolja, Raketni motorji, Makedonija, Izobraževalna oddaja itd.
17.15 *Tone Pavček:* KAJ JE NAJLEPŠE
17.30 *Mojstri stare japonske obrti*
17.55 *Obzornik*
18.10 PO SLEDEH NAPREDKA
Današnja oddaja bo zelo zanimiva. Govorila bo o električnem poživljanju ohromelih okončin, kar je izredno pomemben dosežek slovenskih znanstvenikov.
Raziskovalci ljubljanskega inštituta Jožef Štefan ter fakultete za elektroniko so s sodelavci z zavoda za rehabilitacijo invalidov dosegli velike uspehe.
Današnja oddaja bo prikazala, kako je poživljanje z elektriko ena najsodobnejših metod, za korigiranje gibov okončin, kako olajša življenje ljudem, ki jih je prizadela možganska kap. Gledalci bodo mogli spoznati, koliko znanja, koliko dela in koliko potrpljenja strokovnjakov je ustvarilo ustrezni stimulator. Toliko o prvem delu oddaje. V drugem prispevku bo govor o velenjskem rudniku lignita. Pred leti je ljubljanska TV že prikazala hidravlično samohodno podporje v velenjskem rudniku. Danes bo govor o najnovejših izpopolnitvah dela v rudniku
19.15 *Risanka*
19.30 DNEVNIK
20.00 *Film tedna:* KAJ TE OČKA PUŠČA SAMO?
Ameriški barvni film, ki ga je režiral Peter Bogdanovich, v glavnih vlogah pa igrajo Barbra Streisand, Ryan O'Neil, Austin Pendleton itd.
Film, ki pride danes na vrsto, je izrazita komedija iz današnjih dni, obogatena z zakladnico tradicij neme burleske in specifičnega absurdnega humorja bratov Marks. Kljub temu deluje film sveže in originalno
21.45 *Majhne skrivnosti velikih mojstrov kuhinje*
21.50 DNEVNIK
22.05 *Nogometna tekma* PSV — HAJDUK, posnetek

Koper — barvna

19.55 *Nogometna tekma* PSV — HAJDUK
20.45 DNEVNIK
21.45 *Polom na Turner Streetu*, serijski film
22.35 *Nogometna tekma* REAL — BORUSSIA. Prenos iz Madrida

Zagreb

17.45 *«Mali svet»*, oddaja za otroke «Jugoslovanski pionirji Vietnamu»
18.15 *Tehnična kultura*
22.00 *Poročilo o nogometnih tekmah za evropske pokale*

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Šola; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Šola; 18.50 Koncert; 19.15 Družinski obzornik; 19.35 Pop in folk glasba; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 21.30 Glasba za lahko noč.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 20.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.35 Operni zbori in baleti; 9.00 Folk glasba; 9.15 Melodije; 10.10 Otroški kotiček; 11.15 Orkester in zbor; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Notranje politične aktualnosti; 14.35 Pismo iz . . .; 14.45 «La vera Romagna»; 15.45 Poskočne; 16.54 Vokalni ansambel; 17.00 Po samoupravni poti; 17.15 Izložba hitov; 18.00 Progresivna glasba; 18.35 Iz priljubljenih oper; 19.30 Lahka glasba; 20.00 Zborovsko petje; 21.00 Literarna oddaja; 21.35 Pisana glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 10.00 Reportaža; 11.00 Drugi zvok; 12.10 Četrti program; 13.20 Jaz in ona: Sandra Mondraini in Raimondo Vianello; 15.30 Plošče za mladino; 17.05 Očetje in sinovi; 17.25 Otroške pesmi «Zecchino d'Oro»; 19.30 Plošče; 20.20 Ponovno na sporedu; 21.15 Radijska drama.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Nenavadni pogovori; 9.25 Mladinski zbor RTV; 9.40 Samoupravljanje; 11.03 Urednikov dnevnik; 12.10 Opoldanski koncert; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.10 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 15.5 Loto vrtiljak; 16.45 Naš podlistek — Ivo Andrić: Goya; 17.00 Aktualnosti; 17.20 Komorni zbor RTV; 18.05 Po poteh odločanja; 18.35 Instrumenti v ritmu; 19.04 Ansambel Jožeta Privška; 19.50 Lahko noč, otroci!; 20.00 Koncert; 22.20 Euro - jazz: Finska - Švica; 23.05 J. Sever: Pesmi; 23.15 Jug. pevci zabavne glasbe.

FILMSKE REVIJE IN KNJIGE

O italijanskem povojnem filmu

O italijanskem povojnem filmu je izšla že marsikaka knjiga. Najzanimivejša publikacija je morda ena, ki jo malokdo pozna, ker jo je izdala in razširila v določenem krogu v omenjenem številu izvodov družba Titanus ob svoji sedemdesetletnici. «Settanta anni di cinema. Titanus 1904-1974» *je zanimiv dokument o produkcijski in distribucijski politiki največje italijanske hiše v povojnih letih.*

Ob priložnosti retrospektive, ki jo je organizirala za festival v Savoni januarja 1976, je skupina mladih kritikov (Adriano Aprà, Carlo Freccero, Aldo Grasso, Sergio Grmek - Germani, Mimmo Lombezzi, Patrizia Pistagnesi, Tatti Sanguineti) izdala zanimiv zvezek dokumentov «Raffaello Matarazzo. Materiali. Volume primo», *kateremu bo prihodnje dni sledil drugi zvezek, v prihodnosti pa morda še tretji.*

Razstava v Pesaru je že leta 1974 posvetila retrospektivo italijanskemu neorealizmu in ob priložnosti izdala štiri zvezke dokumentov («Politica e cultura nel dopoguerra con una cronologia 1929 - 1964 e una antologia». «Il neorealismo e la critica, materiali per una bibliografia», *Lorenza Quagliettija* «Il cinema italiano del dopoguerra. Leggi, produzione, distribuzione, esercizio», «Sul neorealismo, testi e documenti (1939-1955)». *Sedaj je pri založbi Marsilio izdala tudi tekste na seminarju, ki jih je pripravilo kar 39 kritikov (med katerimi je avtor pričujočega članka): z uvodom Lina Micciché ja tvori knjiga* «Il neorealismo cinematografico italiano» *(Benetke 1975, 7.500 lir) pomemben izbor razmišljanj o neorealizmu.*

Še vedno za založbo Marsilio je kritik Lino Micciché pripravil knjigo «Il cinema italiano degli anni '60» *(Benetke 1975, 6.800 lir), zanimiv esej o desetletju italijanskega filma.*

Knjiga kot estetski objekt

V knjigarnah vedno pogosteje opažamo knjige, ki hočejo biti tudi ali celo predvsem estetski objekt. Že nekaj let izdaja n.pr. založba Bompiani letni almanah, ki postavlja pozornost tudi na estetski okus; na te almanahe bi se radi povrnili v posebnem članku.

Založba Arcana je pred kratkim začela lepo zbirko «Lo spettacolo e la sua scena», *ki vsebuje zelo ilustrirane knjige. Med temi nas posebno zanima Enza Ungarija* «Immagine del disastro. Cinema, shock e tabù» *(Rim 1975, 3.500 lir), ki izhaja iz mode «katastrofalnega» filma. Carla Romana* «Lo spettacolo e i suoi prodigi. Cine - teatro - varietà, vita quotidiana: una antologia dei revivals» *(1975, 3.500 lir) pa sintetizira že v naslovu širok obseg lastnih zanimanj.*

O knjigah založbe SugarCo smo že pisali. «Casanova erotico» *(Milan 1975, 6.000 lir) je posvečena figuri, o kateri pripravlja sedaj Fellini film. Vsebuje izbor Casanovovih spisov, uvod Luigija Bàccola, esej Piera Chiare, predvsem pa številne lepe Chauvetove ilustracije.*

Tudi o knjigah založbe Quadragono smo že pisali. «Autodafè» *(Conegliano 1975, 3.600 lir) vsebuje esej Ranierija Carana, predvsem pa čudovite barvne ilustracije uveljavljenega avtorja stripov Enrica Siója.*

Opozorili bi tudi radi na revijo «Sipra», ki jo v Turinu izdaja istoimenska reklamna družba. Revija vsebuje zanimive članke o propagandi in o drugih množičnih sredstvih, vključno filmu, predvsem pa zelo lepo opremo. Letnica 1975 je bila v celoti posvečena zgodovini italijanske propagande in je izšla tudi posebej kot knjiga z naslovom «Cento anni di pubblicità nello sviluppo economico e nel costume italiano». *Zadnja številka (5) leta 1976 pa je posvečena temi stanovanja in njegove opreme.*

Sovjetski film in umetnost pod nacizmom

Založba Mazzotta iz Milana, ki se je tudi večkrat karakterizirala z lepo opremljenimi knjigami, je pred kratkim izdala dve zanimivi knjigi.

«L'occhio della rivoluzione» *(1975, 3.800 lir) je izbor spisov velikega sovjetskega režiserja in filmskega teoretika Dzige Vertova, ki spadajo v obdobje od leta 1922 do 1942. Zbral jih je in pripravil zanimiv uvod Pietro Montani.*

Bertholda Hinza «L'arte del nazismo» *(1975, 5.000 lir) je pa zelo dokumentirana knjiga o umetnosti pod nacizmom. Vsebuje veliko lepih ilustracij.*

S. G.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Grison in Visintin razstavila v Tergeste

V galeriji «Tergeste» razstavljata slikarja Bruno Grison in Luciano Visintin, ki ju v tolikšnem obsegu še nismo srečali. Med seboj sta si slikarja močno različna. Grison se vrača v preteklost stenskega slikarstva, torej v preteklost fresk, Višintin pa je usmerjen v bodočnost, in to tudi idejno in ne le po strokovni plati, ne le s tehničnega zornega kota. Zasnove njegovih slik namreč nadvišno izstopajo kot nekakšni ploski reljefi iz keramike, kajti površina podob se steklenо bleščeče lesketa. Je pa ta iskreča se lepota zagašenih barv v močnem nasprotju z bolj žalostno vsebino slik; saj slikar prikazuje ekološko uničeno naravo ali tudi že trohneče ruševine naše omike. O preostanku življenja pričajo le ptice, ki krožijo nad ruševinami, ker so se rešile pred poginom s tem, da so se umaknile v varnejše kraje, a se občasno vračajo k svojim nekdanjim gnezdiščem. Luciano Visintin je vsekakor spreten v svojem ustvarjalnem načinu dela in vrav nič bi nas ne presenetilo, če bi nam, v bodoče, pripravil kako večje presenečenje.

Grisonova dela niso tako upadljiva, izstopajoča. Kljub temu je podobno popoln v svojih slikah Krasa in v svojih tihožitjih, ki jih slika na podloge iz presnega ometa. So to torej prave freske, najstarejši način slikanja. In vendar ne gre za posnemanje starih mojstrov. Grison svojo fresko smotrno uvaja v okvirjeno sliko, ker mu preska najbolje omogoča ponazarjanje starinskih zidov kraških hiš in kraško prirodo nasploh, tako, da moremo to zaznavati celo z dotikom. Utišana skromnost bledikastih barv starinski videz še stopnjuje, tako da posebno tihožitja z rjaro lončevino daje videz ostankov arheoloških izkopanin. Sprehod med te slike nas sicer vodi v preprosto vsakdanjost, ki pa se nam zazdi, da je že zdrvela mimo nas v preteklost, a jo je slikar vendarle ohranil sedanjosti.

Prejeli smo

BOREC. Štev. 3, letnik 28. Revija za zgodovino NOB in ohranjevanje revolucionarnih tradicij.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Poiščite si zanesljivih sodelavcev. V svojih prijateljskih odnosih odpravite sebično osebo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Vaši napori vam bodo zagotovili uspeh. Bodite bolj potrpežljivi z drugimi sodelavci.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ne spuščajte se v tvegane eksperimente. Prejeli boste pismo ali prijeten obisk.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Z odločnim stališčem vam bo uspelo izmotati se iz zagate. Zelo bo cenjena vaša odkritostrčnost.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dan ne bo najbolj ugoden. Skušajte odstraniti nekatere manjše spore.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne čakajte na izpolnitev še nekaterih pogojev, marveč lotite se takoj dela. Upoštevajte dober nasvet.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Rešujte vsa svoja vprašanja metodično. Uspeh v čustvenih odnosih vas bo razveselil.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Obstoječi spori zahtevajo več previdnosti. Da bi dosegli ravnovesje, odpravite neke dvoumnosti.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Če si želite zagotoviti uspeh, se ne izgubljajte v podrobnosti. Izvrstna pobuda v prid blagostanja.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Da bi utrdili temelje nekaterih pobud, boste morali sprejeti nekaj važnih ukrepov. Nervoza.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Poslovna gibčnost vam bo zagotovila srečo. Skušajte globlje proučiti vse, kar vas zaskrbljа.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Vaš smisel za tovariške odnose vam bo zagotovil spoštovanje sodelavcev. Pazite na zdravje.

NOGOMET

V EVROPSKEM POKALU PRVAKOV

Spličani doslej najuspešnejši Osrednja tekma kola v Madridu

Obetajo se ogorčeni boji na vseh štirih igriščih - Le Bayern favorit

V povratnih četrtfinalnih tekmah za evropski nogometni pokal prvakov se na vseh štirih igriščih obetajo izredno razburljivi boji. Le Bayern, ki je v Lizboni v prvem srečanju igral proti Benfici neodločeno 0:0, je favorit za polfinale.

Ljubitelji jugoslovanskega nogometa z nestrpnostjo čakajo na nastop splitskega Hajduka, ki je v prvem srečanju že premagal močno nizozemsko moštvo PSV Eindhoven z 2:0. Kapetan «belih» Jurica Jerković je pred odhodom na Nizozemsko izjavil: «Treba bo dati en gol, potem pa bo naša naloga znatno lažja». Buljan je prepričan, da se bo Hajduk kvalificiral. Optimisti so tudi Mešković, Šurjak in Peruzović, medtem ko je Rožić dejal, da bo treba v obrambi zaigrati izredno samozavestno, odločno.

Hajduk bo na Nizozemskem igral praktično pred svojim občinstvom, saj je že 5.000 navijačev splitskega kluba najavilo, da bo bodrilo Buljana in tovariše od prve do poslednje minute.

Spličani so doslej tudi najuspešnejše moštvo v tem pokalnem tekmovanju. To nam kaže tudi spodnja tabela, v kateri vam prikazujemo rezultat prvega četrtfinalnega srečanja, število odigranih tekem, število zmag, število neodločenih izidov, število porazov, količnik golov.

TAKO DANES V EPP						
V EINDHOVNU:						
Eindhoven	(0)	5	4	0	1	17:4
Hajduk	(2)	5	5	0	0	17:2
V MÜNCHNU:						
Bayern	(0)	5	3	1	1	10:2
Benfica	(0)	5	2	1	2	13:6
V ST. ETIENNU:						
St. Etienne	(0)	5	4	0	1	9:4
Dinamo Kijev	(2)	5	4	1	0	10:2
V MADRIDU:						
Real Madrid	(2)	5	2	1	2	12:9
Borussia	(2)	5	2	3	0	13:6

Spličani so torej odigrali pet tekem in v vseh so zmagali. Imajo tudi najboljšo razliko v golih (+15). Drugo najboljše moštvo je Dinamo Kijev s štirimi zmagami in enim remijem, a s slabšo razliko v golih (le +8).

Ne glede na našo tabelo pa bo osrednje srečanje današnjega kola v Madridu, kjer se bosta spoprijela domači Real in Borussia. V prvi tekmi so Španci remizirali z 2:2. S tem pa imajo edinstveno priložnost, da se kvalificirajo.

Ivan Čurković, bivši jugoslovanski vratar in sedaj član St. Etienna, je dejal, da mu je Dinamo iz Kijeva zapustil izredno dober vtis. Primerjal ga je z milanskim Interjem, ko je zmagoval na vseh pokalnih tekmovanjih.

Pokal pokalnih prvakov

Pari današnjega kola (povratna srečanja četrtfinala):

Sachsering — Celtic	(1:1)
Wrexham — Anderlecht	(0:1)
West Ham — Haagen	(4:0)
Eintracht — Sturm	(2:0)

Pokal UEFA

Milan bo danes skušal nadoknaditi dva gola. Milančani so namreč proti belgijski ekipi Bruges izgubili z 0:2. Ker pa bodo Milančani tokrat igrali pred domačim občinstvom, bi lahko tudi premagali Belgijce celo s 3:0. Gre pa omeniti, da bodo domačini nastopili brez kapetana Benettija, ki je bil diskvalificiran.

PARI DANAŠNJEGA KOLA

Liverpool — Dinamo Dresden	(0:0)
Milan — Bruges	(0:2)
Levski — Barcelona	(0:4)
Stal Mielec — Hamburger	(1:1)

KOLESARSTVO

Od Tirenskega morja do Jadrana

De Vlaeminck zmagal

SAN BENEDETTO DEL TRONTO, 16. — Belgijec De Vlaeminck je zmagal že peto leto zaporedoma na mednarodni kolesarski dirki od Tirenskega do Jadranskega morja. Danes si je namreč zagotovil tudi drugi del pete etape, potem ko ga je v prvi poletapi še za las na cilju prehitel njegov rojak Van Linden.

Končna lestvica je taka:

1. De Vlaeminck (Bel.) 23 39'13"
2. Merckx (Bel.) po 53"
3. Baronchelli (It.) 1'36"
4. Moser (It.) 1'53"
5. Bellini (Iit.) 2'05"
6. Panizza (It.) 2'43"
7. Gimondi (It.) 3'01"
8. Poggiali (It.) 3'25"
9. Bitossi (It.) 3'27"
10. Perletto (It.) 3'46"

MLADINSKE IGRE

Danes zaključni deželni del krosa v Dolini

Danes zjutraj bo v Dolini zaključni del deželne faze krosa mladinskih iger. Tekmovanje organizira CONI s pomočjo dolinske občine. Ob 10.30 bo zbor okrog 160 tekmovalcev in tekmovalk pred občinsko telovadnico. Proga je izpeljana ob zaključku naftovodnih rezervoarjev, tik ob prvih hišah vasi. Tekmovanja se bodo udeležile izven konkurence tudi moške in ženske ekipe 3. razredov slovenske srednje šole iz Doline in italijanske od Domja.

Po tekmovanju bo za vse nastopajoče, sodnike in povabljence kosilo v občinski telovadnici, po kosilu pa nagrajevanje.

V. L.

VALENCIA, 16. — Luis Suarez, ki trenutno še živi v Italiji, potem ko je moral zapustiti trenersko mesto Cagliarija, bo verjetno v prihodnji sezoni treniral španski klub Valencia.

KOŠARKA

V POKALU R. KORAĆA

Jugoplastika s težavo premagala Chinamartini

Najboljši pri domačinih je bil Grgin, pri gostih pa Laing

Jugoplastika — Chinamartini 97:84 (48:45)

JUGOPLASTIKA: Tudor 14, Stamenković, Škarić, Jerkov 24, Macura 8, Tvrdić 6, Dukan, Krstulović 21, Bilanović 2, Grgin 22.

CHINAMARTINI: Delli Carri 2, Cima 2, Merlati 1, Mitton 9, Celoria 4, Marietta 10, Laing 30, Cervino 4, Riva 19, Paleari 3.

SODNIKA: Drost (ZRN) in Szechi (Madžarska).

PM: Jugoplastika 27:34, Chinamartini 14:20.

GLEDALCEV: 2.500.

V prvi finalni tekmi za Koraćev pokal v Splitu je Jugoplastika le s težavo premagala presenetljivo turinsko peterko Chinamartini, ki je bila celo v uvodnem delu tekme boljši nasprotnik. Predvsem je bil za domačine neustavljiv Američan Laing, ki je skupno dal 30 pik. Sicer pa je celotno moštvo Jugoplastike pokazalo medlo igro. Košarkarjem se pozna, da se morajo boriti na dveh frontah (za naslov drž. prvenstva in v tem pokalu).

Od domačinov je proti koncu prijetno presenetil Grgin, ki nedvomno nosi glavno zaslugo, da je Jugoplastika le strla odpor presenetljivih gostov.

Povratna tekma bo v Turinu čez teden dni.

LONDON, 16. — Boksarski dvoboj za svetovni naslov srednje težke kategorije med Angležem Johnom Contehom in Američanom Alvarom Lopezom so prenesli od 28. marca na 11. aprila, ker je Lopez zbolel. Dvoboj bo v Kampali (Uganda).

NOGOMET

V MLADINSKIH PRVENSTVIH

Porazi naših mladih ekip postajajo zaskrbljujoči

Preteklo kolo je bilo za slavenska moštva res neuspešno

NARAŠČAJNIKI

Fogliano — Mladost 2:0 (1:0)

FOGLIANO: Bertuzzo, Visintin, Moratti, Zanatta, Flap, Danielis, Muset, Ghermi, Lorusso, Borghetto, Guidolin.

MLADOST: Peric, Fabio Gergolet, Laković, Frandolič, Oretti, Bagon, Edi Gergolet, Passon, Dario Gergolet, Kobal, Košič (d.p. Grilj).

STRELCI: v 16. min. p.p. Musset; v 17. min. d. p. Guidolin.

SODNIK: Marana Ernesto iz Škocjana ob Soči.

Naraščajniška ekipa doberdobske Mladosti je v soboto doživela poraz proti vodečemu Foglianu. Končni rezultat pa vsekakor ne odraža stanja na igrišču, saj so bili Doberdobci enakovredni domačinom.

V prvem polčasu, ki se je odvijal v znamenju borbenosti, so Doberdobci celo ustvarili večje število priložnosti za gol. Domačini so do gola prišli v 16. minuti, ko je Muset s prečnim strelom ukanil kraškega vratarja.

V drugem polčasu je bila premoč Mladosti še vidnejša, tako da so fantje dobesedno oblegali domači kazenski prostor. Kraška ekipa pa tokrat ni imela sreče, saj ni uspela priti do zasluženega izenačenja. Domačini so se v drugem delu srečanja povečini branili, le od časa do časa so izvedli hitre protinapade. V neki taki akciji so tudi prišli do svojega drugega zadetka, tako da so dokončno pokopali slehernо upanje Mladosti.

Fabij Gergolet

ZAČETNIKI

Falco — Mladost 1:0 (0:0)

FALCO: Florean, Bradamante, Cauci, Buffolo, Versegnassi, Modesti, Moratto, Zotti, Brugnolo, Massarutto, Battaglini.

MLADOST: Gergolet, Jarc, David Devetak, Laković, Klavdij Devetak, Černic, Frandolič, Adrian Lavrenčič, Walter Devetak, Gerin, Darko Lavrenčič.

STRELCI: v 9. minuti D. P. Brugnolo.

SODNIK: Meran Mario iz Tržiča.

Začetniška ekipa doberdobske Mladosti je v gosteh klonila z minimalno razliko drugouvrščenemu Falcu. Takoj pa moramo reči, da je ekipa zaigrala pod običajno zmogljivostjo. Tokrat se je slabo izkazala sredina igrišča, kjer sta Gerin in Černic pustila pobudo domačinom, ki so spretno izkoriščali vsako napako in ustvarili nekaj res lepih akcij.

Prvi polčas je bil precej uravnovešen. Domačini so oblegali Gergoletova vrata, a jim ni uspelo ustvariti kake res nevarne akcije, nasprotno, zabeležili smo nekaj res lepih prodorov Mladosti. Gerin je preigral tako vso domačo obrambo, podal prostemu Frandoliču, a srednji napadalec je streljal naravnost v roke vratarju. V 14. minuti smo zabeležili lep strel domačega levega krila, katerega je tudi danes odlični Gergolet ubranil.

V drugem polčasu so domačini ostreje pritisnili in ustvarili par ugodnih priložnosti, toda morali smo počakati na 9. minuto igre, preden so domačini prišli v vodstvo s Brugnolom, ki je po res mojstrsko izvedeni akciji neubranljivo streljal v vrata. Po golu se je tekma praktično zaključila, ker so se domačini zaprli na lastno polovico igrišča in le tu pa tam izkoristili kak protinapad, ko so bili vsi naši igralci v napadu, da bi dosegli remi. Na žalost pa niti s tem jim ni uspelo nadoknaditi izgubljenega in tako so morali poraženi zapustiti igrišče.

Juventina — Pro Gorizia 0:2

JUVENTINA: Leban, Makuc, Rusjan, Marcolina, Mervič, Klanjšček, Lepore, Marvin, Predan, Markočič.

Kljub porazu proti Pro Gorizii, ki vodi na lestvici, je Juventina obdržala četrto mesto. Štandrežci so dobro zaigrali proti tehnično boljši ekipi. Predvsem na sredini igrišča so bili enakovreden nasprotnik Goričanom. Domačini bi v prvih minutah celo povedli, če bi Klanjšček imel nekaj več sreče. Pro Gorizia je zmago izbojevala v 11. in 13. minuti igre, ko je Kenda dvakrat zatresel domačo mrežo.

V drugem polčasu so štandrežci izvedli več napadov, v upanju, da bi prišli do zasluženega remija. Vsakokrat pa je goriški vratar dobro ubranil štandreške strele in tako zagotovil zmago svoji ekipi.

P.

Breg — Fortitudo 0:1 (0:0)

BREG: Albertini, Smotlak, Pavletič, Zonta, Savron, Kuret I., Bandi, Rapotec, Guštinčič, Kofol.

FORTITUDO: Azzano, Fontanot, Crevatin, Svetina, Turco, Callegaris, Pagnoni, De Pasquale, De Pasquale F., Brazzati, Viola.

Strelec: De Pasquale.

Prejšnjo nedeljo je bilo na sporedu zadnje kolo predkvalifikacijskega dela začetniškega prvenstva. Najmlajši Brežani, ki se niso v tem prvenstvu preveč izkazali, so se v tekmi s Fortitudom zelo potrudili in so kljub porazu povsem zadovoljili. Kljub nekaterim obolenjem je ekipa nastopila polnoštevilno in prikazala zadovoljiv nogomet. Prvi polčas se je zaključil pri belem izidu, čeprav so imeli Miljčani veter v hrbet. «Plavi» so merili na remi, ki bi ga po prikazani igri zaslužili, a so gostje sredi drugega polčasa dosegli zadetek z De Pasqualejem. Malo prej pa je Breg zadel vratnico z Bandijem.

Vsi Brežani zaslužijo pohvalo, posebno pa Scheriani in Albertini, ki sta dobro opravila svojo nalogo.

Jolo

KOŠARKA

V PRVENSTVU KADETOV

Kontovel je nepričakovano premagal peterko Servolane

Marko Ban je bil najboljši mož na igrišču

Servolana — Kontovel 59:63 (32:24)

SERVOLANA: Arciero 7, Cuperlo, Norbedo 11, Salich 2, Violin 13. Potocco 4, Crevatin 20, Pelan 2, Batistella, Ziberna.

KONTOVEL: Perini 4, Bukavec 6, Kosovel, Ban 33, Ukmar 14, Čuk 6.

SODNIKA: Modolo in Valentini.

PROSTI METI: Servolana 9 na 16; Kontovel 5 na 12.

PET OSEBNIH NAPAK: Violin (52:57)

Kontovelci so nepričakovano a zasluženo premagali na tujem igrišču Servolano. Nepričakovano zato, ker je Servolana premagala prvouvrščeni Inter 1904 in pa tudi zato, ker so se Kontovelci tokrat predstavili na igrišču brez obeh Starcev in so tako nastopili le v sestih. Morda so Škedenjci nekoliko podcenjevali nasprotnike po lahkem začetnem vodstvu, 10:2 in 20:8. Tedaj pa je trener Starc le spravil svoje varovance na pravo pot in se je polčas končal z osmimi točkami prednosti za gostitelje. V nadaljevanju je kontovelska peterka začela počasi, a neustavljivo manjšati zaostanek in je Škedenjce končno dosegla v 14. minuti (49:49). Kontovelci so z Banom na čelu začeli naskakovati zmago in so v tem po napeti igri tudi uspeli.

Tokrat so hvalevredni vsi naši fantje, od trenerja do igralcev; vsi so se potrudili, da bi odnesli domov dve nepričakovani točki. Najboljši mož na igrišču je bil gotovo Ban, ki je imel enega tistih dnevov, ko gre vse v koš in je bil zato stalen trn v peti škedenjski obrambi. Po tej zmagi so se Kontovelci znašli v borbi za drugo mesto in za uvrstitev v finale.

Sedaj manjkajo do konca še tri tekme. Dve sta razmeroma lahki, v tretji pa bo treba zopet premagati Servolano (na njenem igrišču). Če bodo slovenski fantje premostili vse te ovire, bi se uvrstili v finale in tako dodali še en uspeh tej tako uspešni sezoni kontovelske košarke.

I. S.

Bor — Pall. TS 58:75 (29:39)

BOR: A. Mazuka (k) 11, R. Furlan 3, Parovel 2, Volk 6, B. Furlan 16, Udovič 16, Trevisan 12, Pegan, Marossi 2.

PALL. TS: Comar 11, Clumbat 14, Di Severo 8, S. Bozzola 8, M. Bozzola 8, Ferinon 2, Rella 2, Bordari 20.

PM: Bor 10:14, Pall. TS 3:10.

PON: nihče.

SODNIKA: Piculin (TS) in Sorian (TS).

Tudi tokrat borovci niso bili kos Pall. TS. «Plavi» so slabo pričeli in rezultat je bil že v prvih minutah v korist gostov (15:4). Borovci pa niso vrgli puške v koruzo. Trdovratno so se upirali nasprotniku in se mu celo nevarno približali. Prvi polčas se je vseeno končal v korist nasprotnika.

V drugem delu tekme so «plavi» spet slabo pričeli, tako da so gostje povedli kar z 20 točkami razlike. Borovci pa so se pod vodstvom Štoklja in po zaslugi mladega igralca Bruna Furlana spet približali nasprotniku. Proti koncu so gostje zaigrali bolj odločno in tako zmagali s 17 točkami razlike.

UDO

DEČKI

Breg — Ricreatorl 19:120 (10:64)

BREG: Barut 9, Rajko Pertot 3, Boris Slavec 4, De Bernardi, Robert Slavec, Čok, Korošec 1, Corbatti, Starec, Meneghetti 2.

SODNIKA: Piculin in Graffitti iz Trsta.

PROSTI METI: Breg 2:10.

V 3. povratnem kolu prvenstva dečkov so se brežani pomerili z najmočnejšo ekipo prvenstva. Ricreatori je tako visoko zmagal. Brežani pa so bili proti za glavo višjim nasprotnikom brez moči. Le Barut je skušal presenetiti obrambo gostov.

b. l.

Bor — Servolana 53:66 (22:36)

BOR: Canciani (k) 16, Pegan A. 11, Svara, Raseni 6, Kerpan 8, Husu, Bajc 2, Merkù 4, Štavar 2.

SERVOLANA: Rossi 18, Cociani 11, Baldini 14, Manfioletti 8, Emili, Del Pin 2, Zerial (k) 4, Sancin 9.

Bor je v soboto zaključil ciklus «nemogočih» tekem, s tem da je delno pripravil Servolani neprijetno presenečenje. Igralci škedenjske ekipe, ki je v prvi tekmi premagala «plave» s 103:39, so mislili, da se bo tudi povratna tekma z Borom odvijala na ravni prvih 40 minut. Borovci so presenetili nasprotnika s hitro in napadalno igro ter so mu bili vedno za petami. Na koncu tekme se je trener Servolane De Gioia tako izrazil: «Vsekakor se nismo izkazali kot ponavadi, vendar gre vaši ekipi vse moje spoštovanje, saj je veliko bolje branila in, če ne bi Rossi od 11. do 16. minute kar petkrat nezgrešljivo zadel, ne vem kako bi se lahko srečanje končalo.» Kaže torej, da je bil Rossi, 192 cm visok center, za katerega pravijo, da ga je Mobilgirgi iz Vareseja že kupil, odločilen glede na končni izid tekme. Vsekakor so borovci dobro zapirali obrambni prostor in tako tudi omejili nevarnost. Sam Rossi je dosegel le 18 pik, proti 45 iz prve tekme. Zato gre zasluga predvsem Kerpanu, ki ga je odlično kril. Treba je pa omeniti, da sta morala Kerpan in Raseni precej časa sedeti na klopi zaradi osebnih napak. Rossi je dosegel več kot polovico svojega izkupička, ko Kerpana ni bilo na igrišču. Dobro sta zaigrala tudi Canciani in Andrej Pegan.

fp

«PROPAGANDA»

Breg — Servolana 35:56 (20:44)

BREG: Štrajn 4, Korošec 6, Corbatti 10, Starec 11, Peter Žerjal, Kozina, Florjan Žerjal 4, Pečar in Hacin.

SODNIKA: Pittana in Forza iz Trsta.

PROSTI METI: Breg 5:20.

PET OSEBNIH NAPAK: Čok.

V prvi tekmi tega novega prvenstva je Breg, kljub visokemu porazu, zadovoljivo opravil svojo nalogo. Fantje so se požrtvovalno borili proti močnemu nasprotniku in predvsem sta izstopala Čok in Corbatti.

Servolana je zmagala, ker ima bolj homogeno ekipo in ker je bila tudi pri lovljenju odbitih žog boljša od domačinov.

Vsekakor pa lahko ocenimo krstni nastop Brega kot pozitivnega.

b. l.

Pokal pokalnih prvakov

Finale tega tekmovanja bo danes v Turinu, kjer se bosta spoprijela francoski zastopnik Aspo iz Toursa in milanski Cinzano.

V polfinalu je Cinzano premagal Rabotnički iz Skopja skupno s 179:171 Aspo pa je odpravil Estudiantes skupno s 178:174.

Dosedanji prvaki:

1967: Ignis Varese; 1968: AEK Atene; 1969: Slavija Praga; 1970: Fides Neapelj; 1971: Simmenthal Milan; 1972: Simmenthal Milan; 1972: Simmenthal Milan; 1973: Spartak Leningrad; 1974: Crvena zvezda Beograd; 1975: Spartak Leningrad.

Pokal prvakov

V povratnih polfinalnih srečanjih bodo jutri igrali takole: Forst Cantù - Mobilgirgi (85:95) in Villeurbanne - Real Madrid (77:113).

Finale bo 1. aprila v Ženevi.

Pokal Ronchetti

V prvem polfinalnem srečanju se bosta danes v Pragi pomerili domača Slavija in Industromontaža iz Zagreba.

Povratno srečanje bo 24. marca v Zagrebu.

Pokal prvakinj

Jutri bo na sporedu prvo polfinalno srečanje med ekipama Clermont Ferrand in Sparta iz Prage.

Povratna tekma bo 25. marca v Pragi.

ODBOJKA

V 1. ŽENSKI DIVIZIJI

Kontovel se Sokolu ni oddolžil za poraz v prvem delu prvenstva

Nabrežinke so dokazale, da se polagoma vračajo v dobro formo

Kontovel — Sokol 0:3 (7:15, 14:16, 5:15)

SOKOL: Kralj, L. in V. Legiša, Kostnapfel, Antoni, Volari, Capolicchio.

V prvem povratnem kolu prve ženske divizije je Sokol prepričljivo premagal ekipo Kontovela in z gladko zmago dokazal, da se vrača polagoma v staro formo. Prvi in tretji set je bil, kot prica sam rezultat, le samogovor ekipe Sokola. Kontovelke so nudile nasprotnicam močan odpor le v drugem setu, ko so že vodile s 14:7, nato pa so popustile. Igralke Sokola so izrabile to priložnost in zaključile tudi ta set v svojo korist.

Kljub temu da ni uspelo igralkam Kontovela oddolžiti se Sokolu za pekoč poraz v Nabrežini, so dokazale, da sestavljajo izredno obetajočo ekipo, saj razpolagajo z nekaterimi res dobrimi igralkami. Pozna pa se jim pomanjkanje uigranosti in borbenosti. Upajmo pa, da se bodo v nadaljevanju prvenstva povzpele višje na lestvici, saj je peto mesto, ki ga trenutno zasedajo, le premajhna nagrada za vloženi trud in delo.

Sokol bo v prihodnjem kolu igral doma proti ekipi PAV Despar. To ekipo je v prvem kolu prvenstva že premagal s 3:2. Upajmo, da bo sokolicam šlo tokrat boljše od rok, saj igrajo pred domačim občinstvom, ki je zadnje čase vse številnejše.

Ra Ne

Julia — Sloga 3:1 (10:15, 15:7, 15:7, 15:11)

JULIA: Cavrecich, Pavlica, Sandrin, Sacchi, Stander, Pausa, Crivici, Bicillo in Davanzo.

SLOGA: Pečar, B. in T. Križmančič, M. in S. Grgič, Kralj, Busletta, Debenjak in Čuk.

SODNIK: Bertocchi; stranski: Spatola; zapisnikar: Zanini.

Odbojkarice Sloge so pričele povratni del prvenstva v istem slogu kot so končale prvega. Lahko bi rekli, da še slabše. Tako nezanimive, medle in neborbene igre letos še niso pokazale. Tega pa v soboto res ni bilo pričakovati in to še toliko bolj, ker je stala na drugi strani mreže šesterka, ki spada med slabše v tej ligi. Julia je v prvih devetih tekmah zmagala dvakrat in je imela dve točki manj od Sloge. Po tem porazu pa postaja položaj slovenskih zastopnic vse bolj zaskrbljujoč, če že ne kritičen. Sobotno tekmo bi lahko odločile v lastno korist samo s tem, če bi pokazale le trohico prizadevnosti in bojevitosti. Prav to smo v največji meri pogrešali.

Začetek le ni kazal na tako poraz, Opezzo, Pinat, Seppi, Babudri.

Minulo soboto se je Olympia pomerila doma s tržaškim Interjem in je pri tem doživela pravi polom, ki ga pa objektivno ni bilo moč preprečiti; v enem samem tednu je namreč obolela za gripo kar polovica igralcev osnovne šesterke. Razen tega je bilo čutiti precejšnjo utrujenost od četrtkove trening tekme proti Domu, ki je bila sicer uspešna, a prenaporna. Isti igralci so nastopili v soboto; praktično ni imel trener na razpolago več kot šest odbojkarjev, od katerih so bili trije rezervni. Zato je razumljivo, da so Goričani začeli povsem brezvoljno.

Z druge strani pa je Inter nastopal v popolni postavi in je tudi naletel na ugoden večer.

Po poraznem prvem setu so naši predstavniki sicer nudili vedno večji odpor, tja do tretjega seta, ko jim za malenkost ni uspelo osvojiti niza, vendar do zaželenega preobrata le ni prišlo.

Tokrat so odpovedali tudi zanesljivi igralci, na katere je bilo moč vedno računati. Srečanje je potekalo v znamenju izredno slabe igre.

p. t.

3. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia B — Dom B 3:0 (15:10, 15:7, 15:5)

DOM B (Gorica): Petejan R., Sošol D. (k), Bevčar M., Butkovič R., Faganel R., Peric B.

OLYMPIA B: Devetak A. (k), Jarc E., Sirk I., Uršič A., Vogrič K., Bagon F., Malič A.

SODNIK: Ragni Marco; stranski: Sussig Luciano; zapisnikar: Germini Giorgio; (ocena sojenja: slabo).

Zaslužena zmaga Olympie B v goriškem derbiju z Domom v povratnem kolu 3. moške divizije.

S to zmago se je Olympia B maščevala domovcem za poraz 3:0, ki ga je doživela v prvi tekmi tega prvenstva.

Tekma sama ni bila zanimiva, saj sta obe ekipi igrali statično, zlasti pa šesterka Doma B, ki tokrat ni bila niti senca tiste ekipe, ki je zaigrala proti Mossi ali pa Azzurri.

Potek tekme je podoben v vseh treh setih. Olympia B je vedno imela vajeti igre v svojih rokah in «belo-rdeči» so ji bili kos le v prvem in v začetku drugega seta.

Ponovno pa moramo obsojati sojenje, zlasti glavnega sodnika, ki pravzaprav ni bilo na ravni 3. divizije, ampak mnogo višjih lig.

V prihodnjem drugem kolu povratnega dela bo Dom B počival; prihodnjo tekmo bo odigral v nedeljo, 4. aprila ob 10. uri v telovadnici UGG, Valletta del Corno proti ARCI PAV iz Krmina.

I. K.

1. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia — Inter 0:3 (5:15, 7:15, 13:15)

OLYMPIA: Černic, Lavrenčič, Nardin, Tommasi, Kuštrin, Malič, Devetak.

INTER: L. in R. Micali, Caponigro, Grossnar, Humar, Marini, Mer-

V MOŠKA D LIGA

Altair Vicenza — Kras 3:2 (15:7, 3:15, 5:15, 15:12, 15:12)

KRAS: Drasič, Živec, Vesnaver, Budin, Bruno in Lucijan Milič.

Na gostovanju v Vicenzi so Krasovi odbojkarji utrpeli svoj četrti prvenstveni poraz, ki je kljub tesnemu izidu zelo pekoč. Krasovce je namreč premagala vse prej kot nezadržna šesterka Altair, ki je do sobote delila zadnje mesto na lestvici. Da najdemo vzroke za ta spodrsljaj ni potrebna kdove kako poglobljena analiza. Igralci med tednom niso trenirali, ekipa pa je nastopila okrnjena, saj je odpotovalo na to gostovanje le šest igralcev in torej ni bila možna nobena menjava utrujenega ali nerazpoloženega odbojkarja. Na taki osnovi je logično, da ne moremo pričakovati vrhunskih dosežkov, tako lahko šesterka nastopa le rekreacijsko, v upanju, da naleti na veliko šibkejšega nasprotnika.

Po negotovem začetku v prvem setu so v drugem in tretjem setu Krasovi odbojkarji povsem zagospodarili na igrišču in šli nasproti gladki zmagi. Toda v četrtem setu, ko so domačini dali vse od sebe, da se rešijo izpada iz lige, se je začela pojavljati v Krasovih vrstah utrujenost in stopnjujoča se živčnost. Tako je Kras po vodstvu moral prepustiti set bolj svežemu nasprotniku, ki je nato na svoje začudenje izbojeval še zadnji set in končno zmagal.

B. S.

MAJ V DEŽELI SOVJETOV

Dušan Žeiznov

50. POT K SVETLOBI

Seveda pri tem svetem kitajskem obredu niti malo nismo molčali. Tako sem med prijetnim delom ob polni mizi hkrati opravljal tudi koristno delo, delo, ki se mu novinarji nikoli ne odpovemo in ga opravljamo še s posebnim veseljem in zadovoljstvom, imel sem namreč z njim dokaj neuraden, zelo širok in nevezan intervju.

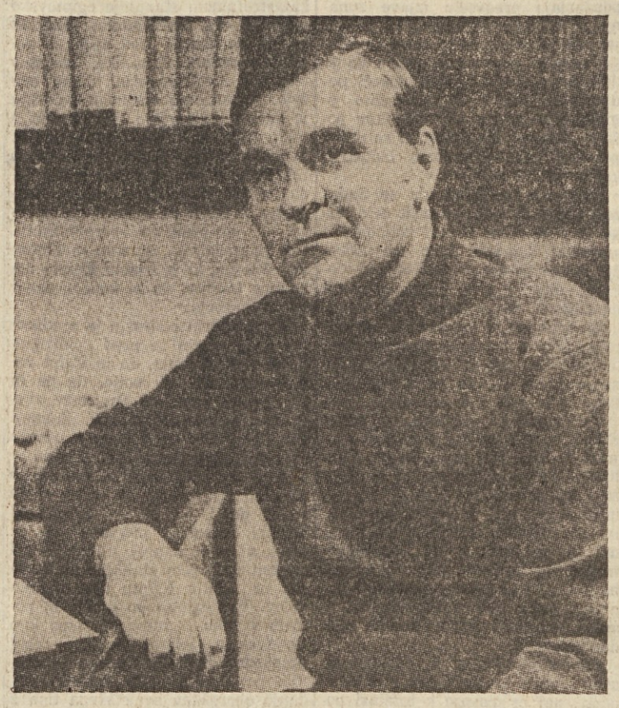
Kako bi opisal svojega, takrat petdesetletnega sobesednika Jurija Vasiljeviča Bondareva, danes enega najuglednejših in plodnih sovjetskih pisateljev. Pred menoj je bil njegov, skoraj kvadratasti obraz, rusi lasje, počesani na prečko, mogočen nos in sinje, dobre, skoraj nedolžne oči. Toda te oči so marsikaj videle, marsikaj doživele, saj je kot mlad fant in topniški oficir doživljal in doživel vojno tam, kjer jo zares doživiš in morda tudi preživiš, na fronti, v prvih rovih, v neposrednem stiku s sovražnikom in v gledanju z njim iz oči v oči. In potem je bila tu še njegova tako mila in neprisiljena neposrednost, da sva brez vseh formalnosti prešla na tikanja, pa njegova širina in ljubeznivost, ko mi je poslal že pred leti po pošti vse svoje najpomembnejše romane.

In najprej sem v tem intervjuju govoril jaz. Povedal sem mu, da sem ga slovenski javnosti predstavil prvič že 1963. leta v celourni radijski literarni oddaji pod simboličnim naslovom Tri variacije na stalinsko temo. V njej sem predstavil njega, Vadima Koževnikova in Aleksandra Solženicina.

Dalje sem v tej oddaji navedel mnenje znanega in velikega sovjetskega književnika Konstantina Paustovskega o njegovem romanu Tišina, ki je izšel prvič v nadaljevanjih 1962. leta v znameniti sovjetski literarni reviji Novi mir. Paustovski je tako-le zapisal o Bondarevu in njegovem romanu Tišina:

«Jurij Bondarev je objavil svoj novi roman «Tišina». Bralec je sprejel knjigo z odkrito dušo, z občutkom hvaležnosti avtorju zaradi njegovega državljanskega poguma, toda našli so se kritiki, ki se ob romanu zelo kislo držijo. Avtor zapiska v reviji Zvezda je dal celo za vsak primer naslov Uspeh ali neuspeh? To je, žal, samo označba za to, da bi se zavaroval. Drugi avtor, v reviji Oktjabr, je dal svojemu pisanju prav tako dvolični naslov: No, če se zamislimo... Vendar, preberite Tišino! Če ste človek brez predsodkov, boste takoj razumeli, kako poštena in odkrita je ta knjiga. Z rezko in grenko resnico nas spominja na tisto, česar ne smemo pozabiti. Spominja nas na čase kulta osebnosti, na leta strahotne vseljudske bede, ki je zadala naši deželi množico človeških žrtev in moralnih izgub. Še posebej hude so bile moralne izgube.

V romanu Bondareva je mnogo čudovito napisanih pasusov. Čeprav je njegov jezik razburjen, je vendar točen in krepak. Ves roman je prežet s čistostjo avtorjevih skrivnih misli in surove humanosti sovjetskega človeka. V romanu so prizori, ki so izrazito okrutni tako po natančnosti opisovanja kot resničnosti celote in podrobnosti. Najboljši prizor romana je aretacija junakovega

Jurij Bondarev

očeta. Izbira podrobnosti in splošna barva tega prizora (v katerem je bilo, po avtorjevih besedah, vse ponižujoče in protinaravno razgaljeno) nam z nenavadno natančnostjo posreduje ves hladni ubup nepopravljive nočne bede, vso nemoč človeka pred to bedo in popolna, nekakšna večna njegova nezaščitenost.» Tako je zapisal pred desetimi leti o mojem sobesedniku Paustovski.

In jaz?

«Nedvomno pomeni roman Jurija Bondareva pomemben korak v razvoju sodobne sovjetske književnosti. Njegovo drznost, pogum in objektivnost prikazovanja nekega obdobja bi lahko primerjali z nastopom Jevtušenka v poeziji. Da, Bondarev je bil časovno pred znamenito Jevtušenkovo pesmijo Stalinovi nasledniki, objavljeno 21. oktobra 1962 v Pravdi.

Poleg čisto kompozicijskih, dosledno izvedenih potekov dogodkov odlikuje njegov roman, mimo že omenjenih kvalitet, ki jih je bil poudaril Paustovski, še nekakšen mračen humor, ki pa ni zgolj obešenjaški, dialogi so živahni in dobesedno prepisani iz življenja, med vrsticami pa se skriva precej trpkih spoznanj in doživetij iz časov kulta osebnosti. Tako Bondarev nekje čisto mimogrede omeni, da so nekega novinarja zaprli samo zato, ker so našli v njegovem uredniškem košu časopis s Stalinovo sliko. To je že groteska, ki ima svojo tradicijo v ruski literaturi minulega stoletja (spomnimo se samo Gogolja), dalje je Bondarev sijajen v naravnih opisih, še posebej, ko opisuje zimo na moskovskih ulicah, v marsikaterih prizorih pa je čutiti tudi vplive modernega evropskega romana (Vittorini), na primer, beg glavnega junaka na začetku romana skozi sanje, ali pa kasneje beg iz duševne stiske po moskovskih ulicah.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 - 57 23
Naročnina
Mesečno 2.100 lir — vnaprej plačano celoletna 20.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 31.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 2,50 din, ob nedeljah 3.— din, za zasebnike mesečno 30.— letno 300.— din, za organizacije in podjetja mesečno 40.—, letno 400.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Trgovski 1 modulus (širina 1 stolpec, višina 43 mm) ob delavnikih 13.000, ob praznikih 15.000.
Finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 100 lir beseda. IVA 12%. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

DODATNA PREISKAVA O ZLOČINIH V RIŽARNI PRED POMEMBNIM RAZPLETOM

Preiskovalni sodnik Sergio Serbo naj bi že danes poslal kopico sodnih sporočil nacističnim veljakom

Imena naslovnikov sodnih pozivov niso še znana - Zgodovinsko gradivo dr. Ferenca osnova za uspešno delo preiskovalcev - Proces zaradi zločinov v Rižarni odložen do ponedeljka zaradi bolezni prisednega sodnika

Vtem ko je proces zaradi zločinov v uničevalnem taborišču v Rižarni iz tehničnih razlogov nekoliko zastal (včeraj je med drugim zbolel prisedni sodnik dr. D'Amato), je dodatna preiskava, ki jo vodi dr. Sergio Serbo pred pomembnim razpletom. Seveda zaradi tajnosti preiskovalnega postopka ni bilo mogoče zvedeti nič točnega, kaže pa vsekakor, da bo preiskovalni sodnik poslal kopico sodnih obvestil bivšim nacistom, ki so bili posredno ali neposredno vpleteni v zločinsko delovanje v Rižarni. Koliko je teh sodnih sporočil ni še znano, kaže pa vsekakor, da jih bo veliko in da bodo naslovljena tudi visokim predstavnikom nemške zasedbene oblasti v Adriatisches Küstenlandu.

Zakaj tako nepričakovan preokret v dodatni preiskavi, ki naj bi še trdneje pribila na zatožno klop vse odgovorne za nacistični uničevalni stroj v teh krajih ter kolaboracionistični in fašistični Trst, ki je skrbel, da je pošastno kolesje imelo vselej dovolj človeške hrane? Za odgovor je potreben korak nazaj. Ko je pred slabima dvema tednoma ljubljanski zgodovinar dr. Ferenc pričal pred tržaško poroto, je prinesel s seboj sveženj pomembnih dokumentov, ki so dokaz, kako ista nit povezuje akcijo «T-4» z uničevalnimi taborišči na Poljskem in z Rižarno, ob čemer gre še posebej poudariti, da je v taborišču pri Sv. Soboti morila ista skupina nacističnih rabljev, ki jim je bila zaupana v izvedbo tako imenovana «akcija evtanazija». Ljubljanski zgodovinar je nadalje izročil poroti dokumente, ki neizpodbitno dokazujejo, kako je bila salojska republika, zlasti pa njeni tukajšnji predstavniki samo pokoren hlapec nacistov, obenem pa je pokazal tudi, kako je absurdno razlikovati med «nedolžnimi» in «krivimi» žrtvami kot je to naredil dr. Serbo v utemeljitvi svojega sodnega ukaza. Med gradivom, ki ga je dr. Ferenc izročil sodnemu zboru je namreč tudi Hitlerjevo navodilo sodiščem, kako naj ravnajo s političnimi jetniki in z «banditi»: Führer je osebno priporočal (beri ukazal) vojaškim sodiščem, naj se ukvarjajo izključno z vojnimi ujetniki in s prekrški nemških vojakov, politične jetnike in partizane pa naj prepuščajo policiji in varnostni službi. Skratka Hitler je osebno ukazal sodni oblasti, naj prezira že itak ohlapen kazenski zakonik, ki je bil osnovan za človeško nesprejemljivih pravnih načelih.

Na osnovi teh dokumentov je dr. Serbo pripravil kopico sodnih obvestil, naslovljenih bivšim nacističnim veljakom, za enkrat pa so izvzeti italijanski kolaboracionisti, to pa zato, ker so zaradi amnestije njihova kazniva dejanja zastarela. Na zatožno klop bi prišli le, če bi jim preiskovalci lahko dokazali sodelovanje pri večkratnem umoru. Zaenkrat ni še jasno, če so bila ta obvestila že poslana ali ne, saj mora pobudo zanje dati namestnik državnega pravdnika.

Preiskovalci pa bodo morali vsekakor še iskati dodatno gradivo, ki naj dopolni doslej zbrane dokaze. Kopica tega gradiva naj bi bila v nemških arhivih v Berlinu in v Koblenzu, vprašanje pa je, če bodo italijanski preiskovalci imeli dostop do njega. Že med prvo preiskavo o zločinih v Rižarni nemške oblasti niso pokazale velike volje do sodelovanja s tržaškim sodnikom, trdili bi lahko celo, da so vsaj delno bojkotirale njegovo naporno delo iskanja resnice. Prav zato pa se v tržaških sodnih krogih vprašujejo, kako bo s pravkar podpisanimi sodnimi obvestili in do kakšne mere bo zahodnonemško sodstvo pripravljeno na nadaljnje sodelovanje. Ne gre namreč prezreti dejstva, da tudi v ZRN piha za bivše nacistične veljake dokaj ugoden veter, kot med drugim dokazuje dejstvo, da se proces proti Oberhauserju, glavnemu obtožencu na tržaški obravnavi še ni zaključil.

Kdo so naslovniki sodnih sporočil? V tem pogledu je molk preiskovalcev neprodiren, saj je očitno, da nočejo tvegati, da bi jim poskus razširitve preiskave spodletel. Vsekakor pa se postavlja vprašanje, ali je med osumljenimi tudi pomočnik esesovskega poveljnika Globočnika Ernst Lerch. Na izrecno vprašanje nekega časnikarja, ali je med omenjenimi obtoženci tudi predsednik celovške trgovinske zbornice, je dr. Serbo zelo diplomatsko in dvoumno izjavil, da je «Lerchovo ime prišlo na dan pred časom, med procesom v Celovcu» (proces so prekinili po dveh dneh razprave in ga niso več nadaljevali).

Medtem ko se preiskava vztrajno nadaljuje, pa v coronejskem zaporu globoko doživlja svojo človeško dramo Boris Mihalič, ukrajinski begunec, ki ga je dr. Serbo aretiral pred dobrima dvema mesecema zaradi lažnega pričevanja in prikrivanja resnice. Mihalič, ki je bil zaposlen kot težak v tržaškem pristanišču, doslej ni črhnil niti besedice o zločinih v Rižarni, v katere kot kaže naj bi ne bil neposredno vpleten in prav tako preiskovalcem ni še uspelo prebiti njegovega zidu molka o grozodejstvih v uničevalnem taborišču v Treblinki. Vprašanje je, če je tako ravnanje posledica strahu pred morebitnimi represalijami, ali pa neke vrste psihološka obramba pred strahotno preteklostjo, ki brani Ukrajinca pred očitki njegove vesti. Možakar naj bi zakopal spomin na strahote, ki jih je doživel, v najbolj zakoten del svojih možganov in, če bi začel po tolikih letih obujati spomine, bi morda tudi zblaznel. Z napredovanjem dodatne preiskave je povezana tudi usoda nekaterih drugih kolaboracionistov, ki so se po vojni «utopili» v kozmopolitskem mestu kot je naše in skušali zbrisati spomin na strahote preteklosti, katerim so bili priča in v katerih so imeli marsikdaj tudi aktivno, čeprav vselej podrejeno vlogo.

Medtem ko je dodatna preiskava o zločinih v Rižarni morda pred odločilnim razpletom, je proces, po skoraj mesecu dni mrzlične dejavnosti, nekoliko zastal: po prekinitvi, ki je bila nujna zaradi zaslišavanja odvetnice Erminie Schellander v Milanu, je bila včeraj obravnava znova odložena zaradi bolezni prisednega sodnika dr. D'Amata. Čeprav ne gre za diplomatsko bolezen, pa je treba vsekakor poudariti, da je ta odgoditev prišla sodnemu zboru zelo prav, ker upa, da bodo v tem času prevajalci končali s prevajanjem dokumentov, ki jih je prinesel dr. Ferenc. Proces se bo, če ne bo novih težav, nadaljeval v ponedeljek.

VOJMIR TAVČAR

Za osvoboditev Luisa Corvalana

RIM, 16. — Več vidnih osebnosti s področja kulture je podpisalo poziv, v katerem zahtevajo osvoboditev tajnika čilske komunistične partije Corvalana, proti kateremu se bo v prihodnjih dneh začel proces. Med podpisniki naj omenimo Pietra Nennija, Rafaela Albertija, Renata Guttusa, Giacoma Manzuja, Luigija Nona in Natalina Sapegna.

Zaključena konferenca v Conakryju

CONAKRY, 16. — V glavnem mestu Gvineje se je zaključilo srečanje med predsednikom kubanske vlade Fidelom Castrom in predsedniki Gvineje Bissau Cabralom, LR Angole Agostinhom Netom ter predsednikom Gvineje Sekoujem Tourejem. V sklepnem sporočilu je rečeno, da bodo Kuba, Gvineja in Gvineja Bissau nudile Ljudski republiki Angoli vso pomoč, da bi dokončno osvobodila vse svoje ozemlje. Obenem so proučili posledice, ki jih ima prisotnost južnoafriških rasističnih čet na ozemlju Angole.

ZARADI DOKAZANE PROTIDRŽAVNE DEJAVNOSTI

V Jugoslaviji obsojene skupine informbirojevcev

V Sarajevu so obsodili tudi člana ustaških terorističnih organizacij

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 16. — Agencija Tanjug je danes objavila troje poročil, ki govorijo o sodbah okrožnih sodišč v Novem Sadu in Sarajevu proti sovražnikom jugoslovanskega družbenopolitičnega sistema in ureditve.

Potem ko je pred dnevi beograjsko okrožno sodišče obsodilo štiričlansko informbirojevsko skupino na kazni strogega zapora okrog osem let, je danes senat peterice okrožnega sodišča v Novem Sadu, predsedoval mu je sodnik Tomislav Vojnović, izrekel sodbe članom informbirojevske skupine. Obsojeni so bili: Djuro Šargin, 63 let, upokojenec iz Kikinde, na 15 let strogega zapora; Djordje Bikicki, 60 let, upokojenec iz Novega Sada, na 15 let strogega zapora; Vladimir Morača, 46 let, upokojenec iz Subotice, na 15 let strogega zapora, Gergelj Lulić, 63 let, upokojenec iz Subotice, na 13 let strogega zapora; Grigorij Arandarenko, 51 let, ekonomist iz Beograda, na 12 let strogega zapora; Bojana Ručnov, zdravnica iz Bosanske Dubice, stara 28 let, na štiri leta strogega zapora; Milena Šargin, 56 let, upokojenka iz Kikinde, na 10 let strogega zapora; Nikola Zec, 51 let, upokojenec iz Budve, na 12 let strogega zapora; Roman Mulić, 36 let, inženir tehnologije iz Novega Sada, na 10 let strogega zapora, in Miroslava Morača, 28 let, študenka filozofije iz Beograda na leto in pol strogega zapora.

Poleg glavne kazni so obtoženima Djuru Šarginu in Djordju Bikickemu izrekli tudi kazen konfiskacije imovine.

Kot so sporočili, so v sodnem postopku ugotovili, da so obtoženi osnovali sovražno skupino, organizirali in vodili sovražno dejavnost z namenom, da bi s silo in po protiustavni poti strmoglavili oblast delovnega ljudstva in zrušili izvoljene, z ustavo določene predstavniške organe družbenopolitičnih skupnosti ter politične izvršilne organe ustreznih predstavniških teles. Obtoženi so si prizadevali razbijati bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti, grobo so napadali in v napačni luči prikazovali pridobitve jugoslovanske socialistične revolucije in izgradnje, samoupravljanje, delegatski sistem, gospodarski sistem in neuvrščeno politiko Jugoslavije. V svoji dejavnosti so skušali pridobiti tudi druge ljudi, hkrati pa so za svoje sovražno delovanje iskali oporo tudi zunaj jugoslovanskih meja. Obrazložitev je torej enaka tisti, ki so jo objavili ob izreku sodbe štiričlanski informbirojevski skupini, ki ji je sodilo okrožno sodišče v Beogradu.

V sporočilu o sodbi novosadskega okrožnega sodišča je tudi rečeno, da so bili vsi obtoženi razen Bojane Ručnov, Romana Mulića in Miroslave Morača (torej najmlajših obtoženih) že prej sojeni in kaznovani za enaka kazniva dejanja.

V Sarajevu pa so danes sporočili, da je senat okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval sodnik Milorad Potparić, obsodil Milorada Dacića, advokata iz Sarajeva, na osem let strogega zapora ter Hristofora Siljanovića, samostojnega obrtnika iz Sarajeva, na 5 let in osem mesecev strogega zapora, in sicer zaradi sovražne propagande. V sporočilu je dalje rečeno, da sta Dadić in Siljanović delovala s protirevolucionarnih in nacionalističnih pozicij in da sta izvajala propagando in najbolj grobe napade na socialistično samoupravljanje, gospodarski sistem, enakopravnost, bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov, neuvrščeno politiko, najbolj grobo sta žalila najvišje jugoslovanske državne in politične voditelje, vse to z namenom, da bi po protiustavni poti spremenila družbeno in državno ureditev, razbila bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov ter zlonamerno in neresnično prikazala družbenopolitične razmere v državi.

V sarajevskem okrožnem sodišču so obsodili tudi Pera Tadića, imenovanega Čersija, nezaposlenega iz vasi Rakova Noga pri Kreševu — na 11 let strogega zapora. Sporočilo, ki ga posreduje Tanjug, pravi, da je Tadić, potem ko je bil sedem let v strogem zaporu zaradi kaznivega dejanja oboroženega upora, ilegalno zapustil Jugoslavijo in se nastanil v Zvezni republiki Nemčiji, kjer se je leta 1971 vključil v delo terorističnih emigrantskih ustaških organizacij. Na podlagi «delnega priznanja samega Tadića ter izjav prič pred sodiščem» so med javno obravnavo ugotovili — je rečeno v sporočilu — da se je Tadić v letih 1974 in 1975 kot član skrajnih ustaških organizacij «Združeni Hrvati Nemčije», «Hrvatski narodni odbor — luburićevci» in «Hrvatski narodni odpor — jelićevci» loteval sovražne dejavnosti proti Jugoslaviji. Na več sestankih vodstev teh organizacij po raznih zahodnonemških krajih je Tadić sodeloval v pogovorih o pobiranju članarine za teroristične organizacije, o zbiranju prostovoljnih prispevkov za nakup orožja, o povečanju tajnosti pri delu, večji množičnosti organizacij, iskanju primernih ljudi za opravljanje diverzantskih in terorističnih akcij predvsem na jugoslovanska diplomatska in konzularna predstavništva v Zvezni republiki Nemčiji. Na teh sestankih je Tadić, kot so na sodišču potrdile priče, odkrito poudarjal svojo pripravljenost, da gre v diverzantske akcije v Jugoslavijo, in predlagal objekte, ki bi jih bilo zlasti treba uničiti.

VLADO BARABAŠ

Prekinjena pogajanja za obnovitev delovne pogodbe nemških kovinarjev

BONN, 16. — Zahodnonemški sindikat kovinarskih delavcev je danes sporočil, da so pogajanja z delodajalci za obnovitev delovne pogodbe v bistvu propadla. Obnovitev delovne pogodbe zadeva približno 2 milijona delavcev, ki zahtevajo mezdne izboljšave za približno 5,4 odst., kar je še manj kot znaša stopnja inflacije, ki je v Zahodni Nemčiji dosegla 5,6 odst.

MADRID, 16. — Špansko sodišče je obsodilo na različne zaporne kazni devet oseb, ki jih obtožujejo, da pripadajo skrajnolevičarski ilegalni organizaciji.

TELEFONSKO OBVESTILO PO DVEH DNEH OD SKRIVNOSTNE IZGINITVE

Zlikovci zahtevajo pet milijard lir odkupnine za ugrabljenega gradbenega podjetnika iz Barlette

Dvom zaradi pretirane višine odkupnine - Nadaljujejo odkop na smetišču pri Travedoni Monate, kjer domnevajo, da so zakopana trupla treh ugrabljencev

BARLETTA (Bari), 16. — «V naših rokah je ugrabljenec, pripravite 5 milijard lir!» Tako se je glasil telefonski poziv, ki ga je prejela družina gradbenika Nicole Binettija, starega 48 let iz Barlette, ki je izginil brez sledu že preteklo soboto zvečer.

Preiskovalci (karabinjerji in policija) sicer še dvomijo, ali je bil ta telefonski poziv res «pristen», če je prišel res od resničnih domnevnih ugrabiteljev ali če morda ni bil sad bolne domišljije kakega neuravnovešenega človeka, ki je čital vest o domnevni ugrabitvi v časopisih ter se potem «pošalil».

Ko pa mineva čas (in od sobotnih ur je že minilo več kot 72 ur), se utrjuje prepričanje, da gre res za ugrabitev, in da je zato tudi telefonski poziv resen, čeprav je zahtevana vsota 5 milijard lir odločno previsoka.

Nicola Binetti je skupaj z dvema bratoma lastnik velikega gradbenega podjetja. V veliki palači živi skupaj z bratoma, s svojo priletno materjo ter še z enim drugim neporočenim bratom. Sam je poročen, ter ima štiri hčere od katerih je ena poročena. Prejšnjo soboto je v popoldanskih urah obiskal podjetje, potem šel v nekatere lokale, se pogovarjal z lastniki in znanci, nakar je še enkrat obiskal podjetje in nato izginil brez sledu. Že predvčerajšnjim je njegova žena obvestila policijske oblasti, da moža ni bilo domov. Včeraj so policisti našli njegov avtomobil fiat 127 v Ulici Margherita di Borgogna v Traniju. V avtu so našli njegove naočnike, zaradi česar domnevajo, da so jih ugrabitelji pustili nalašč, da bi onemogočili ugrabljencu, da bi bolje videl, ker je zelo kratkoviden. Sicer pa v avtomobilu ni bilo nobenega sledu o kakem pretepu, ali sploh nasilju. Če je res, da je bil Binetti ugrabljen, potem gre za tretjo ugrabitev v tej pokrajini

Medtem sporočajo, iz Vareseja, da so danes nadaljevali odkop v smetišču pri Travedoni Monate, kjer policijski organi domnevajo, da so morda zakopana trupla treh ugrabljencev. Po nekaterih vesteh naj bi šlo za 17-letnega Emanueleja Ribolija, ki je bil ugrabljen 14. oktobra 1974, ter še za dve drugi osebi. Doslej so odkopavali smeti z buldožerji, toda že morda jutri bodo nadaljevali z ročnim kopanjem, ker domnevajo, da so trupla zakopana vsaj dva metra in pol globoko.

Davi se je razširil glas, da so policijski organi pripeljali na smetišče neko osebo. Preiskovalni sodnik je zanikal to okoliščino, čeprav je potrdil, da je neka neznana oseba zagotovila karabinjerjem in policistom, da so na pravi sledi in da naj vztrajajo pri delu.

Menda gre za človeka, ki je znanec, če ne morda sorodnik kake osebe, ki je bila zapletena pri ugrabitvah in morda umorih in ki se je polakomnila visoke nagrade, ki so jo obljubili tistemu, ki bi posredoval koristne vesti. Pravijo celo, da je ta oseba že zahtevala potni list, da bi se lahko čimprej izselila iz Italije. Preiskovalni organi so še potrdili, da je v tisti pokrajini morda kakih 20 ali 30 oseb, ki so zapletene v razne ugrabitve in morda celo umore.

Iz Rima pa sporočajo medtem, da je pomočnik državnega pravdnika danes zaslišal Marino D'Alessio, ki so jo ugrabili pred mesecem dni ter jo šele predvčerajšnjim izpustiti na svobodo, potem ko so njeni starši plačali 550 milijonov lir odškodnine. Zvedelo pa se je tudi, da so policijski organi aretirali dve osebe, ki sta bili baje povezani z ugrabitelji.

V prihodnjih 8 letih

(Nadaljevanje s 4. strani)

8 do 10 let, ko se bo tudi prebivalstvo Jugoslavije približalo 25 milijonom ljudi, bo tedaj prišlo na prebivalca nekaj nad 3.500 kWh električne energije na leto, kar še vedno ne bo dovolj. Računati moramo namreč z izredno naglim naraščanjem porabe električne energije v deželah z naglim ekonomskim razvojem.

Seveda gre v tem primeru za načrte, ki vendarle obetajo veliko, toda kaj prinaša bližnja prihodnost? V krogih, ki jim je dolžnost oskrbovati deželo z zadostnimi energetskimi viri, zagotavljajo, da bo v letošnjem letu začelo obratovati več central. Skoraj dokončana je gradnja velike hidrocentrale «Mratinje» z zmogljivostjo 355 megavatov, nadalje bodo letos začele obratovati Perućica III z zmogljivostjo 130 megavatov ter termocentrali Obrenovac III s 305 in Kakanj IV s 110 megavati zmogljivosti. Morda bo začela že letos obratovati tudi termocentrala Sisak II z zmogljivostjo 210 megavatov.

Sedaj pa se bomo vrnili k jedrski centrali, ki jo gradijo v Krškem. Čeprav se v določenih znanstvenih krogih širom sveta slišijo kritične pripombe na račun tovrstnih central, pravijo drugi, da človeštvu ne preostane drugega, kajti sicer ne bo mogel zadostiti svojim energetskim potrebam. To do neke meje velja že sedaj tudi za Jugoslavijo in zato zelo hitijo z gradnjo jedrske centrale v Krškem. Kakor zatrjuje tehnični direktor centrale v gradnji dr. Danilo Feretić, se bo morala Jugoslavija opredeliti za tovrstne centrale, kajti razpolaga z razmeroma majhnimi količinami tekočih goriv. Za hidrocentrale pa smo prav letos ugotovili, kako rade odpovedo, ko primanjkuje padavin. Kar zadeva centralo v Krškem, pa je dr. Danilo Feretić še povedal, da je gradnja centrale trenutno nekoliko v zamudi, ker je bila gradnja objekta sklenjena za nenavadno kratek rok, za samih 53 mesecev, kar je «najkrajši rok na svetu» za gradnjo podobne elektrarne. Ker je prišlo do zamude zaradi prepočasnega pripravljanja načrta, zaradi prepočasne dobave določenih strojev in pri izgradnji betonskih temeljev, bodo morali še bolj pohiteti. Ker pa je po načrtih nekaj tako imenovanih «načrtnih rezerv» v prihodnjem letu, računajo, da bodo zamujeno dohiteli in da bo sredi leta 1979 elektrarna že začela obratovati.

Jedrska centrala pri Krškem bo imela, kot smo rekli, zmogljivost 632 megavatov in bo dajala ob polnem obratovanju okoli 4 milijarde kWh električne energije na leto. Polovico te elektrike bo šlo na Hrvaško, polovico pa v Slovenijo. Slovenija, ki ima sedaj največjo poprečno porabo, bo kljub tema dvema milijardama kWh v krepkem zaostanku, sicer ne glede na poprečno porabo v Jugoslaviji, pač pa glede na dejanske potrebe. Vrhu tega so možnosti izkoriščanja vodnih tokov že malone pri kraju, preostajajo zato le termične centrale, ki jih bo treba še graditi.

PO SKLEPU EGIPTOVSKE LJUDSKE SKUPŠČINE

Egipt pred težkim obdobjem po preklicu sporazuma s SZ

TASS obtožil predsednika Sadata, da izkrivlja zgodovino sovjetsko-egiptovskih odnosov

KAIRO, 16. — Ves egiptovski tisk se danes ukvarja z odločitvijo egiptovske ljudske skupščine, da prekliče sporazum o sodelovanju s Sovjetsko zvezo. Kairski dnevniki poudarjajo predvsem izjave zunanjega ministra Fahmija, ki je dejal, da je predsednik Sadat predlagal preklic sporazuma, potem ko je dalj časa skušal zaman doseči podaljšanje rokov za povračilo egiptovskih dolgov ter obnovitev pošiljk nadomestnih delov, ki so nujno potrebni tako egiptovski industriji kot vojski.

Fahmi je podčrtal, da se Sadat zelo dobro zaveda, da bodo zelo težko in z velikimi napori nadomestili sovjetski doprinos tako na področju industrije kot na področju oborožitve, zato je pred časom opozoril na dejstvo, da je Egipt pred petletnim obdobjem, v katerem se bo moralo ljudstvo spopasti s prenekatero težavo. Gre pa za obdobje, ki je nujno potrebno, da bi preosnovali tako industrijo kot oborožene sile.

Kar zadeva industrijo, je dejal Fahmi, so vse sedanje strukture sovjetskega tipa. Naj omenimo samo velikanski jez pri Asuanu in tamkajšnje hidroelektrične turbine. Proces integracije med sedanjimi napravami ter novimi zahodnimi napravami, ki jih bodo uredili, bo dolgotrajen, saj bo poleg tega, da bo treba uskladiti sovjetske in zahodne naprave, nujno tudi izuriti tehnično osebje, ki s temi napravami ima vsak dan opravka.

Predsednik Sadat je naslovil na mednarodne gospodarske izvedence poziv, naj prispevajo k izdelavi podrobne analize egiptovskega gospodarstva, njegovih potreb in težav ter načinov za premostitev hude gospodarske krize. Sadat je poudaril, da je sedanji predsednik vlade Mamduh Salem bil prvi, ki mu je jasno predočil, v kakšnem poraznem in katastrofalnem stanju je egiptovsko gospodarstvo. Predsedniki vlad, ki so bili na oblasti pred njim, je dejal predsednik republike, verjetno niso bili dovolj pogumni, da mi orišejo, v kakšnem obupnem položaju je naše gospodarstvo. Po petnajstih letih državnega kapitalizma, ko se je področje javnih služb neverjetno razbohotilo, se je Egipt torej sedaj obrnil na mednarodne izvedence ter zaprosil za njihovo sodelovanje pri gospodarski reorganizaciji. Gre za nadaljnje jamstvo «arabskemu skladu», ki je podelil Egiptu dokajšnje kredite, da bi končno stopil na pot razvoja.

Na vojaškem področju je predsednik Sadat začel že pred poldrugim letom prizadevanja, da bi Egipt postal neodvisen, ali bolje, da ne bi bil odvisen samo od Sovjetske zveze kar zadeva oborožitev. Zunanji minister Fahmi je v svojem posegu na seji ljudske skupščine, preden je slednja odobrila Sadatov predlog o preklicu sporazuma o sodelovanju s SZ, dejal, da bi ves egiptovski vojaški potencial propadel, če bi Moskva še v naprej vztrajala pri svojem sedanjem stališču, da namreč ne pošilja Egiptu nadomestnih delov. Vse egiptovsko orožje bi postalo v roku 18 mesecev samo kup zarjavelega železa, kot je rekel predsednik Sadat. Zato bo v prihodnjih petih letih treba uskladiti sedanjo oborožitev sovjetskega tipa z novim zahodnim orožjem.

Na političnem področju, v zvezi s krizo na Bližnjem vzhodu, je odločitev Egipta dala uraden pečat govoricam, ki so na Bližnjem vzhodu krožile že dalj časa. Spričo sedanjega položaja v Egiptu je trenutno tehnično nemogoče, da bi Kairo sprejel kakršnokoli vojaško pobudo. Zato predsednik Sadat vztrajno poudarja potrebo sklicanja ženevske mirovne konference, da bi dosegli mir s političnimi pogajanji. Že leta 1973 je bil Egipt slabo oborožen in ni razpolagal z zadostnimi nadomestnimi deli, sedaj pa, ko iz Sovjetske zveze ne pošiljajo niti vijaka več, ima Egipt ves interes, da se kriza na Bližnjem vzhodu že končno reši.

Sovjetska tiskovna agencija TASS objavlja uradno izjavo o egiptovskem sklepu, da prekliče sporazum o prijateljstvu in sodelovanju. TASS obtožuje predsednika Sadata, da je grobo izkrivil vso zgodovino egiptovsko-sovjetskih odnosov, še zlasti pa tisti del, ki zadeva oktobrsko vojno leta 1973. Preklic sporazuma je ponoven dokaz nenaklonjene politike, ki jo vodi egiptovski predsednik do Sovjetske zveze. Gre za uzakonitev dejanskega stanja, ko je bilo spoštovanje sporazuma o sodelovanju onemogočeno spričo egiptovske politike. Sovjetska tiskovna agencija zavrača torej vso krivdo za tak položaj na Egipt.

Kitajski tisk pa je s svoje strani navdušeno sprejel egiptovsko odločitev, katero pozdravlja kot veliko zmago egiptovskega ljudstva proti sovjetski hegemoniji. «Ljudski dnevnik» piše, da pomenita prijateljstvo in sodelovanje «sovjetskih revizionistov» zgolj nadvlado in imperializem.

TRŽAŠKI DNEVNIK

ŽUPANU SPACCINIJU OČITAJO, DA NE IZPOLNJUJE OBLJUB

Protest prebivalcev Sv. Sobote v dvorani občinskega sveta

Demonstranti so popoldne z zasedbo Istrske ulice izrazili nezadovoljstvo

Rajonski odbor Sv. Sobote je s svojo prisotnostjo na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta potrdil zahtevo, naj občina začne čimprej reševati številna vprašanja, ki zadevajo področje Valmaure in Sv. Pantelejmuna. Že dalj časa namreč rajonski odbor opozarja občinsko upravo, da zanemarja pereče probleme in obtožuje župana Spaccinija, da ne izpolnjuje obvez, ki jih je sprejel decembra lani, ko je zagotovil začetek del za pokritje kanalizacije na griču Sv. Pantelejmuna, napeljavo metana na področje, ureditev cest pri Sv. Soboti, dokončno preureditev šole Caprin in zgradnjo otroškega igrišča v Ul. Benussi. Spaccini je tedaj zagotovil, da bodo najkasneje v februarju začeli z najnujnejšimi deli.

Dejansko pa so se v tem obdobju razmere pri Sv. Soboti znatno poslabšale. Zato prebivalstvo že več dni razdeljuje letake v katerih protestira proti zadržanju tržaške občinske uprave.

Včeraj je rajonski odbor izkoristil sejo občinskega sveta, da je organiziral protestno manifestacijo. Okoli 16.30 je večja skupina prebivalcev s transparenti manifestirala na Istrski ulici. Demonstranti so hodili čez cesto po prehodu za pešce v bližini Trga Valmaura in s počasno hojo v obeh smereh popolnoma ustavili promet, ki je ob tisti uri zelo gost. Mestni redarji in karabinjerji škedenjske postaje so morali preusmeriti promet preko Škednja, kljub temu pa je bil zastoj precejšen, saj so se demonstranti umaknili s ceste šele približno ob 17.40, ko so odšli v dvorano občinskega sveta.

Njihov protest je tu vzbudil veliko pozornost, saj so že pred časom svetovalci Burlova in Monfalcon (KPI) ter Pesante (PSI) zahtevali od župana pojasnila. Ta pojasnila je posredoval odbornik Abate, ki je v glavnem ponovil obljube, ki jih je Spaccini navedel že decembra, le da je bil tokrat opreznejši pri določanju rokov. Ta pojasnila so vzbudila negodovanje in proteste demonstrantov, ki so, očitno nezadovoljni, zapustili sejno dvorano.

Delegacija iz Prata v Trstu in Dolini

Včeraj je obiskala naše mesto večja delegacija toskanskega mesta Prato, ki šteje okrog 200 tisoč prebivalcev. Obisk je organizirala občinska uprava, ki je za obstoj Rižarne izvedela šele sedaj iz časopisa «l'Unità». Zjutraj so želeli prisostvovati procesu o Rižarni, ki pa je odpadel. Ogledali so si zloglasno taborišče pri Sv. Soboti. Ker so izrazili tudi željo, da bi se seznanili s problemi slovenske narodne manjšine v Italiji, so obiskali dolinsko občino, kjer jih je sprejela delegacija občinske uprave z županom Švabom na čelu. Počastili so padle na občinskem spomeniku z vencem, nato pa jih je župan pozdravil, orisal zgodovino občine in odgovoril na številna vprašanja o naših problemih, o odnosu s prebivalci italijanske narodnosti, o šolstvu, gospodarstvu in drugih problemih. Nato so jim postregli s kozarcem domačega vina v gostilni Pri Studencu. Gostje iz Prata so odpotovali navdušeni in povabili predstavništvo naše občine v njihovo mesto.

Kongres univerzitetne sekcije KPI «E. Curiel»

Včeraj popoldne se je v univerzitetnem študentskem domu začel kongres univerzitetne sekcije KPI «E. Curiel». Osrednje poročilo je imel sekcijski tajnik Nicola de Cesare, v katerem je orisal enoletno delo sekcije. Omenil je pomen nujnih ukrepov, ki pa so še zelo pomanjkljivi, so pa prvi korak na poti k demokratizaciji univerzitetnih struktur.

Kar se pa tiče letošnjih volitev v univerzitetne upravne organe, se bo levica predstavila z enotno listo in s tem dala možnost širšemu številu študentov, da aktivno sodeluje v univerzitetnih svetih. Na koncu je še omenil položaj Slovencev v Italiji in odločno zahteval popolno zakonsko zaščito.

V diskusijo je tudi posegla univerzitetna študentka Marta Ivašič, ki je spregovorila v slovenščini. Omenila je stvarne pobude, s katerimi bi italijanski študenti spoznali slovensko stvarnost. Taka možnost je že n.pr. 100-letnica Cankarjevega rojstva.

Kongres se bo nadaljeval danes ob 16. uri v konferenčni dvorani tržaškega študentskega doma. Zaključno poročilo bo imel član vsedržavnega komiteja KPI za univerzo Walter Vitali.

Avtoprevozniki zavrnili sindikalne zahteve osebja

V prostorih deželnega odborništva za delo so se včeraj sestali sindikalni predstavniki delavcev in nameščencev, zaposlenih pri avtobusnih podjetjih v Furlaniji - Julijski krajini in predstavniki samih koncesionarjev avtobusnih prog. Razpravljali so o uvedbi enega samega nameščenca v avtobusih (z odpravo sprevodnika), o prevažanju blaga in pošte z avtobusi in o drugih vprašanjih s področja avtobusnega prometa. Glede ustrezne preureditve prometa so predstavniki sindikalnih organizacij postavili pred zastopnike delodajalcev vrsto zahtev, ki pa so jih slednji v celoti odbili, češ da si avtobusna podjetja v tem trenutku, ko se avtobusne storitve tudi v naši deželi postopoma publicizirajo, ne morejo naprtiti novih finančnih bremen, in sicer tudi za to ne, ker je finančna pomoč, ki jo prejemajo od deželne uprave na podlagi deželnega zakona štev. 47 iz leta 1974, nezadostna tudi za kritje izdatkov po sedanji delovni pogodbi.

PROCES V KOPRU ZARADI GRABEŽA

SLAB SPOMIN GLAVNEGA OBTOŽENCA V. ŽIBERNE

Njegovo zaslišovanje bo verjetno trajalo ves teden

Na sodni obravnavi proti petim bivšim vodilnim delavcem uvozno-izvoznega podjetja «Jadran» iz Sežane, ki so obtoženi kaznivega dejanja grabeža in zlorabljanja službenega položaja, je petčlanski senat okrožnega sodišča v Kopru včeraj zaslišal obtoženega Viktorja Žiberno, bivšega pomočnika generalnega sekretarja. Le-ta je v svojih zagovorih k posameznim točkam obtožnice trdil, da ni sam kriv prikrivanja črnih skladov, ki so jih brez vednosti drugih delavcev Jadrana imeli v tujini. Glede nekaterih denarnih zneskov, ki jih je tako imenovani ožji kolegij uporabljal za nakupe daril poslovnim partnerjem, je Žiberna pojasnil, da taka obdaritev že od ustanovitve podjetja spremlja vse poslovne stike z naročniki uslug. Kar zadeva devizna sredstva na hranilnih knjižicah njegovih otrok, je Viktor Žiberna dejal, da so to le njegova last, saj jih je zaslužil z deviznimi dnevnicami pri potovanjih v tujino. Po predvidevanjih bo trajalo zaslišovanje glavnega obtoženca ves teden, saj prihaja do zapletov, ko obtoženi pogosto izjavlja, da se nekaterih stvari ne spominja.

Pogovori med Draganom in Petrovičem o izgradnji koprske rafinerije

Podpredsednik izvršnega sveta Slovenije Zvone Dragan in predsednik komiteja izvršnega sveta Slovenije za energetiko Drago Petrovič sta se včeraj v Kopru pogovarjala o pripravah za izgradnjo koprske rafinerije. Slovenija je odločena, je dejal Zvone Dragan, da gradi lastne rafinerijske zmogljivosti poleg tistih v Lendavi. Rafinerija, ki naj bi bila v Kopru, bo pomembna izvozno usmerjena naložba. Zaradi svojega plačilnobilančnega pomena in energetskih zmogljivosti, ki jih bo ustvarjala in zaradi osnove za razvoj slovenske bazne kemije, je rafinerija Sermin eden najpomembnejših in največjih projektov, ki smo jih kdajkoli doslej imeli v Sloveniji. Kot takšna terja investicija vrsto odgovornih nalog na vseh ravneh. Od delovne organizacije same in sestavljene organizacije Polikem, kamor se Sermin povezuje, pa do republike in federacije. Rafinerijo Sermin je treba v tem trenutku trdno plansko opredeliti.

L. O.

Študijski seminar o vključitvi handikapiranih v redno delovno življenje

Na sedežu ustanove ENAIP se je včeraj zaključil prvi študijski seminar o vključitvi psihično in fizično prizadetih v normalno delovno življenje. Seminarja, ki ga je odprl pokrajinski odbornik za skrbstvo Claudio Mitri, so se udeležili strokovnjaki iz vse države. Osrednja tema razprave je bila želja, da se «prevrže» statične in tradicionalne smernice, ki so usmerjale ukrepe v korist prizadetih predvsem po zaslugi zastarelih podpornih ustanov. Na seminarju so govorili tudi o strokovnem usposabljanju operaterjev na področju socialnega skrbstva.